

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MUHASEBE VE FİNANSMAN YÜKSEK LİSANS

**FİNANSAL RAPORLAMA ANALİZLERİ
VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ÖNEMİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan: Murat DURAL

Öğrenci Kimlik No:145 190 101

Danışman: Prof. Dr. Murat KIYILAR

İstanbul, 2017

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MUHASEBE VE FİNANSMAN YÜKSEK LİSANS

**FİNANSAL RAPORLAMA ANALİZLERİ
VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ÖNEMİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan: Murat DURAL

İstanbul, 2017

KABUL VE ONAY

Murat Dural tarafından hazırlanan FİNANSAL RAPORLAMA ANALİZLERİ VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ÖNEMİ başlıklı bu çalışma, Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Danışman

Üye:

Üye:

Üye:

Yukarıdaki imzaların adı geçen eğitim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

[imza]
[Unvanı, Adı ve Soyadı]
Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi projesi olarak sunduğum “Finansal Raporlama Analizleri ve Nakit Akış Tablosunun Önemi” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığı, yararlandığım eserleri tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

30.01.2017

Murat DURAL

ONAY

Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarını İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Tezimin tamamını her yerden erişime açılabilir.

Tezim sadece İstanbul Arel Yerleşkesinden erişime açılabilir.

Tezimin 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamını her yerden erişime açılabilir.

30.01.2017

Murat Dural

ÖZET

Bu çalışmada, finansal tabloların, UFRS/IAS/TMS'ye göre raporlanması, sunulması, çeşitli analiz teknikleri ve finansal oranlar uygulanarak, işletmenin faaliyet sonuçları dönemler itibarıyla kapsamlı olarak incelenmiştir. Çalışmanın amacı, finansal tablolarda kullanılan analiz teknikleri ile işletmenin faaliyetlerinde başarılı olup olmadığını, amaçlarına ne kadar ulaşıp ulaşmadığının araştırılmasıdır.

Çalışmada Borsa İstanbul A.Ş.de işlem gören çimento sektöründe faaliyet gösteren işletmeye ait 2014-2015 ve 2016 dönemlerine ait finansal tabloların analiz edilmesidir.

Tezin birinci bölümünde, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri ve kavramları açıklanmaktadır. İkinci bölümde, finansal tabloların tanımı ve özellikleri, üçüncü bölümde, finansal tabloların analizi ve finansal tablolarda kullanılan analizi tekniklerinin tanımı, özellikleri, dördüncü bölümde işletmeler açısından büyük önem taşıyan nakit akış tablosu ve önemi, beşinci bölüm ise Borsa İstanbul A.Ş.' de işlem gören Akçansa Çimento A.Ş. 'nin ilgili dönemlere ait finansal tablolarına analiz teknikleri uygulanarak değerlendirilmiştir.

Son zamanlarda işletmeler tarafından önemi artan nakit akış tablosu, işletmenin nakit yaratma yeteneğini, nakit kaynaklarını, kullanıldığı alanları, ödeme gücünü ve bütçe planlamasında işletmelerin nakit pozisyonu belirlemeye yarar.

Finansal tablolara uygulanan analiz teknikleri sonucu, işletmenin varlıkları ve kaynakları dengeli dağıtılmış, varlık yapısının duran varlık ağırlıklı olması ise sektörün özelliğinden kaynaklanmaktadır. Öz kaynaklarının yüksek ve finansal borçların tehlikeli boyutlarda olmayışı, ayrıca işletme karlılığının yanında nakit akışlarının da pozitif yönde çıkması, işletmenin nakit yaratma yeteneğinin olduğu ve faaliyetlerini sürdürebilirliği açısından önemli sayılır.

Anahtar kelime: Finansal tablo analizi ve nakit akış tablosunun önemi.

ABSTRACT

Using the financial tables and financial ratios, as well as, observing the norms of UFRS/IAS/TMS, the dissertation aimed at presenting and reporting periodical results of the business operation of some firms trading at Istanbul Stock Market. As such, the thesis also discusses to what extent the firm has realized their financial goals.

The firms analyzed are the members of cement sector trading at Istanbul Stock Exchange Market, in the years 2014-2016

The structure of thesis is as follows: In the first part, conventional accounting principles and concepts are presented. In the second part, description and structure of the financial tables reviewed, and in the third part the analysis of financial tables and techniques used in the study are presented. The fourth part takes up cash flow tables and discusses their importance to a business firm. In the fifth part, the findings through applying afore mentioned financial analysis techniques on Akcansa Cement firm trading at Istanbul Stock Exchange Market are presented and discussed.

Cash flow tables, which are recently gaining ground, serves to measure the cash creating ability of a firm, its cash resources, the level of meeting its liabilities, cash position in planning the budget.

Using the financial techniques, has concluded that the firm studied has high proportion of fixed asset, in addition well-balanced resources and assets. Having high capital stock and low financial liabilities, positive profitability, as well as positive cash flow are the sound indicators of the firm's cash generation ability and firm's sustainability.

Key words: Financial table analysis, importance of cash flow table

ÖNSÖZ

Tez çalışmam süresince ilgi ve alakasını esirgemeyen tez danışmanım sayın Prof. Dr. Murat KIYILAR hocama, ayrıca Yrd. Doç. Dr. Cüneyt DİRİCAN hocama sonsuz teşekkürlerimi borç bilirim.

Yoğun çalışma dönemlerimde, anlayışından dolayı eşime sevgilerimle.

Murat DURAL

İÇİNDEKİLER

ÖZET	İ
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
1.GİRİŞ.....	1
FİNANSAL RAPORLAMA ANALİZLERİ VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ÖNEMİ	5
I. BÖLÜM	5
1.GENEL AÇIKLAMALAR	5
1.1. Finansal Raporlama Genel Açıklamalar	5
1.2. Finansal Tabloların Tarihsel Gelişimi	5
1.3. Uluslararası Muhasebe Standartları ve Finansal Raporlamanın Önemi	6
1.4. Finansal Tabloların Kullanıcıları	7
1.5. Finansal Raporlamanın Genel Nitelikleri	9
1.5.1. Anlaşılır Olması	10
1.5.2. İhtiyaca Uygun Olması	10
1.5.3. Güvenilir Olması	10
1.5.4. Karşılaştırılabilir Olması	10
1.6. Finansal Tabloların Genel İlkeleri	11
1.6.1. Önemlilik	11
1.6.2. Muhasebe Bilgilerinin Özellikleri Bakımından	11
1.6.3. Fayda Maliyet İlişkisi	11
1.6.4. Netleştirme (Mahsup):	12
1.6.5. Muhasebe Politikaları	12
1.6.6. İşletmenin Sürekliliği Kavramı	12

1.6.7. Zamanlılık -----	12
1.6.8. Tahakkuk Esası -----	12
1.6.9. Raporlama Dönemi -----	13
1.7. Finansal Tabloların Kullanım Sınırları -----	13
1.8. Finansal Raporlamada Esas Alınacak Temel Kavramları -----	13
1.8.1. Sosyal Sorumluluk Kavramı -----	14
1.8.2. Kişilik Kavramı -----	14
1.8.3. İşletmenin Sürekliliği Kavramı -----	15
1.8.4. Dönemsellik Kavramı -----	15
1.8.5. Parayla Ölçülme Kavramı -----	15
1.8.6. Maliyet Esası Kavramı -----	15
1.8.7. Tarafsızlık Kavramı -----	15
1.8.8. Tutarlılık Kavramı -----	16
1.8.9. Tam Açıklama Kavramı -----	16
1.8.10. İhtiyatlılık Kavramı -----	16
1.8.11. Önemlilik Kavramı -----	16
1.8.12. Özün Önceliği Kavramı -----	17
1.9. Finansal Raporların Sunumu ve Faaliyet Raporları -----	17
1.9.1. Finansal Tablolardaki Sorumluluk -----	17
II. BÖLÜM -----	18
2. FİNANSAL TABLOLAR -----	18
2.1. Finansal Tablolar -----	18
2.1.1. Bilanço -----	18
2.1.2. Bilançonun Biçimsel Yapısı -----	22
2.1.3. Bilanço İlkeleri -----	22
2.1.3.1. Varlıklarına İlişkin İlkeler -----	23
2.1.3.2. Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler -----	24
2.1.3.3. Öz Kaynaklara İlişkin İlkeleri -----	25
2.1.4. Bilanço Şekilleri -----	25
2.1.2. Gelir Tablosu -----	28
2.2. Ek Finansal Tablolar -----	30
2.2.1. Satışların Maliyeti Tablosu -----	30
2.2.2. Fon Akış Tablosu -----	31
2.2.3. Nakit Akış Tablosu -----	32
2.2.4. Kar Dağıtım Tablosu -----	32
2.2.5. Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu -----	36
2.2.6. Öz Kaynak Değişim Tablosu -----	38
III. BÖLÜM -----	41

3. FİNANSAL ANALİZ TEKNİKLERİ	41
3.1. Finansal Analiz	41
3.1.1. Finansal Tabloların Hazırlık Süreci (Aktarma-Arındırma)	42
3.2. Finansal Tabloların Analiz Türleri	44
3.2.1. Analizin Yapılma Amacına Göre	44
3.2.2. Analizin İçeriğine veya Yapılış Biçimine Göre	45
3.2.3. Analizi Yapan Kişi Açısından	46
3.3. Finansal Tablolar Analizinde Kullanılan Teknikler	46
3.3.1. Karşılaştırılmalı (Mukayeseli) Analiz	46
3.3.2. Yüzde (Dikey) Metodu İle Analiz	48
3.3.3. Eğilim (Trend) Analizi	50
3.3.4. Oran Analizi	52
3.3.4.1. Likidite Durumunu Ölçen Oranlar	53
3.3.4.2. Finansal Yapı (Kaldıraç) Oranları	55
3.3.4.3. Faaliyet Oranları (Devir Hızı)	58
3.3.4.4. Karlılık Oranları	62
3.3.5. Varlık Karlılığı	64
3.3.6. Öz Sermaye Karlılığı	65
3.3.7. Büyüme Oranları	65
3.3.8. Piyasa Değer Oranları	67
3.4. Finansal Planlama	68
3.4.1. Proforma Finansal Tablolar	70
3.4.1.1. Nakit Bütçesi	71
3.4.1.2. Proforma Gelir Tablosu	73
3.4.1.3. Proforma Bilanço	74
IV. BÖLÜM	78
4.NAKİT AKIŞ TABLOSU VE ÖNEMİ	78
4.1.Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi	78
4.2. Nakit Akış Tablosu	78
4.2.1. Pozitif Yönlü Nakit Akışı	79
4.2.2. Negatif Yönlü Nakit Akışı	79
4.3. Nakit Girişi Sağlayan Unsurlar	79
4.3.1. Varlıklardan Sağlanan Nakit Akışlar	80
4.3.2. İşletme Faaliyetinden Sağlanan Nakit Akışlar	80
4.3.3. Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları	80
4.4. Nakit Çıkışı Gerektiren Unsurlar	81
4.4.1. Varlık Yatırımları Nedeni ile Nakit Çıkışları	81
4.4.2. İşletme Faaliyetinden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	81

4.4.3. Finansmandan Kaynaklanan Nakit Çıkışları-----	81
4.5. Nakit Akış Tablosunun Hazırlanması -----	81
4.6. Nakit Akış Tablosunun Önemi-----	86
4.6.1. Finansal Yönetimdeki Yeri -----	87
4.6.2. Ekonomiye Katkısı-----	88
4.6.3. Doğurduğu Fırsatlar -----	88
4.6.4. Uygulama Alanları-----	89
4.6.5. Bütçe ile ilişkisi -----	90
4.6.6. KOBİ' lerde Kullanılmasının Faydaları -----	90
4.7. Nakit Akış Tablosunun Analizi -----	91
V. BÖLÜM-----	95
5. BORSA İSTANBUL A.Ş.' DE ÇİMENTO SEKTÖRÜNDE İŞLEM GÖREN İŞLETMEYE AİT FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZİ-----	95
5.1. Genel Açıklamalar -----	95
5.2. İşletme Hakkında Bilgiler -----	95
5.3. Araştırmanın Amacı-----	96
5.4. Araştırmanın Yöntemi-----	96
5.5. Araştırmanın Kapsamı -----	96
5.6. Araştırma Konusu Finansal Tablolara Ait Bulgular ve Yorumlanması -----	96
SONUÇ VE ÖNERİLER -----	117
KAYNAKÇA -----	120
ÖZGEÇMİŞ -----	132
EKLER -----	133

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ABİGEM	: Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezi
BDDK	: Bankacılar Düzenleme ve Denetleme Kurulu
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
IFAC	: Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
FASB	: Mali Hesap Standart Kurulu
İSMMMOM	: İstanbul Serbest Muhasebeciler Mali Müşavirler Odası
İÜİV	: İstanbul Üniversitesi İktisatlılar Vakfı
KAP	: Kamu Aydınlatma Platformu
KGK	: Kamu Gözetim Kurumu
KİT	: Kamu İktisadi Teşebbüsü
KOBİ	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirilmesi
MHUD	: Maliye Hesap Uzmanları Derneği
MÜHAK	: Vergi Mükellefinin Haklarını Koruma Derneği
MÜSEM	: Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
RS	: Resmi Gazete
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
TESMER	: Temel Eğitim ve Staj Merkezi
TFRS	: Uluslararası Muhasebe Standardı
TİGEM	: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TMS	: Türkiye Muhasebe Standardı
TMSK	: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
TMUDESK	: Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu
TSPAKB	: Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UMS	: Uluslararası Muhasebe Standardı
VUK	: Vergi Usul Kanunu

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1 Bilançonun Ana Hesap Kalemleri.....	19
Tablo 2 Örnek Bilanço Formatı.....	20
Tablo 3 Hesap Tipi Bilanço Örneği	26
Tablo 4 Rapor Tipi Bilanço Örneği.....	27
Tablo 5 Örnek Kar veya Zarar Tablosu Formatı	29
Tablo 6 Örnek Satışların Maliyeti Tablosu Formatı.....	30
Tablo 7 Satışların Maliyeti Tablosu	31
Tablo 8 Örnek Kar Dağıtım Tablosu Formatı	33
Tablo 9 Kar Dağıtım Tablosu.....	35
Tablo 10 Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu- Karşılaştırmalı Bilanço...	36
Tablo 11 Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu	37
Tablo 12 Örnek Öz Kaynak Değişim Tablosu Formatı.....	39
Tablo 13 Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Bilanço Örneği	47
Tablo 14 Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Kar veya Zarar Tablosu Örneği.....	48
Tablo 15 Yüzde (Dikey) Bilanço Örneği.....	49
Tablo 16 Yüzde (Dikey) Kar veya Zarar Tablosu Örneği.....	50
Tablo 17 Eğilim (Trend) Bilanço Örneği	51
Tablo 18 Eğilim (Trend) Kar veya Zarar Tablosu Örneği.....	52
Tablo 19 Nakit Bütçe Tablosu.....	72
Tablo 20 Tanıl A.Ş' nin Dönem Sonu Proforma Kar veya Zarar Tablosu.....	73
Tablo 21 Tanıl A.Ş' nin Dönem Sonu Proforma Bilançosu.....	76
Tablo 22 Tanıl A.Ş. Dönem Sonu Proforma Bilançosu	76
Tablo 23 Örnek Nakit Akış Tablosu: Endirekt (Dolaylı) Yöntem Formatı	83
Tablo 24 Örnek Nakit Akış Tablosu: Direkt (Dolaysız) Yöntem Formatı.....	84
Tablo 25 Nakit Akış Karşılaştırmalı Bilanço	85
Tablo 26 Kar veya Zarar Tablosu.....	85
Tablo 27 Nakit Akış Tablosu (Dolaylı).....	86
Tablo 28 2014-2015-2016 Yılları Karşılaştırmalı (Mukayeseli)-Yüzde (Dikey)-Eğilim (Trend) Analizi – Bilançosu.....	97
Tablo 29 2014-2015-2016 Yılları Karşılaştırmalı (Mukayeseli) - Yüzde (Dikey) - Eğilim (Trend) Analizi Kar veya Zarar Tablosu.....	100
Tablo 30 2014-2015-2016 Yılları Arası Mali (Rasyo) Oranları.....	108
Tablo 31 Nakit Akış Tablosu.....	112
Tablo 32 Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2014-2015-2016 Yılları Arası Bilanço ve Oranları.....	133
Tablo 33 Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2014-2015-2016 Yılları Arası Kar veya Zarar Tablosu ve Oranları	137
Tablo 34 T.C. Merkez Bankası Fiyat Endeksleri	138

1.GİRİŞ

Ekonomik koşullarda özellikle sanayi devriminden sonra, sermaye yoğun endüstri işletmelerinin sayısı çoğalmıştır. Bu sayının çoğalması sonucu büyük sermayeye ihtiyaç duyulmuştur. İşletmeler, ihtiyaç duyduğu sermayeyi temin edebilmek için potansiyel yatırımcı arayışına yönelmişlerdir.

Bu bakımdan işletmeler, sermaye ihtiyaçlarını karşılamak, karar vericilerin kararlarını etkilemek ve işletme hakkında genel bilgiler vermek amacıyla, finansal tablolar düzenleme gereksinimi duymuşlardır. Ayrıca, finansal tablo düzenleme sadece sermaye açısından değil, ilgili kişi ve kurum kullanıcıları açısından da önemlidir.

ABD’ de dünyaca tanınmış büyük işletmeler 2001 yılında meydana gelen “enron vakası” olarak adlandırılan muhasebe usulsüzlükleri, finansal tablolara olan güveni sarsmış olsa da, finansal tablolar, karar vericilerin kararlarını etkileyebilecek finansal bildirimler olmaya devam edecektir.

Globalleşen dünya ekonomisi, çok uluslu şirket sayısının artması, dolayısıyla ülkemizin, bu ekonomilerden ayrı kalması düşünülemez. Bundan dolayıdır ki, farklı ülkelerin kanun, örf ve adetlerine göre düzenlenen finansal tablolarda, kavram ve bilgi karmaşasını engellemek, tekdüzeliği sağlamak için uluslararası muhasebe usul ve esaslarını belirleyen birçok standartlar yayımlanmıştır.

Uluslararası Muhasebe Standartları (IAS) finansal tablolarla ilgili değişik tarihlerde yayınlanan standartlar şunlardır;

- a) “Muhasebe politikalarının açıklanması,
- b) Finansal tablolarda açıklanması gereken bilgiler,
- c) Dönen varlık ve kısa vadeli yabancı kaynaklar sunuluşu,
- d) Finansal durumda değişiklik tablosu,
- e) Finansal bilgilerin bölümlere raporlanması,
- f) Yüksek enflasyonlu dönemlerde finansal raporlama,
- g) Banka ve benzeri finansal kurumlarda raporlama,
- h) İş ortaklıklarında yatırım finansal raporlama,
- i) Konsolide finansal tablolar ve iştiraklerin muhasebeleştirilmesi,

- j) Nakit akış tablosu,
- k) Finansal tabloların sunulmasıdır.” (Çetin, 2014)

Ülkemizde’deki muhasebe uygulamaları genel anlamda VUK’nu ve TTK.’nu çerçevesinde şekillenmiştir. Ancak bu kanunların yetersiz kaldığı durumlarda veya ihtiyaç duyulduğunda bazı yasal kurumlar kendi alanlarına giren işletmeler için muhasebe uygulamalarını yönlendiren çalışmalar yapmışlardır. Bu kurumlar;

- a) İktisadi Devlet Teşekküllerini Yeniden Düzenleme Kurumu,
- b) Tekdüzen Muhasebe Koordinasyonu Devamlı İhtisas Komisyonu,
- c) Sermaye Piyasası Kurulu,
- d) Türk Standartları Enstitüsü Muhasebe Standartları Özel Daimi Komitesi,
- e) Maliye Bakanlığı Koordinatörlüğünde Kurulan “Muhasebe Standartları Komisyonu”
- f) Türkiye Bankalar Birliği,
- g) Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları, (Akdoğan ve Tenker, 2001:13)
- h) Kamu Gözetim Kurumu. (Zencirkıran, 2015)

İktisadi Devlet Teşekküllerini Yeniden Düzenleme Komisyonu, KİT’ler için zorunlu olan Tekdüzen Muhasebe Sistemi çalışmaları yapmış, 1968 – 1972 yılları arasında; Muhasebe Usullerinin İslahı ve Yeknesaklaştırılması, Muhasebenin Temel Kavramları Ve Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri, Rapor Sistemi, Tekdüzen Genel Hesap Planı ve Açıklamaları, Mali İşler-Muhasebe ve Kontrol Dairelerinin Organizasyonu, Terimler ve Açıklamalar şeklinde olmak üzere 6 adet rapor yayınlanmıştır. (Başpınar, 2004)

Tekdüzen Muhasebe Koordinasyonu Devamlı İhtisas Komisyonu, Tekdüzen Muhasebe Sisteminin uygulanmasında karşılaşılan güçlükleri ve eksiklikleri gidermek amacıyla DPT koordinatörlüğünde çalışmalar yapmış, TMS Maliye Muhasebesi Rehberi ile TMS İşletme Bütçesi Rehberini yayınlamıştır. (Akdoğan ve Tenker, 2001:13)

Sermaye Piyasası Kurulu, sermaye piyasalarının isleyişi ile ilgili düzenlemeler yapmak, borsada işlem gören şirketlerin belli kurallara uygun olarak en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamak amacıyla sermaye piyasasının

güvenli bir şekilde çalışması ve yatırımcıların hak ve yararlarının korunmasını sağlamaktır. (Altıntaş, 2011)

Türk Standartları Enstitüsü Muhasebe Standartları Özel Daimi Komitesi, Türk Muhasebe Standartlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Komite, raporlama- bilanço formu, raporlama-kar ve zarar tablosu formu, muhasebenin temel ilkeleri, denetim genel ilkeleri ve denetçiye ilişkin açıklama Standartlarını hazırlamıştır. TÜRMOB kurulduktan sonra çalışmalarına son vermiştir. (Başpınar, 2004)

Maliye Bakanlığı Koordinatörlüğünde Kurulan Muhasebe Standartları Komisyonu, Çeşitli kuruluş temsilcilerinin katılımı ile oluşturulan komisyonun temel amacı, Muhasebe standart karmaşasına son vererek tüm kesimleri bağlayıcı nitelikte tek elden yayınlanacak muhasebe standartlarını hazırlamaktır. (Başpınar, 2004)

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Bankalar Kanunu ve ilgili diğer kanunda belirtilen yetkiler doğrultusunda, kendi uygulama alanında tekdüzeliği sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, tasarrufların güvence altına alınmasını temin için düzenlemeler yapmıştır. (Altıntaş, 2011)

Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (TMUDESK), finansal tabloların düzenlenmesi ve sunumu, uygulamalarında genel kabul görmüş muhasebe kavram ve terimlerinden, muhasebe standartlarının geliştirilmesi, muhasebe meslek mensuplarının, denetim faaliyetlerini disiplinli yürütebilmeleri için ulusal denetim standartlarını saptamak ve yayınlamak üzere 19 adet muhasebe standardı yayınlanmıştır. (Başpınar, 2004)

Kamu Gözetim Kurumu, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun kurulmasıyla muhasebe ve denetim alanındaki standart oluşturma yetkisi tek elde toplanmıştır. Kurum, daha önce kabul edilen ve yürürlükte TMS' lere ilave olarak Uluslararası Finansal Tablo Standartları'nı (IFRS)Türkçeye tercüme ederek Türkiye Finansal Raporlama Standartları' (TFRS) adıyla yayımlamış yeni oluşumları yayımlamaya devam etmektedir. (Zencirkıran, 2015)

Gerek uluslararası gerekse ülkemizde yayınlanan standartlar, Genel Kabul Görmüş Muhasebe Usul ve Esasları doğrultusunda, genel olarak finansal

tabloların, karar vericileri üzerindeki olumsuz etkileri ortadan kaldırmak, daha anlaşılır hale getirmek amacıyla birçok çalışmalar yapılmıştır.

FINANSAL RAPORLAMA ANALİZLERİ VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ÖNEMİ

I. BÖLÜM

1.GENEL AÇIKLAMALAR

1.1. Finansal Raporlama Genel Açıklamalar

Finansal tablolar, işletmenin finansal durumunu bildiren mali bildirimlerdir. Yönetimin kullanabileceği kaynaklar, bu kaynakların nasıl finanse edildiği ve işletmenin bunlarla neler yaptığı konularında bilgi vermeyi amaçlar. Finansal tablolardan elde edilen bilgiler ışığında, mali rasyoları hesaplamada, şirketin kazançlarını, nakit akışını ve risk yapısını etkileyen faktörleri belirlemek için, şirketin faaliyet analizinde kullanılabilir. (Reilly ve Brown, 2012:271-272)

Finansal raporlama şirketlere; ucuz sermaye, kredi derecesini yükseltmek, fiyat - kazanç artışı gibi avantajlar sağlar. (Fridson ve Alvarez, 2011:105)

Ayrıca, finansal tablolar, bir işletmenin, geçmiş performansı, bugünkü finansal gücünü ve gelecekteki potansiyeli hakkında bilgi sunar. İşletmeler için finansal raporlamanın rolü, mali durumu ve mali performansını değerlendirir. (Lan, 2012).

Öte yandan finansal tablo analizi ile işletmenin önceki dönemlerde yapılan, işletmenin, görevi, ileri görüşü, yönetim yapısı, diğer varlıklar ile ilişkileri, dış eğilimler, olaylar ve gelişmeler, yasal düzenleyici, sosyal, politik ve stok gibi varlıklardaki değişiklikleri içerir. (IFAC, 2012)

1.2. Finansal Tabloların Tarihsel Gelişimi

İşletmeler, faaliyet ve başarı düzeylerini iktisadi anlamda değerlendirilme yapabilmesi ve bilgi sistemi olarak ortaya çıkan muhasebe kavramı, M.Ö. 3000 yılına kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Bu kadar eski bir tarihe sahip olan muhasebenin bilimsel kurullarla incelenmesi ancak 1494 tarihinde Luca Pacioli adında bir İtalyan rahibi ve matematikçi tarafından kaleme alınmıştır. Pacioli, muhasebeyi çift yanlı defter tutma olarak tanımlamış

ve yayınladığı eserde; envanter ve yevmiye defterindeki kayıtlarla, stokların değerlendirilmesi, tahsili olanaksız alacaklar için karşılık ayrılması, kâr ve zarar hesaplarının tesisi, mizan, bilançoların düzenlenmesi gibi çift yanlı defter tutma sistemine ilişkin usul ve kurallar ortaya koyarak günümüzde uygulanan muhasebe teorisinin temelini atmıştır. (Köroğlu, 2015)

Finansal analiz, dünyada ilk defa Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanmaya başlanmıştır. Ülkede bankanın kurulmasından 89 yıl sonra ilk defa bankalar kredi kararı alınırken, işletme bilançosunun yanında diğer finansal veriler kullanılmaya başlamıştır. Arada geçen zamanda kredi uygulaması ülkemizde kurulu olan ticaret bankalarının 1963 yılına kadar ki uygulamalarına benzemektedir. (Sarıkamış, 2005)

ABD'de muhasebecilik mesleği, sosyal, ekonomik ve politik koşullardaki değişimlerle başa çıkmak için, birinci dünya savaşından sonra, oldukça gelişmiştir. Bu gelişme, bilgi verme ile ilgilenen kuruluşların bilgi gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlenmiştir. (Vataliya, 2009:34)

Ana amaçları, okuyucuların kararlarını doğru şekilde verebilmeleri için, açıklanan temel finansal bildirimlerde dürüstlüğü, doğruluğu ve bilginin yeterliliğini sürdürmek olmuştur. 1896 yılında kurulan Onaylı Amerikan Kamu Muhasebecileri Enstitüsü, zaman zaman, Onaylı Kamu Muhasebecileri için kılavuzlar yayınlamaktadır. (Vataliya, 2009:34)

1.3. Uluslararası Muhasebe Standartları ve Finansal Raporlamanın Önemi

Finansal rapor hazırlamada, muhasebe fonksiyonunu ve altında yatan teorileri anlamak zorunluluğu vardır. Söz konusu teoriler, genellikle, finansal muhasebe ve raporlama sistemi amacını belirler. Böyle bir sistemin tasarımı yine önceden belirlenmiş amaçlara dayanır. (Grüber, 2015:7)

Finansal tablolar genel amaçlı olduğu için bilgi, finansal raporlama sisteminin farklı bilgi ihtiyaçlarına sahip olan kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikte olması gerekir. Finansal raporlamaya ilişkin kurallar ve düzenlemeler de bu gerekliliği karşılamak amacıyla hazırlanmıştır. (Çelik, 2014)

Finansal tablolar işletmenin finansal durumunun ve finansal performansının biçimlendirilmiş sunumudur. Genel amaçlı düzenlenen finansal tabloların hedefi, tablo kullanıcılarının ekonomik kararlar almalarına yardımcı olmak, işletmenin finansal durumunu ve nakit akışları hakkında bilgi sağlamaktır. Ayrıca finansal tablolar, yöneticilerin kendilerine emanet edilen kaynakları ne etkinlikte kullandıklarını da gösterir. Finansal tablolar bu amaca ulaşmak için işletmeyle ilgili aşağıdaki bilgileri sunar; (Gökçen, Ataman ve diğerleri. 2011:103-104)

- a) Varlıklar,
- b) Yabancı kaynaklar,
- c) Öz kaynaklar,
- d) Gelir ve giderler, karlar ve zararlar,
- e) Öz kaynaklardaki diğer değişimler,
- f) Nakit akışları.

Bu bilgi dipnotlarda yer alan diğer bilgilerle birlikte finansal tablo kullanıcılarının işletmenin gelecekteki nakit akışları ve özellikle bunların zamanını ve kesinliklerini tahmin etmelerine yardımcı olur. (Gökçen, Ataman ve diğerleri. 2011:103-104)

Bu bağlamda finansal tablolar ilgi duyanlara;

- a) Ekonomik karar almada yardımcı olur,
 - b) İşletme hakkında gelecek dönemlerde nakit akışı hakkında yararlı bilgi sağlar,
 - c) İşletmenin varlık, kaynak, faaliyet sonuçları hakkında bilgi sağlar.
- (Resmi Gazete, TMS 1, Tbl.2)

1.4. Finansal Tabloların Kullanıcıları

Finansal tablolarda belirtilen finansal bilgileri kullanan kişi ve kurumlar finansal tablo kullanıcılarıdır. Finansal raporlamanın temel amacı, finansal tablo kullanıcılarının karar almalarına yardımcı olacak nitelikte finansal bilgilerin sunulmasıdır. Başka bir ifadeyle, finansal tabloların amacı, finansal tablo aracılığı ile kullanıcılarına; işletmenin finansal durumu, faaliyet performansı, nakit akışları, sermaye yapısı gibi bilgileri sağlamaktır. (Çelik, 2014)

İşletmeler tarafından raporlanan finansal tablolar genel amaçlıdır. Bunun dışında işletme, kendi içindeki kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak için özel amaçlı finansal tablolar da hazırlayabilirler. Ancak özel amaçlı hazırlanan finansal tablolar finansal raporlama düzenlemelerinde yer almaz. Bu nedenle finansal tablolar ifadesi aksi belirtilmedikçe genel amaçlı finansal tabloları ifade eder. (Çelik, 2014) Finansal tablo kullanıcıları şunlardır:

- a) Devlet,
- b) Yatırımcılar,
- c) Kredi Kuruluşları,
- d) İşçi ve işçi kuruluşları,
- e) Tedarikçiler,
- f) Hissedarlar,
- g) Yöneticilerdir. (Çelik, 2014)

a) Devlet

Devlet, özellikle vergi makamlarının yönetim organları, vergilendirme ve düzenleyici amaçlar için işletmelere ait sahip olduğu finansal bilgilerle ilgilenmektedir. Vergiler işletmelerin faaliyet sonuçları ve diğer vergi matrahı temel alınarak hesaplanmasından genel olarak, devlet mükellefin vergilere tabi vergi miktarını belirlemek için ne kadar harcadığını bilmek istemektedir. (Accounting-Verse b.t.)

b) Yatırımcılar

Potansiyel yatırımcılar, finansal tablolar aracılığı ile şirketin yatırım canlılığını değerlendirmek, açıklanan karların gelecekteki temettü gelirlerini tahmin edebilirler. Ayrıca yatırım ile ilgili risklerin terazisi olarak finansal tablolardan yararlanırlar. Örneğin, yüksek enflasyonun olmadığı ülkelerde veya farklı dönemlerde dalgalanan kar, yatırım riskinin yüksek olduğunun belirtisidir. Bu nedenle, finansal tablolar, potansiyel yatırımcıların yatırım kararları için bir temel oluşturmaktadır. (Accounting-Simplified. b.t.)

c) Kredi Kuruluşları Kredi Verenler

İşletmelerin fon ihtiyacını karşılamak için kredi kullandıracak olan finans kuruluşları, verilen kredilerin anapara ve faizlerinin geri ödeme yeterliliğini ölçmek için finansal analize ihtiyaç duyarlar. (Not Oku 2011)

d) İşçi ve İşçi Kuruluşları

Şirket çalışanları ve temsilcileri, şirketin karlılığı ve istikrarı, maaş ödeyebilme kabiliyetini, çalışanlara sağlanan menfaatleri yerine getirme yeteneği ile şirketin genişleme imkânlarını ve kariyer geliştirme fırsatlarını değerlendirmek için mali durumları ve performansları ile de ilgilenirler.

(Accounting – Verse, b.t.)

e) Tedarikçiler

İşletmeye mal ve hizmet temin eden satıcılar ve diğer tedarikçiler, borcun zamanı geldiğinde işletmenin, borç ödeme gücü hakkında bilgilerle ilgilenirler. Dolayısı ile tedarikçiler kısa vadeli de olsa işletmeye maliyetsiz fon kullandığı söylenebilir. Bu bakımdan tedarikçiler açısından işletmenin kısa vadeli performansı çok önemlidir. (Çelik, 2014)

f) Hissedarlar

Hissedarlar kendi hisse senedi yatırımlarını değerlendirmek, yönetimin faaliyetlerini ölçmek ve bilinçli kararlar vermesinde yardımcı olmak için finansal tablolara ihtiyaç duyarlar. Hissedarlar yatırımları değerlendirirken, finansal tablolarda bulunan anlamlı verileri analiz ederek tahmin edilebilirler. (Maverick, 2015)

g) Yöneticiler

Yöneticiler, hissedarlar adına işyerinin bir bölümünü veya tamamının sorumluluğunu üstlenen profesyonel kişilerdir. İşletmelerin hammadde alımı, nakit varlığı ve belirlenen hedefe ulaşmak için ekonomik karar alma, planlama yapmak için muhasebe bilgilerine ve bu bilgilerin analiz edilmesini gerektirir. (Accounting -Verse, b.t.)

1.5. Finansal Raporlamamanın Genel Nitelikleri

Mali analiz işletmenin geçmiş faaliyetlerini ve mevcut mali pozisyonu değerlendirmek ve her iş için geçerli olan sürekli bir süreç olduğunu belirtmektir. Mali analiz süreci kısa ve uzun vadeli büyüme sürdürülürken de gelir elde etmek için işletmenin yeteneği hakkında bilgi verir. (Siddiqui, b.t.)

Finansal tabloların genel nitelikleri;

- a) Anlaşılır olması,
- b) İhtiyaca uygun olması,
- c) Güvenilir olması,
- d) Karşılaştırılabilir olması. (Sarioğlu, b.t.)

1.5.1. Anlaşılır Olması

Anlaşılır olması, finansal tablolarda yer alan bilgilerin tam olarak açıklanması ve gruplandırılarak raporlanmasıdır. Bazı durumlarda, karmaşıklığa neden olabilecek bilgiler finansal tablolara yansıtılmamaktadır. Dolayısı ile finansal tabloların daha kolay anlaşılması sağlanırken, diğer taraftan yanıltıcı olabilirler. (Çelik, 2014)

1.5.2. İhtiyaca Uygun Olması

Zamanında ve anlamlı bilgiler herhangi bir işletmenin faal işleyişini destekler. Lider işletmeler, finansal ve finansal olmayan bilgileri yönetmek ve faaliyetlerini doğrudan dış paydaşları (devlet -yatırımcılar, tedarikçiler, alacaklılar, bankalar, çalışanlar) ile paylaşması halinde, güven ile işlem yapmaya ve yatırım kararları almak için gözetim yapma imkanına sahip olurlar. Finansal tabloların oynadığı kritik rol söz konusu olduğunda, işletmenin finansal durumunun kapsamlı bir görünümünü sağlayarak işletmenin amacını ve sınırlarını anlamaya çalışmak için incelenmesi gereklidir. (Choudhury, 2014)

1.5.3. Güvenilir Olması

Güvenirlilik, işletmenin finansal tablolarında yer alan bilgilerin, finansal performans ve nakit akışlarını geççeğe uygun olarak sunar. (Yıldırım, b.t.)

1.5.4. Karşılaştırılabilir Olması

Analistler, finansal tabloların analizini yaparken geçmiş dönemler ve diğer işletmelere ait finansal tablolarla karşılaştırılabilir olması amacıyla bir işletmenin finansal tablolarında çeşitli düzeltmeler yaparlar. Bu düzeltmeler, işletmeler tarafından ve aynı zamanda muhasebe standartları nedeniyle ortaya çıkan farklılıklardır. (Finance Train, b.t.)

Dolayısıyla geçmiş dönemlerde benzer verilerle karşılaştığında bilanço ve gelir tablosun yatay analiz tekniğinin uygulanması anlamlı bilgi elde edilmesini sağlar. (Accounting-Simplified, b.t.)

1.6. Finansal Tabloların Genel İlkeleri

- a) Önemlilik,
- b) Muhasebe bilgilerinin özellikleri bakımından,
- c) Fayda maliyet ilişkisi, (Akdoğan ve Tenker, 2001:31)
- d) Netleştirme (Mahsup),
- e) Muhasebe politikaları,
- f) İşletmenin sürekliliği kavramı,
- g) Zamanlılık,
- h) Tahakkuk esası,
- i) Raporlama dönemi. (Resmi Gazete, TMS 1 Tbl.2)

1.6.1. Önemlilik

Önemlilik, finansal tablolarda yer alan bilgilerin yanlış düzenlenme veya ihmal sonucu, kullanıcılarının iş ve ekonomik kararlarının etkiliyorsa bu bilgi önemlidir. (Accounting Standards Board, 1999)

1.6.2. Muhasebe Bilgilerinin Özellikleri Bakımından

Finansal analizde kullanılan bilgilerin birçok kaynaktan elde edilebilir, bu kaynakların başında muhasebe bilgileri gelir. En etkin ve tutarlı kaynak olan finansal muhasebe, bilanço, gelir tablosu, akış şemaları ve çalışma notları tüm bu belgeler işletmenin varlık ve kaynaklarının yapısını oluşturur. Bu bağlamda finansal tabloların temelini oluşturan kaynakların başında gelen finansal muhasebe, genel kabul görmüş muhasebe standartlarına göre, bilgilerin istikrarlı, tutarlı, doğruluğu, kayıt ve sunum standartlarına göre oluşturulması önemlidir. (Comptabilité Analyse Financière, b.t.)

1.6.3. Fayda Maliyet İlişkisi

Finansal raporlama, bilginin hazırlanması, sunulması ve denetlenmesi için gereken bir maliyeti vardır. Finansal raporlamayı ve bilgi edinmeyi en uygun maliyetle elde etmeyi çalışmaktadır. (FASB, 2014)

1.6.4. Netleştirme (Mahsup)

TMS 1’de söz konusu tanımlarına ek olarak, varlık ve yükümlölüklerin, gelir ve giderlerin herhangi bir standart ya da yorum öngörmediği durumlarda birbirleriyle netleştirme yapılamayacağını belirtilmiştir. Ancak, stok değer düşüklüğü karşılığı gibi, düzenleyici hesaplar düşüldükten sonra net tutarıyla finansal tablolarda gösterilmesi netleştirme değildir. (Sarioğlu, b.t.)

1.6.5. Muhasebe Politikaları

Muhasebe politikaları, şletmeler finansal tablolarını kabul edilen ilkeler, kurallar ve esaslar doğrultusunda hazırlayıp sunarlar. Muhasebe politikaları, uluslararası muhasebe standartlarının ilkeleri ve komitenin yorumlarına uygun olarak oluşturulur. (Akdoğan, Tenker, 2001:51-52)

1.6.6. şletmenin Sürekliliği Kavramı

şletmeler hazırladıkları finansal tablolarını, öngörülebilir faaliyet hayatının devamlılığı varsayımına göre düzenlerler. Böylece şletmenin ne ticari ömrünün sonlandırılacağı ne de tasfiye niyetinde olmadığı varsayılır. Böyle bir gerekçenin oluşması durumunda finansal tablolar bu gerekçesi ile açıklanmalıdır. (Örten, Kaval ve diğerleri, 2012:5)

1.6.7. Zamanlılık

Zamanında sunum, finansal tablo kullanıcılarının bilgiye ihtiyaç duyduğu zamanda bilginin mevcut olması gerekir. Çünkü bilgi eskidikçe etkisi azalır. (Çelik, 2014)

1.6.8. Tahakkuk Esası

Tahakkuk esası, şletmenin iktisadi işlemlerini ve diğer olaylarını, tahsil ve ödeme tarihinde değil, bu işlemleri olayın meydana geldiği zamanda tahakkuk ettirilip ilgili dönemde muhasebe kayıtların kaydedilmesi ve finansal raporlarda sunulmasıdır. (Örten, Kaval ve diğerleri, 2012:4)

1.6.9. Raporlama Dönemi

Finansal raporlama dönemine ait hükümler TMS 1 2 nolu tebliğ hükümlerine göre;

- a) Finansal tablolar en az yılda bir kez düzenlenir ve sunulur. Arızı olarak değişik tarihlerde hazırlanan finansal tabloların kapsadığı dönemi dipnotlarında açıklama yapmak zorundadırlar.
- b) Normal olarak, finansal tablolar düzenli olarak bir yıllık olarak bir dönemi kapsar. (Resmi Gazete, TMS 1 Tbl.2)

1.7. Finansal Tabloların Kullanım Sınırları

Finansal tablolar analizi çok faydalı bir araç olmasına rağmen, sınırlamalar vardır. Bu sınırlamalar, oranlardan öte işletmeler arasındaki finansal verileri karşılaştırılmasıdır. Aynı sektöre ait işletmelerin finansal verilerini karşılaştırmak, analiz edilen finansal tablo hakkında değerli ipuçları verir. Örneğin, bir işletme FIFO ile, diğer işletme ise ortalama maliyet yöntemine göre stok maliyeti belirliyor ise, bu iki işletmenin finansal tablolarını doğrudan karşılaştırmak, iki işletme açısından satılan malın maliyeti yanıltıcı olabilir. (Javed, 2011)

Finansal tabloların genel bilgi düzeyine sahip kullanıcılar içinde kullanım sınırları aşağıdaki gibidir.

- a) Finansal tablolar tarihidir. Cari maliyet değil tarihi maliyete göre düzenlenmiştir.
- b) Çeşitli kullanıcıları olmasından genel amaçlı düzenlenmiştir.
- c) Genel amaca uygun bölümlere ayrılmalıdır.
- d) Bilgiler özet olarak sunulur,
- e) Değişik değerlendirme yöntemleri uygulanmıştır,
- f) Yerel para birimine göre düzenlendiğinden,
- g) Tahakkuk esaslıdır. (Akdoğan, Tenker, 2001:38)

1.8. Finansal Raporlamada Esas Alınacak Temel Kavramları

Dayanağını temel muhasebe kavramlarından alan, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, muhasebe uygulamalarını tekdüze indirgemek, muhasebe

yöntem ve usullerinde eşgüdümü sağlamak gerek işletme içi gerekse işletmeler arası karşılaştırma yapmaya elverişli, kaliteli bilgilerle finansal raporlamanın güvenilir olmasını sağlamaktır. Temel muhasebe kavramları 12 tane olup aşağıdaki gibidir; (TÜRMOB-TESMER, 2013:10)

- a) Sosyal sorumluluk kavramı,
- b) Kişilik kavramı,
- c) İşletmenin sürekliliği kavramı,
- d) Dönemsellik kavramı,
- e) Parayla ölçülme kavramı,
- f) Maliyet esası kavramı,
- g) Tarafsızlık kavramı,
- h) Tutarlılık kavramı,
- i) Tam açıklama kavramı,
- j) İhtiyatlık kavramı,
- k) Önemlilik kavramı,
- l) Özün önceliği kavramıdır. (MEGEP,2008)

1.8.1. Sosyal Sorumluluk Kavramı

Bu kavram, muhasebe uygulamalarının yerine getirme hususundaki sorumluluğunu belirtmekte olup usul ve esas yönden sorumluluğun belirlenmesidir. Sosyal sorumluluk kavramı; muhasebenin organizasyonunda, muhasebenin sevk ve idare edilmesinde, finansal tabloların düzenlenmesi ve sunulmasında; belli kişi veya grupların değil, tüm toplumun çıkarlarının gözetilmesi dolayısıyla bilgi üretiminde gerçeğe uygun, tarafsız ve dürüst davranılması gereğini ifade eder. (TİGEM, b.t.)

1.8.2. Kişilik Kavramı

Bu kavram gereği; işletmenin hissedarlarından, idarecilerinden, çalışanlarından ve diğer ilgililerden ayrı bir kişiliğe sahip olduğunu işletmenin muhasebe işlevini bu kişilik adına sevk ve idare edilmesidir. (TÜRMOB-TESMER, 2013:11)

1.8.3. İşletmenin Sürekliliği Kavramı

Bu kavram gereği, işletmelerin yaşam süresi hissedarlarının yaşam süresine bağlı kalmadan devam etmektedir. Bu nedenle işletmeler faaliyetlerini belli süre sınırlamasına bağlı kalmadan sürdüreceğini ifade eder. (İÜİV, 2005)

1.8.4. Dönemsellik Kavramı

Bu kavram gereği, aksine hüküm yoksa (sözlemeler ile sınırlandırılmamışsa), sınırsız ömre sahip olduğu kabul edilen işletmelerin, faaliyetlerini belirli dönemlere ayırarak, her dönemin faaliyet sonuçlarını diğer dönemlerin faaliyet sonuçlarından bağımsız olarak belirlenmesidir. İlgili döneme ait gelir ve giderlerinin, muhasebeleştirilmesi, elde edilen hasılat, gelir ve karlarını aynı dönemin maliyet, gider ve zararlarıyla karşılaştırılmasını ifade eder. Bu hususun işletmeler açısından ortadan kalkması durumunda, finansal tablo dipnotlarında belirtilir. (Akdoğan, Sevilengül, 2001:7)

1.8.5. Parayla Ölçülme Kavramı

Parayla ölçme kavramı, para ile ölçülebilen iktisadi olay ve işlemlerin muhasebeye ortak bir ölçü olarak para birimiyle yansıtılmasını ifade eder. Muhasebe işlemleri ulusal para birimine göre yapılır. (TİGEM, b.t.)

1.8.6. Maliyet Esası Kavramı

Maliyet esası kavramı, para mevcudu, alacaklar ve maliyetinin belirlenmesi mümkün veya uygun olmayan diğer kalemler hariç, işletme tarafından edinilen varlık ve hizmetlerin muhasebeleştirilmesinde, bunların elde edilme maliyetlerinin esas alınması gereğini ifade eder. (İmamoğlu, 2016 :29)

1.8.7. Tarafsızlık Kavramı

Bu kavram, muhasebe kayıtlarının gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş objektif belgelere dayandırılması ve muhasebe kayıtlarının esas alınacak yöntemlerin seçilmesinde tarafsız ve önyargısız davranılması gereğini ifade etmektedir. (Süer, 2004:20)

1.8.8. Tutarlılık Kavramı

Tutarlılık kavramı, Muhasebe uygulamaları için seçilen muhasebe politikalarının, birbirini izleyen dönemlerde değiştirilmeden her dönemde aynı şekilde uygulanmasını ifade eder. Benzer olay ve işlemlerde, kayıt düzenleri ile değerlendirme ölçülerinin değiştirilmemelidir. Geçerli nedenlerin bulunduğu durumlarda, işletmeler, uyguladıkları muhasebe politikalarını değiştirmesi durumunda finansal tablolarının dipnotlarında açıklanmasını gerektirmektedir. (Köse, b.t.)

1.8.9. Tam Açıklama Kavramı

Bu kavram, finansal tablolardan yararlanacak ilgili kişi ve kuruluşların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır olmasını ifade eder. Ayrıca, finansal tablo kalemleri kapsamında gösterilemeyen ancak karar vericileri etkileyebilecek, gerçekleşmesi muhtemel olaylara da yer verilmesi bu kavramın gereğidir. (Süer, 2004:20-21)

1.8.10. İhtiyatlılık Kavramı

Bu kavram, muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği riskleri göz önüne alınması gereğini ifade eder. Bu kavramın sonucu olarak işletmeler, muhtemel gider ve zararları için karşılık ayırırlar. Muhtemel gelir ve karları için ise gerçekleşme dönemlerine kadar herhangi bir muhasebe işlemi yapmazlar. Ancak bu kavram gizli yedekler veya gereğinden fazla karşılık ayrılmasına gerekçe oluşturmaz. (Toroslu, 1999:687)

1.8.11. Önemlilik Kavramı

Önemlilik kavramı, bir hesap kalemi veya mali bir olayın nispi ağırlık ve değerinin, finansal tablo kullanıcıları tarafından yapılacak değerlendirmeye ya da alınacak kararları etkileyebilecek düzeyde olmasını ifade eder. (Altıntaş, 2011)

1.8.12. Özün Önceliği Kavramı

Özün önceliği kavramı, İşletmeler finansal tablolarında yer alan bilgilerin muhasebe kayıtlarını yaparken ve onlara ilişkin değerlendirmelerin yapılmasında biçimlerinden çok özlerinin esas alınması gereğini ifade eder. Genel olarak işlemlerin biçimleri ile özleri aynı olmakla birlikte, bazı durumlarda farklılıklar ortaya çıkabilir. Bu gibi durumlarda özün önceliği esas alınır. (TİGEM, b.t.)

1.9. Finansal Raporların Sunumu ve Faaliyet Raporları

İşletmeler sunmuş oldukları finansal tablolardaki bulunan kalemlerin ve sınıflandırmanın dönemler arası farklı olmamasıdır. Ancak işletme ana faaliyetlerinin konusunda farklılığa gitmişse ya da inceleme sonucu başka bir raporlamanın daha yararlı olacağı (TMS 8 hükümlerine uygun olarak) açıkça belirlenmişse raporlamasında değişiklik yapılabilir. Farklı şekilde raporlama yapılabilmesinin mümkün olduğu bir başka durum da herhangi bir standartta yapılan bir değişikliğin raporlama değişikliğine neden olmasıdır. (Sarioğlu, b.t.)

1.9.1. Finansal Tablolardaki Sorumluluk

Şirket yönetimi, Uluslararası Muhasebe Standartlarına uygun olarak düzenlemiş oldukları, yıllık konsolide finansal tablolarını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarını, gerekli olduğu zaman ek açıklama yaparak hazırlayıp sunmakla yükümlüdür. (Mahy, 2009)

II. BÖLÜM

2. FİNANSAL TABLOLAR

2.1. Finansal Tablolar

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257'nci maddeleri hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığı, muhasebe standartlarına göre düzenlenecek finansal tablolara ilişkin usul ve esasları tespit etmeye ve bunlara ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkili kılınmıştır. Maliye Bakanlığı bu yetkiye istinaden yayımlamış olduğu 1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği' (MSUGT) ile, düzenlenmesi gereken mali tablolar ve bu bunlara ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. (Şakar, 2012)

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine göre düzenlenmesi gereken finansal tablolar aşağıdaki gibidir;

- a) Bilanço,
- b) Gelir tablosu,
- c) Satışların maliyeti tablosu,
- d) Fon akış tablosu,
- e) Nakit akış tablosu,
- f) Kar dağıtım tablosu,
- g) Öz kaynaklar (Öz Sermaye) değişim tablosudur.

Bunlardan bilanço ve gelir tablosu, dipnotları ve ekleri temel finansal tablolar, satışların maliyeti tablosu, fon akış tablosu, nakit akış tablosu, kar dağıtım tablosu ve öz kaynaklar değişim tablosu ek finansal tablolardır. (Yalova Üniversitesi, b.t.)

2.1.1. Bilanço

Bilanço, varlıklar, borçlar ile işletme sahibinin sermayesinden oluşur ve işletmenin finansal gücü ve yeterliliklerinin okuyucu tarafından kolayca kavranmasına yardım eder. (Samonas, 2015:20)

Bilanço, belirli bir tarihte işletmenin iktisadi durumunu gösteren en önemli finansal tablodur. İşletmenin belirli bir süre içinde tüm varlıklarını, haklarını ve kaynaklarını göstermektedir. Bilanço, tipik olarak aktif ve pasif

bölümlerinden oluşmaktadır. Aktif (varlıklar) bölümü, dönen varlıklar ve duran varlıklardan oluşmaktadır. Pasif (kaynaklar) bölümü ise kısa süreli yabancı kaynaklar, uzun süreli yabancı kaynaklar ve öz kaynaklardan oluşmaktadır. (Aktan ve Bodur, 2006)

Başka bir ifadeyle bilanço, işletmenin belli bir tarihte sahip olduğu varlıklar ve bu varlıklardan sağlanan kaynakları gösteren finansal tabloya bilanço denir. Aktif kısmında bulunan varlıkların para ya dönüşme özelliğine göre bir yıl içinde tahsil edilecek alacaklar dönen varlıklar, bir yıldan uzun sürede tahsil edilecek alacaklar ve işletmenin sabit varlıkları duran varlıklar olarak sıralanır. Pasif kısmında ise işletmenin kaynakları yer almaktadır. Kaynak yapısı, bir yıl içinde ödenmesi gereken kısa vadeli yabancı kaynaklar, bir yıldan uzun süre ödenmesi gereken uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynaklardan oluşur. Ayrıca bilanço hesapları arasında mahsup işlemi yapılamaz. (Sipahi, b.t.32)

Temelde bilanço ilkesi eşitlik üzerine kurulmuştur.

$$\text{Aktif (Varlıklar)} = \text{Pasif (Kaynaklar)}$$

$$\text{Aktif (Varlıklar)} = \text{Yabancı Kaynaklar (Yükümlülükler)} + \text{Öz kaynaklar}$$

Bu bağlamda bilançonun ana kalemleri genel bilanço aşağıda gösterilmektedir. (Aktan ve Bodur, 2006)

Tablo 1 Bilançonun Ana Hesap Kalemleri

<u>AKTİF (Varlıklar)</u>	<u>PASİF (Kaynaklar)</u>
Dönen Varlıklar	Kısa Süreli Yab. Kaynaklar
Kasa	Mali Borç
Alacak	Ticari Borç
Stok	
Duran Varlıklar	Uzun Süreli Yab. Kaynaklar
Maddi Duran Varlıklar	
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	Öz Kaynaklar

Kaynak: Aktan ve Bodur (2006)

Tablo 2 Örnek Bilanço Formatı

	Dipnot Referansı	Cari Dönem 20..	Geçmiş Dönem 20..
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar - Nakit ve Nakit Benzerleri - Finansal Yatırımlar - Ticari Alacaklar - İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar - İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar - Diğer Alacaklar - İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar - İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar - Stoklar - Peşin Ödenmiş Giderler - Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar - Diğer Dönen Varlıklar			
ARA TOPLAM - Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar			
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR*			
Duran Varlıklar - Ticari Alacaklar - İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar - İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar - Diğer Alacaklar - İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar - İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar - Finansal Yatırımlar - Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar - Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller - Maddi Duran Varlıklar - Maddi Olmayan Duran Varlıklar - Şerefiye - Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar - Peşin Ödenmiş Giderler - Ertelemiş Vergi Varlığı - Diğer Duran Varlıklar			
TOPLAM DURAN VARLIKLAR*			
TOPLAM VARLIKLAR*			
KYNAKLARA			
Kısa Vadeli Yükümlülükler - Kısa Vadeli Borçlanmalar - Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları - Diğer Finansal Yükümlülükler - Ticari Borçlar - İlişkili Taraflara Ticari Borçlar - İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar - Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar - Diğer Borçlar - İlişkili Taraflara Diğer Borçlar - İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar - Ertelemiş Gelirler - Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü - Kısa Vadeli Karşılıklar			

* İlgili kalem gruplarının toplamları, en alt kısımlarda ayrıca açılan başlıklarda gösterilebileceği gibi, tabloda yer alan grup başlıklarının (“Varlıklar”, “Dönen Varlıklar”, “Duran Varlıklar” vb. gibi) karşısında da gösterilebilir. İkinci alternatifin seçilmesi durumunda, kalem gruplarının alt kısımlarındaki toplamlara ilişkin satırlar çıkarılır.

	Dipnot Referansı	Cari Dönem 20..	Geçmiş Dönem 20..
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar - Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar - Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler ARA TOPLAM			
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER*			
Uzun Vadeli Yükümlülükler - Uzun Vadeli Borçlanmalar - Diğer Finansal Yükümlülükler - Ticari Borçlar - İlişkili Taraflara Ticari Borçlar - İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar - Diğer Borçlar - İlişkili Taraflara Diğer Borçlar - İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar - Ertelemiş Gelirler - Uzun Vadeli Karşılıklar - Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar - Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar - Cari Dönem Vergisiyle İlgili Borçlar - Ertelemiş Vergi Yükümlülüğü - Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER*			
ÖZKAYNAKLAR			
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar - Ödenmiş Sermaye - Geri Alınmış Paylar (-) - Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-) - Paylara İlişkin Primler - Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler - Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler - Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler - Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları - Dönem Net Kârı/Zararı Kontrol Gücü Olmayan Paylar TOPLAM ÖZKAYNAKLAR*			
TOPLAM KAYNAKLAR*			

Kaynak: Kamu Gözetim Kurumu

* İlgili kalem gruplarının toplamları, en alt kısımlarda ayrıca açılan başlıklarda gösterilebileceği gibi, tabloda yer alan grup başlıklarının ("Varlıklar", "Dönen Varlıklar", "Duran Varlıklar" vb. gibi) karşısında da gösterilebilir. İkinci alternatifi seçilmesi durumunda, kalem gruplarının alt kısımlarındaki toplamlara ilişkin satırlar çıkarılır.

2.1.2. Bilançonun Biçimsel Yapısı

Bilançonun düzenlenmesinde, finansal tablolar ilkelerinde verilmiş açıklamalar ve standartlar esas alınır. Bilanço, aktif ve pasif olarak iki bölümden oluşur. İşletmelerin aktif bölümünde yer alan varlıklar, paraya dönüşme hızlarına göre en çok likitten en az likit değere doğru, pasifinde yer alan kaynaklar ise en kısa vadeli kaynaktan en uzun vadeli kaynağa daha sonra ise öz kaynağa doğru sıralanırlar. (GİB, b.t.)

2.1.3. Bilanço İlkeleri

Bilançoda, ana ve ikinci derece bölümlerinin toplamaları açık olarak gözetilmeli, maddi hata bulunmamalı, kapanış gününde varlıklar ayrı ayrı değerlendirilmeli, uygun değerlendirme ölçüleri ve amortisman yöntemleri en azından dipnot olarak açıklanmalı, sunulan para birimi, rakamlar yuvarlanmış ise tama iblağ edilmiş ise yuvarlama derecesi ve varlıklar sigorta ettirilmiş ise toplam sigorta bedeli dipnotlarda gösterilmelidir. (Akgüç, 2013:33)

İşletmenin belli bir andaki finansal durumunu gösteren bilanço, muhasebe standartlarına göre raporlanmalıdır. Genel kabul görmüş muhasebe standartlarına göre hazırlanan bilanço, muhasebe uygulamaları esasına göre ortak fikir birliğini benimsemektir. Bu bağlamda işletme hissedarları işletme kaynaklarıyla elde edilen varlıkların muhasebe usul ve esaslarına göre kayıt edilmesi, hesap kalemlerinin finansal tablolarda yansıtılarak anlamlı ve gerçeğe uygun bir şekilde sunulmasıdır. Finansal tabloların varlık ve kaynak bölümlerinde gösterilen kalemler brüt tutarı ile gösterilebilir. Bu durum bilançonun netlik ilkesine engel teşkil etmez. Ancak bilanço netlik ilkesi gereği indirim kalemleri ilgili hesabın altında açıkça yer almalıdır. (Akdoğan ve Tenker, 2001:61)

İlkeler şunlardır.

- a) Varlıklara ilişkin ilkeler,
- b) Yabancı kaynaklara ilişkin ilkeler,
- c) Öz kaynaklara ilişkin ilkeler. (Akdoğan ve Tenker, 2001:61)

2.1.3.1. Varlıklarına İlişkin İlkeler

Düzenlenen bilanço varlıklarına ilişkin ilkeler şunlardır.

- a) Cari faaliyet dönemi içinde para ve para benzeri unsurlara dönüştürülmesi mümkün olmayan varlıklar ile bir yıldan uzun süre yararlanılan varlıklar duran varlıklar grubunda. Bu varlık grupları içinde bilanço tarihinde vadeleri bir yılın altına düşmesi halinde dönen varlıklar grubunda ilgili hesaba aktarılmalıdır.
- b) Bilanço tarihinde varlıkların gerçeğe uygun değeriyle gösterebilmek için, varlıkların değer düşüklüğü gösterilerek, karşılık ayrılması gerekmektedir. Bu ilke gereği dönen varlıklar grubu içinde yer alan, yabancı para, yabancı para türünden düzenlenen çek, senet ve alacaklar, menkul kıymetler, stoklar ve diğer dönen varlıklar ile duran varlıklar grubunda yer alan, yabancı para, yabancı para türünden düzenlenen çek, senet ve alacaklar, bağlı menkul kıymetler, iştirakler, bağlı ortaklıklar gibi kalemler için gerekli durumlarda değerlendirilerek karşılık ayrılmalıdır,
- c) Peşin ödenen giderler ile tahakkuk etmiş parası henüz tahsil edilmemiş gelirler ayrı bir kalemde gösterilmelidir. (Ataman ve Hacırüstemoğlu, 1999:77)
- d) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların maliyetlerini, dönem maliyetlerine yüklemek amacıyla, her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarları bilançoda ayrıca gösterilir,
- e) Özel tükenmeye tabi varlıkların maliyetini ilgili dönem maliyetlerine yüklemek amacıyla, her dönem itfa ve tükenme paylarının bilançoda yer almalıdır,
- f) Bilançonun dönen ve duran varlıklar gruplarında yer alan alacaklar, menkul kıymetler, bağlı menkul kıymetler ve diğer ilgili hesaplardan ve yükümlülüklerden, gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları ile diğer duran varlıklar hesap gruplarına ayrılır,
- g) Tutarları kesinlikle saptanamayan alacaklar için herhangi bir tahakkuk işlemi yapılmaz.

- h) Mal ve hizmet karşılığı verilen teminat veya depozito tutarları varlıklar içinde gösterilir.
- i) Maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların, bilanço tarihinde gerçek değerleriyle gösterilmesi için, ilgili mevzuatlar hükümleri uyarınca yeniden değerlemeye tabi tutulmalıdır. (Kulaksız, Hastürk ve diğerleri, 2012)

2.1.3.2. Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler

Yabancı kaynaklara ilişkin ilkeler şunlardır:

- a) İşletmenin bir yıldan kısa borçları ve vadesi bir yıla düşen borçları, bilançoda kısa vadeli yabancı kaynaklar grubunda gösterilir.
- b) Bir yıldan uzun vadeli yabancı kaynaklar, bilançoda, uzun vadeli yabancı kaynaklar kısmında gösterilir. Dönem sonunda bir yılın altına düşen uzun vadeli yabancı kaynaklar borçlar kısa yabancı kaynaklar kısmında gösterilir.
- c) Tutarları saptanamayan veya durumları tartışmalı olanlar da dahil işletmenin bilinen ve tutarları uygun olarak tahmin edilebilen tüm yabancı kaynakları kaydedilerek bilançoda gösterilmeli. Ancak, bilinen fakat tutarları gerçeğe uygun tespit edilemeyenler bilanço dipnotlarında açıklanmalıdır.
- d) Peşin olarak tahsil edilen gelecek dönemlere ait gelirler ile cari dönemde tahakkuk eden fakat gelecek dönemlerde ödenecek giderlerde tespit ve kayıt edilerek bilançoda raporlanmalıdır.
- e) Kısa ve uzun vadeli yabancı kaynaklar grubunda yer alan borç senetleri bilanço tarihinde reeskont işlemi uygulanarak gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmeli.
- f) Bilançonun kısa ve uzun vadeli kaynaklar grubunda yer alan, borçlar, alınan avanslarda ilgili hesap gruplarında ayrıca gösterilmelidir. (İmamoğlu, 2016: 13)

2.1.3.3. Öz Kaynaklara İlişkin İlkeleri

Öz kaynaklar, işletme hissedarları, işletmeye, başlangıçta yapılan yatırımlar ile dağıtılmayan kârların tekrar işletmeye yatırılmasından oluşur.

- a) Ana sermaye, satışa sunulan hisselerin belirtilen veya nominal değeri,
- b) Ek sermaye ödemesi, nominal veya belirtilmiş değer üzerinde yapılan ödeme,
- c) Dağıtılmayan kârlar, hisse senedi sahiplerinin payına düşerler. (Samonas 2015:22)
- d) İşletme hissedarlarının veya ortaklarının hissedar veya ortak sıfatıyla işletme varlıkları üzerindeki hakları öz sermayeler grubunu oluşturur. İşletmenin bilanço tarihindeki ödenmiş sermayesi ile işletme faaliyetleri sonucu oluşup, çeşitli adlar altında işletmede bırakılan kârları ile dönem net kârı veya zararı bilançoda öz sermaye grubu içinde gösterilir,
- e) İşletmenin ödenmiş sermayesi bilançonun öz kaynaklar grubu içinde tek kalem olarak gösterilir,
- f) Kar ya da zarar nedeniyle öz kaynaklarda meydana gelen artış veya azalışlar, hem dönemsel ve kümülatif olarak şirket hissedarları tarafından izlenerek kaydedilmelidir,
- g) Dönem zararı ve geçmiş yıllar zararları öz kaynaklar grubunda ayrı bir kalem olarak gösterilmelidir,
- h) Öz kaynaklar, ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri, geçmiş yıl karları (zararları) ve dönem net karı (zararından) oluşur. Kar yedekleri yasal statü ve olağanüstü yedekler ile yedek niteliğinde karşılıklar, özel fonlar gibi işletme faaliyetleri sonucu elde edilen karların dağıtılmamış kısmını içerir. Sermaye yedekleri ise hisse senedi ihraç primleri, iptal edilen ortaklık payları, yeniden değerlendirme değer artışları gibi kalemlerden meydana gelir. Sermaye yedekleri, gelir unsuru olarak gelir tablosuna aktarılmaz. (Keleş, 2000)

2.1.4. Bilanço Şekilleri

Bilanço, hesap tipi ve rapor tipi olarak iki farklı şekillerde düzenlenebilir.

a) Hesap Tipi

Hesap tipi bilanço, bilanço düzenlenirken aktif (varlık), pasif (yükümlülükler) kalemler yan yana gelecek bir biçimde raporlanmasına hesap tipi bilanço denir. Bu tip bilançolarda aktif (varlıklar) bilançonun sol tarafında, pasif (yükümlülükler) ise bilançonun sağ tarafında yer alır. 'T' sembolü ile gösterilir. (Deniz, 2014)

Tablo 3 Hesap Tipi Bilanço Örneği

Dönemi	2012		
AKTİF	PASİF		
Dönen Varlıklar		Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Kasa	25.000	Banka Kredileri	73.000
Bankalar	50.000	Satıcılar	205.000
Alıcılar	235.000	Ödenecek Vergiler	31.000
Stoklar	150.000	Ks. Vad. Yab.Kay.Top.	309.000
Dönen Varlıklar Toplamı	460.000	Öz Kaynaklar	
Duran Varlıklar		Ödenmiş Sermaye	270.000
Tesis Makine ve Cihazlar	210.000	Yasal Yedekler	50.000
Demirbaşlar	30.000	Geçmiş Yıllar Karı	20.500
Duran Varlıklar Toplamı	240.000	Dönem Net Karı	50.500
		Öz Kaynaklar Toplamı	391.000
Aktif Toplamı	700.000	Pasif Toplamı	700.000

b) Rapor Tipi

Rapor tipi bilanço, aktif (varlıklar) ve pasif (yükümlülükler) kalemler alt alta gelecek bir biçimde düzenlenmesine rapor tipi bilanço diye adlandırılır. (Deniz, 2014)

Tablo 4 Rapor Tipi Bilanço Örneği

Dönemi	2012
AKTİF	
Döner Varlıklar	
Kasa	30.000
Bankalar	40.000
Alıcılar	242.000
Stoklar	128.000
Döner Varlıklar Toplamı	440.000
Duran Varlıklar	
Tesis Makine ve Cihazlar	215.000
Demirbaşlar	35.000
Duran Varlıklar Toplamı	240.000
Aktif Toplamı	690.000
PASİF	
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Banka Kredileri	55.000
Uzn.Vad.Krd.Kıs.Vad.Ödn.Anp.ve Faiz. Ödm.	12.000
Satıcılar	215.000
Ödenecek Vergiler	35.000
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	317.000
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Banka Kredileri	33.000
Uzun Vadeli Yabancı .Kaynaklar Toplamı	33.000
Öz Kaynaklar	
Ödenmiş Sermaye	250.000
Yasal Yedekler	25.000
Geçmiş Yıllar Karı	31.000
Dönem Net Karı	34.000
Öz Kaynaklar Toplamı	340.000
Pasif Toplamı	690.000

2.1.2. Gelir Tablosu

“Gelir tablosu işletmenin bir faaliyet dönemine ait faaliyet sonuçlarını gösteren bir finansal tablodur.” (Güredin, 2000:343)

Ayrıca, gelir tablosu bir faaliyet döneminde elde edilen tüm gelirler ile bu gelirler elde edilirken katlanılan giderler sonucunda oluşan net kâr veya zararı gösteren mali tablodur. (ABİGEM,b.t.)

Dolayısıyla işletmeler tarafından düzenlenen gelir tablosu, karşılaştırmada kolaylık sağlamak, anlam ve birliği oluşturmak amacıyla standart bir biçimde, ek tablo formatında düzenlenir. Gelir tablosu hesapları arasında mahsup işlemi yapılmaz. Tabloda “diğer” başlığı altında gösterilen gelir ve gider unsurlarının ait oldukları grubun toplam tutarının 0,20’ nin üstünde olması halinde ayrı bir başlık altında ayrıca gösterilir. (Argun ve İbiş, 2004:23)

Bu amaç doğrultusunda benimsenen gelir tablosu ilkeleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Gerçek olmayan satışlar, gelir ve karlar gerçekmiş gibi veya gerçek satışlar tutarından fazla az gösterilemez,
- b) Satışları ve gelirleri bunları elde etmek için yapılan satışların maliyeti ve giderleri ile karşılaştırılmalıdır,
- c) Maliyet ve giderleri gerçeğe uygun olarak gösterebilmek için stokların borç ve alacak hesaplarının gerçeğe uygun olması,
- d) Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılmalıdır,
- e) Maliyetler, uygun hesap gruplarına dağıtılmalıdır,
- f) Olağanüstü özelliği sahip kâr ve zararlar meydana geldikleri dönemde tahakkuk ettirilmeli, ancak cari faaliyet sonuçlarından ayrı olarak gösterilmelidir,
- g) Karşılıklar, keyfi olarak işletmenin karlılık oranlarını azaltmak veya çoğaltmak için cari dönem veya diğer döneme aktarılmamalı,
- h) Dönem sonuçlarının tespiti ile ilgili değerlendirme esasları ve maliyet yöntemlerinde bir değişiklik yapıldığı takdirde, bu değişikliğin etkileri açıkça belirtilmelidir,

- i) Şarta bağlı olaylardan gerçekleşen gider ve zararlar, tahakkuk ettirilerek gelir tablosuna yansıtılır. Şarta bağlı gelir ve karlar için ise gerçekleşme ihtimali yüksek de olsa herhangi bir tahakkuk işlemi yapılmaz; dipnotlarda açıklama yapılır. (Milli Eğitim Bakanlığı, 2011:50)

Tablo 5 Örnek Kar veya Zarar Tablosu Formatı

	Dipnot Referansı	Cari Dönem 20..	Önceki Dönem 20..
KÂR VEYA ZARAR KISMI			
Hasılat			
Satışların Maliyeti (-)			
Brüt Kâr/Zarar			
Genel Yönetim Giderleri (-)			
Pazarlama Giderleri (-)			
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)			
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler			
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)			
Esas Faaliyet Kârı/Zararı			
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler			
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)			
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kârlarından/Zararlarından Paylar			
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KÂRI/ZARARI			
Finansman Giderleri (-)			
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI			
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri			
- Dönem Vergi Gideri/Geliri			
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri			
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI			
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI			
DÖNEM KÂRI/ZARARI			
Dönem Kâr/Zararının Dağılımı			
Kontrol Gücü Olmayan Paylar			
Ana Ortaklık Payları			
Pay Başına Kazanç			
- Sürdürülen Faaliyetlerden Pay Başına Kazanç			
- Durdurulan Faaliyetlerden Pay Başına Kazanç			
Sulandırılmış Pay Başına Kazanç			
- Sürdürülen Faaliyetlerden Sulandırılmış Pay Başına Kazanç			
- Durdurulan Faaliyetlerden Sulandırılmış Pay Başına Kazanç			

Kaynak: Kamu Gözetim Kurumu

2.2. Ek Finansal Tablolar

Aşağıdaki tablolar ek finansal tablolar olarak belirtilmiştir.

- Satışların maliyeti tablosu,
- Fon akış tabloları,
- Nakit akış tablosu,
- Kâr dağıtım tablosu,
- Öz Kaynaklar değişim tablosudur. (Yalova Üniversitesi, b.t.)

2.2.1. Satışların Maliyeti Tablosu

Satışların maliyeti tablosu, gelir tablosunun eki olarak düzenlenir ve gelir tablosunun tamamlayıcıdır. İmalat işletmelerinde üretim maliyeti unsurları olan giderleri kalemlerini incelenmesi açısından önemli bir finansal tablodur. Satışların maliyeti tablosu, dönem içi stok hareketlerini, üretim maliyetini, satılan mamul maliyetini, satılan ticari mallar maliyetini, satılan hizmet maliyetini gösterir. Oluşan satışların maliyet tutarı tablosu gelir tablosuna aktarılır. (Çabuk, 2013)

Gelir tablosunda yer alan satışların maliyeti kaleminin ayrıntılı bir şekilde gösterilmesidir. Söz konusu tabloda, mamul, ticari mal ve hizmetler bölümleri yer almaktadır. (Berk, 2015:493)

Tablo 6 Örnek Satışların Maliyeti Tablosu Formatı

	Önceki Dönem	Cari Dönem
ÜRETİM MALİYETİ		
A- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri		
B- Direkt İşçilik Giderleri		
C- Genel Üretim Giderleri		
D- Yarı Mamul Kullanımı		
1- Dönem Başı Stok (+)		
2- Dönem Sonu Stok (-)		
ÜRETİLEN MAMUL MALİYETİ		
E- Mamul Stoklarda Değişim		
1- Dönem Başı Stok (+)		
2- Dönem Sonu Stok (-)		
I- SATILAN MAMUL MALİYETİ		
TİCARİ FAALİYET		
A- Dönem Başı Ticari Mallar Stoku (+)		
B- Dönem İçi Alışlar (+)		
C- Dönem Sonu Ticari Mallar (-)		
II- SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ		
III- SATILAN HİZMET MALİYETİ		
SATIŞLARIN MALİYETİ (I+II+III)		

Kaynak: Senal ve Ateş (2016)

Örnek SKL işletmesinin 2016 yılında 10.000 adet musluk bataryası üretimine ait satışların maliyeti tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 7 Satışların Maliyeti Tablosu

ÜRETİM MALİYETİ	Önceki Dönem	Cari Dönem
A- Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.250.300	1.425.600
B- Direkt İşçilik Giderleri	365.200	412.850
C- Genel Üretim Giderleri	262.000	295.800
D- Yarı Mamul Kullanımı	305.860	482.800
1- Dönem Başı Stok (+)	760.460	985.300
2- Dönem Sonu Stok (-)	-454.600	-502.500
ÜRETİLEN MAMUL MALİYETİ	2.183.360	2.617.050
E- Mamul Stoklarda Değişim	75.000	33.400
1- Dönem Başı Stok (+)	500.000	565.400
2- Dönem Sonu Stok (-)	-425.000	-532.000
I- SATILAN MAMUL MALİYETİ	2.258.360	2.650.450
TİCARİ FAALİYET	---	---
A- Dönem Başı Ticari Mallar Stoku (+)	---	---
B- Dönem İçi Alışlar (+)	---	---
C- Dönem Sonu Ticari Mallar (-)	---	---
II- SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	---	---
III- SATILAN HİZMET MALİYETİ	---	---
SATIŞLARIN MALİYETİ (I+II+III)	2.258.360	2.650.450
Üretim Adeti	10.000	10.000
Birim maliyeti	226	265

2.2.2. Fon Akış Tablosu

Fon akış tablosu, işletmenin belirli bir dönemde faaliyetlerini finanse etmek için sağladığı kaynakları ve bu kaynakların kullanıldığı yerleri özetleyen, finansal durumdaki değişimleri açıklayan sunan tablolardır. Bu tablolar kullanılan fon kavramı, tüm finansal araçlar anlamında veya net işletme (çalışma) sermayesi anlamında ya da para ve para benzerleri anlamında kullanılır. (TİGEM, b.t.)

Fon akış tablosu, fon kaynaklarını ve bu kaynakların kullanım alanlarını gösteren finansal analiz araçlarından biridir. Fon kaynakları, bilançonun pasif kısmında yer alıp, toplam yükümlülükler ve öz kaynaklardan oluşur. Fon kullanım alanları ise bilançonun aktif kısmında yer alıp, dönen ve duran varlıklardır. Bu alanlar işletmenin elde fon kaynaklarının ve öz kaynaklarının nerelere yatırıldığı gösterir. Fon akış tablosu, nakit akış tablosunda daha kapsamlı olmasından dolayı yöneticiler fon akış tablosunu kullanmak isterler.

Başlıca fon kaynakları; faaliyet sonucu sağlanan kar, dönem içi ayrılan amortisman ve ifta payları, dönemiçi yeni borçlanmalar ve aktif azalışları, fon kullanım yerleri ise; faaliyet sonucu uğranılan dönem zararı, borçların ödenmesi, firmanın kendi pay senetlerini satın alması ve aktifdeki artışlar. (Berk, 2015:480-481)

2.2.3. Nakit Akış Tablosu

Konsolide birimler, bireysel şirketlerde olduğu gibi, ayrıntılı finansal tablolar yayınladıklarında, “nakit akışı tablosunu” da sunmalıdırlar. Nakit akışının konsolide beyanı tek bir şirket için hazırlanan beyanlara benzerdir ve esasta aynı tarzda hazırlanır. (Christensen, Cotrell ve diğerleri, 2014:504), (Konu, bölüm 4’ de ayrıntılı olarak incelenmiştir.)

2.2.4. Kar Dağıtım Tablosu

Kar dağıtımı, TTK’na göre şöyle tanımlanmıştır. “Esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, kâr ve tasfiye payı pay sahibinin sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak hesap edilir, Yıllık kâr, yıllık bilançooya göre belirlenir”. (Resmi Gazete, 6102 No’lu TTK, Md.508/1-2). İşletmenin dönem faaliyetleri sonucunda performanslarını ortaya koyan önemli göstergelerden biride kârdır.(MHUD, b.t.)

Kar payları işletme tarafından hisse senedi sahiplerine düzenli olarak yapılan nakit ödemelerdir. Genel olarak, işletmeler yatırım fırsatı elde ettiklerinde kaynak sağlamak amacıyla kar payı ödemelerini azaltmak isterler. (Chambers, 2009:149). İşletmenin geleceği açısında kar politikaları ile yatırımları politikaların birbirini etkileyen unsurlardır. (Ataman ve Hacırüstemoğlu, 1999:95)

Kar dağıtım tablosu, işletmenin vergi sonrası net karının dağıtım biçimini göstermektedir. Kar dağıtım tablosunun düzenlemedeki amaç: vergi sonra net kardan, ödenecek vergi ve yasal yükümlülerin, yasal yedeklerin, hissedarlarına dağıtılacak kar paylarının tutarlarını açıkça gösterilir. Katılma intifa senedi, kâra istikrarlı tahvil ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi ihraç edilmişse bu senet sahiplerine mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenen payları kâr dağıtım tablosunda ayrıca gösterilir. (Güçlü, 2010)

Ödenecek vergi ve yasal yükümlülükler, 10 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin değişik 2. Maddesi gereği Kurumlar Vergisi, kurum kazancının (mali karın) üzerinden %20 oranında uygulanmaktadır. (GİB, b.t). Yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %20'sine ulaşıncaya kadar yıllık kardan %5 oranında birinci tertip yedek akçe, Türk Ticaret Kanunu ilgili hükümleri gereğince ayrılacak olan ikinci tertip yedek akçe ise, ortaklara dağıtılan, ödenmiş sermayenin %5' oranında ayrılan birinci temettü ve birinci tertip yedek akçe ayrıldıktan sonra kalan net karın % 10' nu oranında ikinci tertip yedek akçe ayrılır. (Güneş, 2016)

Tablo 8 Örnek Kar Dağıtım Tablosu Formatı

	Önceki Dönem	Cari Dönem
A. DÖNEM KÂRININ DAĞITIMI		
1) Dönem Karı		
2) Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler (-) - Kurumlar Vergisi - Gelir Vergisi Tevkifatı		
NET DÖNEM KÂRI		
3) Geçmiş Yıl Zararı (-)		
4) I. Tertip Yasal Yedek Akçe (-)		
5) İşletmede Bırakılması Zorunlu Yasal Fonlar (-)		
DAĞITILABİLİR NET DÖNEM KÂRI		
6) Ortaklar Birinci Temettü (-) - Adi Hisse Senedi Sahiplerine - İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine		
7) Personele Temettü (-)		
8) Yönetim Kuruluna Temettü (-)		
9) Ortaklar İkinci Temettü (-)		
10) İkinci Tertip Yedek Akçe (-)		
11) Statü Yedekleri (-)		
12) Olağanüstü Yedekler (-)		
13) Diğer Yedekler (-)		
14) Özel Fonlar (-)		
B. YEDEKLERDEN DAĞITIM		
1) Dağıtılan Yedekler		
2) İkinci Tertip Yasal Yedekler		
3) Ortaklar Pay - Adi Hisse Senedi Sahiplerine - İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine		
4) Personele Pay (-)		
5) Yönetim Kuruluna Pay (-)		
C- HİSSE BAŞINA KÂR - Adi Hisse Senedi Sahiplerine (TL %) - İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		
D. HİSSE BAŞINA TEMETTÜ - Adi Hisse Senedi Sahiplerine (TL %) - İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		

Kaynak: Çelik, 2014:170

Örnek KLM Anonim şirketi 2015 yılı kârının tamamının dağıtılmasına karar vermiş olup işletmenin ödenmiş sermayesi 100.000 TL. ve 100.000 adet hisseye bölünmüştür. Bu husustaki bilgiler aşağıdadır;

Kar dağıtım hesaplamaları

Ödenmiş Sermaye	100.000
Dönen Başı 1. Tertip Yasal Yedek Akçe	6.000
Bilanço Kârı	150.000
Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	10.000
I-) KURUMLAR VERGİSİ	
Kurumun 2015 Yılı Bilanço Kârı	150.000
Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler	10.000
Kurumlar Vergisi Matrah	160.000
Hesaplanan Kurumlar Vergisi (-)	32.000
(160.000 x 0.20 = 32.000)	
II-) BİRİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE	
Kurumun 2015 Yılı Bilanço Kârı	150.000
Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe (-)	7.500
150.000 x 0,05 = 7.500 (ödenmiş sermayenin 1/5'ni aşamaz)	
III-) BİRİNCİ TEMETTÜ	
Birinci Tertip Temettü	5.000
100.000 x 0,05 = 5.000 (ödenmiş sermayenin %5)	
IV-) İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE	
2015 Yılı Bilanço Kârı	150.000
Hesaplanan Kurumlar Vergisi (-)	(32.000)
Dönem Net Karı	118.000
Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe (-)	(7.500)
Dağıtılabilir Net Dönem Kârı	110.500
Birinci Tertip Temettü (-)	(5.000)
Kalan	105.500
İkinci Tertip Yasal Yedek Akçe (-)	(10.550)
105.500 x 0,10 = 10.500	
V-) İKİNCİ TERTİP TEMETTÜ	94.950

Kaynak: MEGEP 2008:89-90'dan uyarlanmıştır.

Tablo 9 Kar Dağıtım Tablosu

KLM ANONİM ŞİRKETİNİN 2015 YILI KAR DAĞITIM TABLOSU

A- DÖNEM KARININ DAĞITIMI

1- Dönem Karı	150.000
2- Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler (-)	(32.000)
Kurumlar Vergisi	
(160.000 x 0,20= 32.000)	
NET DÖNEM KARI	118.000
3- Geçmiş Yıllar Zararı (-)	
4- Birinci Tertip Yasal Yedek Akçe	(7.500)
(150.000 x 0,05 = 7.500)	
5-İşletmede Bırakılması ve Tasarrufu Zorunlu Fonlar(-)	
DAĞITILABİLİR DÖNEM KARI	110.500
6- Ortaklara Birinci Temettü (-)	(5.000)
Adi Hisse Senedi Sahiplerine (-)	
(100.000 x 0,05 = 5.000)	
7- Personele Temettü (-)	-----
8- Yönetim Kuruluna Temettü (-)	-----
9- İkinci Tertip Yedek Akçe (-)	(10.550)
118,000-(7.500+5.000) x 0,10= 10.550	
10- Ortaklar İkinci Temettü (-)	94.950
118.000-(7.500 + 5.000+10.550) = 94.950	
11- Statü Yedekleri (-)	----
12-Oloğanüstü Yedekler (-)	
13-Diğer Yedekler (-)	-----
14-Özel Fonlar	----
B - YEDEKLERDEN DAĞITIM	-----
C – HİSSE BAŞINA KAR	1,50 %
Asi Hisse Başına Kar	
D – HİSSE BAŞINA TEMETTÜ	0,99 %
Adi Hisse Senedi Sahiplerine	

Kaynak: MEGEP 2008:90-91'den uyarlanmıştır.

2.2.5. Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu

Net işletme sermayesi, İşletmenin verimliliğini ve satın alma, kredi, ücret, vergi ve borçlar gibi kısa vadeli ödemeleri için finansal gücünün ölçüsüdür. İşletme sermayesi şu şekilde hesaplanır. İşletmenin cari varlıkları cari yükümlülüklerini aşmazsa, kısa vadede borç ödemelerinde zorluk çekebilir. Çalışma sermayesi yatırımcılara, şirketin temel faaliyet verimliliği hakkında bir fikir vermektedir. (Investopedia, b.t.)

İşletme Sermayesi = Dönen Varlıklar-Kısa Vadeli Borçlar

Bir başka ifadeyle net işletme sermayesi, işletmenin cari varlıklarından cari yükümlülüklerinin çıkarılması sonucu ortaya çıkan tutardır. Bu tutarın artı yönde olması işletme sermayesinin dengeli ve sağlam finansal güce sahip olduğunun göstergesidir. Bu tutarın çok yüksek çıkması işletmede atıl kapasite oluşmasına dolayısıyla verimliliğin düşmesine neden olur. Net işletme sermayesinin, negatif çıkması durumunda yaklaşmakta olan bir iflasın bir göstergesidir. (Accounting Tools, b.t.)

Tablo 10 Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu- Karşılaştırmalı Bilanço

KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇO			
AKTİF	2015	2016	Artan/Azalan
Dönen Varlıklar			
Kasa	25.000	20.000	-5.000
Bankalar	42.000	40.000	-2.000
Alıcılar	170.000	190.000	20.000
Stoklar	95.000	155.000	60.000
Verilen Sipariş Avanslar	25.000	25.000	0
Diğer Dönen Varlıklar	5.000	4.000	-1.000
Dönen Varlıklar Toplamı	362.000	434.000	72.000
Duran Varlıklar			
Verilen Depozito ve Teminatlar	5.000	5.000	---
Binalar	40.000	40.000	---
Tesis Makine ve Cihazlar	60.000	60.000	---
Taşıtlar	55.000	55.000	---
Demirbaşlar	76.000	76.000	---
Birikmiş Amortismanlar	-37.000	-50.000	13.000
Duran Varlıklar Toplamı	199.000	186.000	-13.000
<u>AKTİP TOPLAMI</u>	<u>561.000</u>	<u>620.000</u>	59.000
PASİF			
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar			

Banka Kredileri	36.000	51.000	15.000
Satıcılar	82.000	80.000	-2.000
Diğer Çeşitli Borçlar	49.000	50.000	1.000
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	167.000	181.000	14.000
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	27.000	27.000	---
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	27.000	27.000	---
Özkaynaklar			---
Ödenmiş Sermaye	250.000	250.000	---
Yasal Yedekler	117.000	162.000	45.000
Özkaynak Toplamı	367.000	412.000	45.000
PASİF TOPLAMI	561.000	620.000	59.000

Kaynak: Akgüç, 2013:368'den uyarlanmıştır.

Ek Bilgi: Cari dönemde 59.000 TL kar beyan edilmiş ve 14.000 TL temettü ödemesi yapılmıştır.

Tablo 11 Net İşletme Sermayesi Değişim Tablosu

NET İŞLETME SERMAYESİ DEĞİŞİM
TABLOSU

Değişimler	Artış	Azalış
Dönen Varlıklar		
Kasa	---	5.000
Bankalar	---	2.000
Alıcılar	20.000	---
Stoklar	60.000	---
Verilen Sipariş Avanslar	---	---
Diğer Dönen Varlıklar	---	1.000
Dönen Varlıklar Toplamı	80.000	8.000
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		
Banka Kredileri	---	15.000
Satıcılar	2.000	---
Diğer Çeşitli Borçlar	---	1.000
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	2.000	16.000
Net İşletme Sermayesi	82.000	24.000
Net İşletme Sermayesinde Artış		58.000
	82.000	82.000
Kaynaklar		
Net İşletme Sermayesi Kaynakları		
Dönem Karı	59.000	
Dönem Amortismanı (55.000-42.000) = 13000	13.000	
Toplam Kaynaklar		72.000
Temettü Ödemesi		-14.000
Net İşletme Sermayesindeki Artış		58.000

Kaynak: Akgüç, 2013:369'dan uyarlanmıştır.

2.2.6. Öz Kaynak Değişim Tablosu

Geçmiş yıllar karı kazanç tablosu olarak anılan öz kaynak değişim tablosu, öz kaynaklardan oluşan artış ve azalış hareketlerini sunarak bir muhasebe döneminde işletme sahiplerinin öz kaynaklarındaki oluşan değişimini detaylandırmaktadır. (Accounting-Simplified, b.t.) Öz kaynak (öz sermaye) değişim tablosu, işletmeler, dönem içinde öz sermayelerinde meydana gelen değişimleri topluca gösterildiği tablodur. Öz kaynak tablosu, ardışık dönemler halinde (cari dönem-önceki dönem) iki döneme ait bilgileri de kapsayacak şekilde sunulur. Öz kaynak değişim tablosu, sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri geçmiş dönemler karı (zararı) dönem başı tutarları ve dönem net karı (zararı) kalemlerinde dönem içerisinde meydana gelen değişimler, dönem sonu kalan bakiyesi, ayrı ayrı gösterecek biçimde düzenlenir. (Argun ve İbiş, 2004:39)

Öz kaynak kalemlerini artıran işlemler artı, azaltan işlemler ise eksi olarak gösterilir. Öz kaynak kalemlerindeki artışlar ve azalışları yatay kalemlerde belirtilerek ait olduğu kalemin sütununda ve öz kaynaklar toplamı sütununda gösterilerek karşılaştırılabilir olanağı sağlamak için önceki dönem hareketleri cari dönem hareketlerine ilave olarak ayrı bir bölüm şeklinde gösterilir. (Dokuz Eylül Üniversitesi, b.t)

Tablo 12 Örnek Öz Kaynak Değişim Tablosu Formatı

ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU
Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

					Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Birikmiş Kârlar					
	Ödenmiş Sermaye	Geri Alınmış Paylar	Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi	Paylara İlişkin Primler	1	2	3	4	5	6	Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	Net Dönem Kârı Zararı	Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar Toplamı	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Özkaynaklar Toplamı

ÖNCEKİ DÖNEM

... itibarıyla bakiyeler (Dönem Başı)

Muhasebe Politikalarındaki

Değişikliklere İlişkin Düzeltmeler

Hatalara İlişkin Düzeltmeler

Transferler

Toplam Kapsamlı Gelir

Sermaye Artırımı

Temettüleri

Payların Geri Alım İşlemleri

Nedeniyle Meydana Gelen Artış (Azalış)

Pay Bazlı İşlemler Nedeniyle Meydana Gelen Artış

Bağlı Ortaklıklarda Kontrol Kaybı İle Sonuçlanmayan Pay Oranı

Değişikliklerine Bağlı Artış (Azalış)

Kontrol Gücü Olmayan Pay Sahipleri İle Yapılan İşlemler

Diğer Değişiklikler Nedeniyle Artış (Azalış)

... itibarıyla bakiyeler (Dönem Sonu)

ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	Ödenmiş Sermaye	Geri Alınmış Paylar	Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi	Paylara İlişkin Primler	Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler ve Giderler			Birikmiş Kârlar	Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	Net Dönem Kârı Zararı	Ana Ortaklığa Ait Öz Kaynaklar Toplamı	Kontrol Gücü Olmayan Paylar	Öz Kaynaklar Toplamı	
					1	2	3	4	5	6							

CARİ DÖNEM

... itibarıyla bakiyeler (Dönem Başı) Muhasebe Politikalarındaki

Değişikliklere İlişkin Düzeltmeler Hatalara İlişkin Düzeltmeler

Transferler

Toplam Kapsamlı Gelir

Sermaye Artırımı

Temettüleri

Payların Geri Alım İşlemleri Nedeniyle Meydana Gelen

Artış (Azalış) Pay Bazlı İşlemler Nedeniyle Meydana Gelen Artış

Bağlı Ortaklıklarda Kontrol Kaybı İle Sonuçlanmayan Pay Oranı

Değişikliklerine Bağlı Artış (azalış) Kontrol Gücü Olmayan Pay Sahipleri İle Yapılan İşlemler Diğer

Değişiklikler Nedeniyle Artış (Azalış)

... itibarıyla bakiyeler (Dönem Sonu)

1, Duran varlıklar birikmiş yeniden değerlendirme artışları/azalışları,

2, Tanımlanmış fayda planlarının birikmiş yeniden ölçüm kazançları/kayıpları,

3, Diğer (Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılmayacak payları ile diğer kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir unsurlarının birikmiş tutarları)

4, Yabancı para çevirim farkları,

5, Satılmaya hazır finansal varlıkların birikmiş yeniden değerlendirme ve/veya sınıflandırma kazançları/kayıpları,

6, Diğer (Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları, Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kâr/zararda sınıflandırılacak payları ve diğer kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelir unsurlarının birikmiş tutarları) ifade eder.

Kaynak: Kamu Gözetim Kurumu

III. BÖLÜM

3. FİNANSAL ANALİZ TEKNİKLERİ

3.1. Finansal Analiz

Finansal bildirimler, doğaları gereği, geriye doğru bakıştır. Bunlar, firmanın, belirli bir tarihteki (geçmişindeki), varlıklarını, borçlarını ve öz sermayesini belirtirler. Firmanın, geçmişin belirli dönemlerindeki gelirlerini, harcamalarını veya nakit akışını rapor ederler. Etkin bir piyasa, zaten, bu geçmiş bilgileri menkul kıymet fiyatlarına yansıttığından, ilk bakışta, firmanın finansal bildirimlerini ve rasyolarını analiz etmek, analistin zamanını boşuna harcamak olarak görünebilir. Gerçek şu ki, bunun aksi doğrudur. Finansal bildirimleri analiz etmek, analistin, firmanın faaliyet ve finansal stratejisi ile yapısı hakkında bilgi edinmesini sağlar. Bu da analistin, gelecekteki olayların firmanın nakit akışı üzerindeki etkilerini saptamasına yardımcı olmaktadır. (Reilly ve Brown, 2012:310-311)

Finansal analiz ile finansal tablolarda yer alan hesap kalemleri arasındaki ilişkileri ve zaman içinde göstermiş oldukları eğilimleri, işletmenin mali yapısı hakkında bir görüşe varılır. İşletmenin, çalışma, gelişme, durumu ile karlılık, borç ödeme ve olası sorunlu yönlerinin belirlemeye çalışılır. (Ayan, 2014)

Finansal yönetimin, işletme faaliyetlerini sürdürebilmesi için çok sayıda varlıklara ihtiyaç duyar. Gerekli olan varlıkların tedarik edilmesi için finansman ihtiyacını ve bu ihtiyacın nasıl temin edileceğini belirlemek, faaliyet sonucu oluşan net kârların ne şekilde dağıtılacağına ilişkin kararlar almak finansal yönetimin temel sorumluluk ve öncelikli amacıdır. İşletmelerin gerek finansmanla gerekse yatırımlarla ilgili olsun alınacak tüm finansal kararları işletmenin değerini maksimize etmek, kâr maksimizasyonuna göre en önemli üstünlüğü, zaman ve risk boyutunu dikkate almasıdır. (Forexfinans, 2009)

Finansal yönetim, uzun süreli yatırım kararları alırken ve yatırımlar ile ilgili bütçeleme yaparken mikro ekonomiden yararlanır. Finansal planlama yaparken kaynak seçimi ve yatırımlar arasında uyum sağlamayı amaçlar. (İstanbul Şehir Üniversitesi 2012)

Finansal analizde; şirket hissedarların ve yöneticilerinin özgeçmişleri ve yetenekleri, muhasebe düzeni, teknik personelin yetenekleri, satın alma ve pazarlama koşulları ve işleyişi, üretim akışı, rakip işletmelerin durumu ve alıcı ve satıcıların davranışları dikkate alınır. Ayrıca, iktisadi konjonktür, parasal değerlerde ve kurlardaki değişimler, sektör özelliği ve değişimleri gibi etkenler göz önünde tutulur. (Çetin, 2014)

3.1.1. Finansal Tabloların Hazırlık Süreci (Aktarma-Arındırma)

Envanter, işletmenin aktif ve pasif kalemlerin miktar ve değerlerinin tayin ve takdiridir. Yılda en az bir defa olmak üzere belli dönemlerde düzenlenen bir cetvel olarak da ifade edilmektedir. İşletmeler faaliyetleri döneminde devam eden iktisadi işlemlerini çift taraflı ve aynı anda bazı hesaplara borç, bazılarında alacak kaydederek denge kurarlar. Fakat kayıt esnasında hata yapılması olasıdır, yapılan bu hatalar dengenin bozulmasına neden olmaktadır. Envanter işlemi ile bu hatalı kayıtlar tespit edilerek V.U.K.' na mevcutları, alacak ve borçları saymak ölçmek, tartmak ve değerlemek suretiyle muhasebe usul ve esaslarına göre uygun düzeltmeler yapılır. (İmamoğlu, Altun, diğerleri 2013:8-10)

Düzeltilme işlemleri özet olarak şu kalemlere uygulanır.

- a) Kasa,
- b) Döviz cinsinden para ve banka hesabı,
- c) Alınan çekler ve alacak senetler,
- d) Ticari alacaklar,
- e) Stoklar,
- f) Duran varlıklar ve amortismanlar,
- g) Ticari borçlar
- h) Borç senetleri. (Prestij Danışmanlık)

a) Kasa

Bilanço günündeki kasadaki para sayılarak mevcut para itibarı değerle değerlendirilir. Kasa fazlası “Sayım ve Tesellüm Fazlalığı Hesabına, kasa eksikliği ise “Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına” aktarılır. (Çabuk, 2001: 21-29)

b) Döviz Cinsinden Para ve Banka

Bilanço tarihinde kasa ve bankada mevcut olan yabancı paralar için döviz kuru üzerinden değerlendirilme yapıp, oluşan kur farkları “Kambiyo Karı” veya Kambiyo Zararı” hesabına aktarılır. (Çabuk, 2001: 21-29)

c) Alınan Çekler ve Alacak Senetler

Alınan çekler, özün önceliği gereği dönem sonları vadesine göre “Alacak Senet Hesabına” aktarılarak şüpheli hale gelen senetlerden karşılık hesabı ayrılır. Ayrıca reeskont işlemine tabi tutulur. Yabancı paralar için döviz kuru üzerinden değerlendirilme yapıp, oluşan kur farkları “Kambiyo Karı” veya Kambiyo Zararı” hesabına aktarılır (Samur, b.t.)

d) Ticari Alacaklar

Faaliyet dönemi içinde paraya dönüşmesi beklenen alacaklardır. Dönem sonu alacaklar VUK hükümlerine göre mukayyet değeri ile değerlendirilir. Ancak, şüpheli hale gelen alacaklar bu hesaptan çıkarılarak karşılık ayrılır ve başka bir hesapta gösterilir. (İmamoğlu, Altun, diğerleri 2013:8-10)

e) Stoklar

Fiziki stok sayımı yapıp, stok maliyet yöntemleri değerlendirilir, maliyet yöntemlerindeki değişiklik var ise değişikliğin nedenleri araştırılır. Doğal afetler, yangın, su baskını, teknoloji, çürüme, kırılma paslanma gibi nedenlerle değerini kaybeden stokları için “Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı” ayrılır. (Bursa SMMM, 2011:82-89)

f) Duran Varlıklar

İşletmenin var olan bu varlıkların (arsa, taşınmaz, bina makine ve teçhizat v.b.) fiziki mevcudiyeti tespit edilir. Birikmiş amortismanların usulüne uygunluğu tespit edilir. (Çabuk, 2001: 21-29)

g) Ticari Borçlar

Ticari ya da iktisadi nitelikli ilişkilerden doğan belgelenmemiş olanlar için borç alacak vererek çift taraflı oluşan kayıtlar, incelenerek karşılıklı mahsup

edilir. Ticari ilişkiden kaynaklanan ve belgeye bağlanmış borç ve alacaklar karşılıklı olsa dahi mahsup işlemi yapılamaz. (Prestij Danışmanlık)

h) Borç Senetleri

Borç senetler reeskonta tabi tutularak borç senetlerinin değerlendirme günündeki gerçek değerine indirgenir. (İSMMMO b.t.) Ayrıca, bilançonun varlık ve kaynak yapısında yer alan ve kendi aralarında, tamamının ya da bir kısmının birinden diğerine aktarılması gereken bilanço hesap kalemlerinin dönemsel olarak aktarılması gereken hesaplar tespit edilerek aktarma yapılır. Örneğin, bir yılın altına düşen gelecek yıllara ait giderlerin gelecek ay giderlerine, bir yıldan uzun süre taksitlendirilmiş kısa vadeli yabancı kaynaklar yer alan vergi borçlarının uzun vadeli yabancı kaynaklar hesabına aktarılır. (Çetin, 2014)

3.2. Finansal Tabloların Analiz Türleri

Finansal tablolara uygulanacak analizler değişik açılardan gruplaştırılır.

- a) Analizin yapılma amacına göre,
- b) Analizin içeriğine veya yapılış biçimine göre,
- c) Analizi yapan kişi açısından. (Ayan, 2014)

3.2.1. Analizin Yapılma Amacına Göre

Mali analiz amacına göre yapılan analiz türleri şunlardır.

- a) Yönetim analizi
- b) Kredi analizi,
- c) Yatırım analiz. (Ceyhan, b.t.)

a) Yönetim Analizi

İşletme yönetimi için yapılan analiz yöntemidir. Amaç işletme yönetimi işlevlerinin kontrol etmek, alınacak kararlara yardımcı olmaktır. Bu analiz işletme yönetimi ile ilgili kişiler tarafından yapılır. (Ayan, 2014)

Yönetim analizi, işletmenin kuvvetli ve riskli yönlerinin belirlenmek, olası riski azaltmak, maksimum verimden yararlanmak için yapılır. (İÜİV b.t.)

b) Kredi Analizi

Kredi analizi, İşletmeye kredi veren ya da verecek olanlar tarafından işletmenin kısa vadeli borç ödeme gücünü belirlemek için yapılan analizdir. Bunların yanında dönen varlık duran varlık yapısı, yabancı kaynak öz sermaye yapısı dengesi önem taşır. Ayrıca işletmenin faaliyet oranları ve karlılık oranları, işletmenin ve yöneticilerin niteliği ve saygınlığı analiz edilir. (Ceyhan, b.t.)

c) Yatırım Analizi

Yatırım analizi, İşletmeye ortak olanlar ve ortak olmayı düşünenler ile işletmeye uzun vadeli kaynak sağlayacaklar tarafından, işletmenin devamlılığı, yatırım güvencesi, karlılık durumu ve nakit akışları ile ilgili yapılan analizdir. (Ceyhan, b.t.)

3.2.2. Analizin İçeriğine veya Yapılış Biçimine Göre

Kapsamına Göre analiz iki gruba ayrılır.

- a) Statik analiz
- b) Dinamik analiz

a) Statik Analiz

Statik analiz, bu analiz türünde işletmenin bir döneme ait ve belirli tarihte düzenlenmiş finansal tabloları analize tabi tutulmaktadır. İşletmenin finansal durumunu ve faaliyet sonuçlarını faaliyet dönemi içinde gösterir ve yapılacak geniş kapsamlı analizin önemli bir parçasını oluşturur. (Ayan, 2014)

Statik analiz, işletmenin bir döneme ait finansal tablolarda yer alan kalemler arası ilişkilerin incelenmesi için uygulanan tekniktir. (Berk, 2015:452)

b) Dinamik Finansal Analiz

Dinamik analiz, bir işletmenin birbirini izleyen dönemler halinde düzenlemiş oldukları finansal tablolarını değerlendirerek, finansal tablolarda yer alan kalemlerin zaman içerisinde göstermiş oldukları eğilimleri analiz edilerek yorumlanmasıdır. (Ayan, 2014)

3.2.3. Analizi Yapan Kişi Açısından

Analiz yapan kişilerin durumuna göre değişiklik gösterir. İşletme yönetiminin, planlama yapma ve çeşitli kararlar almasına yardımcı olmak amacıyla kendileri tarafından yapılan analize iç analiz, işletmeye ilgi duyanların işletme hakkında ihtiyaçlarının karşılamak için yapılan analize ise dışsal analiz denir. İç analizin kapsamı, dış analize daha geniştir. (Berk, 2015:451)

3.3. Finansal Tablolar Analizinde Kullanılan Teknikler

Finansal tablolar analizi, işletmenin finansal durumunu, mali açıdan yeterliliği ölçmek, faaliyet sonuçları ve finansal yönden gelişmelerini analiz etmek, gelişme yönlerini saptamak ve işletmeyle ilgili geleceğe dönük tahminlerde bulunabilmek için finansal tablolarda yer alan kalemler arasındaki ilişkilerin ve bunların zaman içinde göstermiş oldukları eğilimlerin incelenmesidir. (Çabuk. 2013:15)

Finansal analizde dört temel analiz yönteminin bulunduğu vurgulanmaktadır. Bunlar:

- a) Karşılaştırmalı (Mukayeseli) analiz,
- b) Yüzde (Dikey) metodu ile analiz,
- c) Eğilim (Trend) analizi,
- d) Oran analizidir. (Omağ, 2014)

3.3.1. Karşılaştırılmalı (Mukayeseli) Analiz

Karşılaştırmalı analiz işletmenin temel bilanço ve gelir tablosunda cari dönem ile önceki arasındaki değişimi göstermeye yarayan dinamik bir analiz çeşididir. Dikey analizden farklı olarak bilanço ve gelir tablosu içerisinde yer alan kalemlerin iki farklı yıl içerisinde nasıl değiştiğinin gösterilmesidir. Bu analiz de dikey analiz gibi işletme faaliyetleri hakkında oldukça önemli bilgiler vermektedir. (Acar, 2012)

Değişim sonucu oluşan gelişmelerin, gelecekte işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçlarına etkilerinin analizini mümkün kılar. Dolayısıyla bu analiz tekniği ile belirlenen değişimler yorumlanarak, işletmenin gelecek deki gelişmesi hakkında tahminde bulunulur. (Ayan, 2014)

Muhasebenin süreklilik kavramı gereği işletmeler, izleyen dönemlerde göstermiş olduğu değişimleri analiz etmesi işletmenin, kendi faaliyetleri ile ilgili olup diğer işletmeler ile mukayese edilmez. Dolayısıyla yatay analiz de denilmektedir. (Selçuk Üniversitesi, b.t.)

Tablo 13 Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Bilanço Örneği

Finansal Durum-Bilanço				
Dönemi	2016	2015	2016-2015	Oran
AKTİF			Artış/Azalış	%
DÖNEN VARLIKLAR				
Nakit ve Nakit Benzeri	67.000	62.000	5.000	8,06
Alıcılar	190.000	187.000	3.000	1,60
Stoklar	125.000	102.000	23.000,00	22,55
Gelecek Aylara Ait Giderler	55.000	52.000	3.000	5,77
DÖNEN VARLIKLAR TAOPLAMI	437.000	403.000	34.000	8,44
DURAN VARLIKLAR				
Verilen Depozito ve Teminatlar	5.000	5.000	0,00	0,00
Bağlı Menkul Kıymetler	32.000	32.000	0,00	0,00
Tesis Makine ve Cihazlar	220.000	190.000	30.000	15,79
Demirbaşlar	100.000	90.000	10.000	11,11
Birikmiş Amortismanlar	-55.000	-42.000	-13.000	30,95
DURAN VARLIKLAR TAOPLAMI	302.000	275.000	27.000	9,82
AKTİF TOPLAMI	739.000	678.000	61.000	9,00
PASİF				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
Banka Kredileri	73.000	70.000	3.000	4,29
Satıcılar	130.000	127.000	3.000	2,36
Diğer Çeşitli Borçlar	40.000	37.000	3.000	8,11
Borç ve Gider Karşılıkları	33.000	30.000	3.000	10,00
Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler	31.000	30.000	1.000	3,33
Dönem Karı Ver.ve Diğ.Ysl.Yük.Karş.	22.000	20.000	2.000	10,00
Dönem Karı Peşin.Öden.Vergi ve Yük.	-16.000	-14.000	-2.000	14,29
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	313.000	300.000	13.000	4,33
ÖZ KAYNAKLAR				
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	420.408	373.320	47.088	12,61
Ödenmiş Sermaye	250.000	250.000	0	0,00
Yasal Yedekler	40.000	30.000	10.000	33,33
Geçmiş Yıllar Karı	65.000	42.000	23.000	54,76
Dönem Net Karı	71.000	56.000	15.000	26,79
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	5.592	4.680	912	19,49
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	426.000	378.000	48.000	12,70
PASİF TOPLAMI	739.000	678.000	61.000	9,00

Tablo 14 Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Kar veya Zarar Tablosu Örneği

Kar Zarar Tablosu				
Dönemi	2016	2015	2016-2015	Oran
			Artış/Azalış	%
Satışlar	763.000	725.000	38.000	5,24
Satılan Malın Maliyeti (-)	-682.000	-655.000	-27.000	4,12
Brüt Satış Karı	81.000	70.000	11.000	15,71
Genel Yönetim Giderler	-37.600	-35.400	-2.200	6,21
Pazarlama Dağıtım Giderleri	-34.700	-28.000	-6.700	23,93
Faaliyet Karı Zararı	8.700	6.600	2.100	31,82
Yatırımlardan Elde Edilen Gelir	17.000	14.500	2.500	17,24
FVÖK	25.700	21.100	4.600	21,80
Faiz Gideri (-)	-9.200	-7.300	-1.900	26,03
Vergi Öncesi Kar	16.500	13.800	2.700	19,57
Vergiler (-)	-3.080	-2.400	-680	28,33
Vergi Sonrası Net Kar	13.420	11.400	2.020	17,72

3.3.2. Yüzde (Dikey) Metodu İle Analiz

Dikey yüzde yöntemi ile analiz, analize tabi tutulacak mali tablodaki tutarlardan birinin 100 kabul edilmesi ile diğer tutarların bu bütün içindeki paylarının bulunması yöntemidir. (Gökçen, 2004)

Dikey yüzde analizinde, aktif ve pasif toplamı 100 kabul edilir. Aktif ve pasifi oluşturan her kalemin, aktif ve pasif içindeki payı yüzde olarak bulunmasıdır. Dikey analiz yöntemiyle bilançoların ortak bir paydaya indirgenmesi halinde sektörel işletmeler arasında anlamlı karşılaştırmalar yapılabilir. Gelir tablosunda, net satışlar 100 kabul edilir. Gelir tablosunu oluşturan diğer kalemlerin yüzde olarak payının gösterilmesidir. (Ayan, 2014)

Başka bir ifadeyle bilançoda aktif/pasif ve grup toplamı 100 kabul edilerek, diğer kalemlerin bu sayısına göre grup toplamı ve toplam tutarı içinde yüzdeleri bulunur. (Buluç, 2017)

Tablo 15 Yüzde (Dikey) Bilanço Örneği

Dönemi	2015	Grup Payı	Aktif Payı	2014	Grup Payı	Aktif Payı
AKTİF		%	%		%	%
DÖNEN VARLIKLAR						
Kasa	19.000	4,58	2,31	17.000	4,66	2,30
Bankalar	36.000	8,67	4,38	33.000	9,04	4,46
Alıcılar	135.000	32,53	16,42	128.000	35,07	17,30
Stoklar	115.000	27,71	13,99	109.000	29,86	14,73
Verilen Sipariş Avanslar	20.000	4,82	2,43	20.000	5,48	2,70
Gelecek Aylara Ait Giderler	55.000	13,25	6,69	38.000	10,41	5,14
Gelir Tahakkukları	35.000	8,43	4,26	20.000	5,48	2,70
DÖNEN VARLIKLAR TAOPLAMI	415.000	100,00	50,49	365.000	100,00	49,32
DURAN VARLIKLAR						
Verilen Depozito ve Teminatlar	5.000	1,23	0,61	5.000	1,33	0,68
Bağlı Menkul Kıymetler	32.000	7,86	3,89	32.000	8,53	4,32
Binalar	70.000	17,20	8,52	70.000	18,67	9,46
Tesis Makine ve Cihazlar	220.000	54,05	26,76	190.000	50,67	25,68
Taşıtlar	35.000	8,60	4,26	30.000	8,00	4,05
Demirbaşlar	100.000	24,57	12,17	90.000	24,00	12,16
Birikmiş Amortismanlar	-55.000	-13,51	-6,69	-42.000	-11,20	-5,68
DURAN VARLIKLAR TAOPLAMI	407.000	100,00	49,51	375.000	100,00	50,68
AKTİF TOPLAMI	822.000	201,97	100,00	740.000		100,00
PASİF						
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
Banka Kredileri	73.000	28,29	8,88	70.000	28,11	9,46
Uzn Vd.Krd.Ks. Vd.Ks.Faiz ve Anp.Ödm.	35.000	13,57	4,26	32.000	12,85	4,32
Satıcılar	130.000	50,39	15,82	127.000	51,00	17,16
Diğer Çeşitli Borçlar	20.000	7,75	2,43	20.000	8,03	2,70
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	258.000	100,00	31,39	249.000	100,00	33,65
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
Banka Kredileri	158.000	100,00	19,22	137.000	100,00	18,51
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	158.000	100,00	19,22	137.000	36,53	18,51
ÖZ KAYNAKLAR						
Ana Ortaklığa Ait Öz Kaynaklar	399.650	98,44	48,62	347.650	98,21	46,98
Ödenmiş Sermaye	220.000	54,19	26,76	220.000	62,15	29,73
Yasal Yedekler	45.000	11,08	5,47	30.000	8,47	4,05
Geçmiş Yıllar Karı	72.000	17,73	8,76	50.000	14,12	6,76
Dönem Net Karı	69.000	17,00	8,39	54.000	15,25	7,30
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	6.350	1,56	0,77	6.350	1,79	0,86
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	406.000	100,00	49,39	354.000	100,00	47,84
PASİF TOPLAMI	822.000		100,00	740.000		100,00

Tablo 16 Yüzde (Dikey) Kar veya Zarar Tablosu Örneği

Kar Veya Zarar Tablosu

Dönemi	2015	Pay	2014	Pay
		%		%
Satışlar	763.000	100,00	725.000	100,00
Satılan Malın Maliyeti (-)	-682.000	-89,38	-655.000	-90,34
Brüt Satış Karı	81.000	10,62	70.000	9,66
Genel Yönetim Giderler	-37.600	-4,93	-35.400	-4,88
Pazarlama Dağıtım Giderleri	-34.700	-4,55	-28.000	-3,86
Faaliyet Karı Zararı	8.700	1,14	6.600	0,91
Yatırımlardan Elde Edilen Gelir	17.000	2,23	14.500	2,00
FVÖK	25.700	3,37	21.100	2,91
Faiz Gideri (-)	-9.200	-1,21	-7.300	-1,01
Vergi Öncesi Kar	16.500	2,16	13.800	1,90
Vergiler (-)	-3.080	-0,40	-2.400	-0,33
Vergi Sonrası Net Kar	13.420	1,76	11.400	1,57

3.3.3. Eğilim (Trend) Analizi

Bu yöntem, mali tablolarda yer alan kalemlerin zaman içinde gösterdikleri eğilimlerin saptanması ve incelenmesi esasına dayanır. (Gökçen, 2004)

Eğilim (Trend) analizi, zaman serileri analize de denir. Bu analiz işletmenin zaman içerisinde göstermiş olduğu performansı belirlemenize yardımcı olur. Bu analizde, işletmenin geçmiş finansal tablolarında yer alan bilgilerin incelenmesi ve işletme hakkında geleceğe yönelik öngörude bulunulmasına yardımcı olur. (Victoria, b.t.)

Tablo 17 Eğilim (Trend) Bilanço Örneği

Dönemi	2016	2015	2015 Baz Yıl	Oran %
AKTİF				
DÖNEN VARLIKLAR				
Nakit ve Nakit Benzerleri	90.000	85.000	100	106
Alıcılar	220.000	210.000	100	105
Alacak Senetleri	77.000	65.000	100	118
Alacak Senetleri Reeskontları	-6.000	-5.000	100	120
Stoklar	105.000	82.000	100	128
Verilen Sipariş Avanslar	20.000	20.000	100	100
Gelecek Aylara Ait Giderler	55.000	45.000	100	122
DÖNEN VARLIKLAR TAOPLAMI	561.000	502.000	100	112
DURAN VARLIKLAR				
Bağlı Menkul Kıymetler	32.000	32.000	100	100
Tesis Makine ve Cihazlar	220.000	190.000	100	116
Taşıtlar	35.000	30.000	100	117
Demirbaşlar	100.000	90.000	100	111
Birikmiş Amortismanlar	-55.000	-42.000	100	131
DURAN VARLIKLAR TAOPLAMI	332.000	300.000	100	111
AKTİF TOPLAMI	893.000	802.000	100	111
PASİF				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
Banka Kredileri	73.000	70.000	100	104
Uzn Vd.Krd.Ks. Vd.Ks.Faiz ve Anp.Ödm.	35.000	32.000	100	109
Satıcılar	130.000	127.000	100	102
Borç Senetleri	137.000	134.500	100	102
Borç Senetleri Reeskontları	-5.000	-4.500	100	111
Diğer Çeşitli Borçlar	20.000	20.000	100	100
Ödenecek Vergi ve Yasal Yükümlülükler	31.000	27.000	100	115
Dönem Karı Ver.ve Diğ.Ysl.Yük.Karş.	22.000	20.000	100	110
Dönem Karı Peşin.Öden.Vergi ve Yük.	-16.000	-14.000	100	114
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	427.000	412.000	100	104
ÖZ KAYNAKLAR				
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	460.408	385.320	100	119
Ödenmiş Sermaye	270.000	250.000	100	108
Yasal Yedekler	50.000	30.000	100	167
Geçmiş Yıllar Karı	75.000	50.000	100	150
Dönem Net Karı	71.000	60.000	100	118
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	5.592	4.680	100	119
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	466.000	390.000	100	119
PASİF TOPLAMI	893.000	802.000	100	111

Tablo 18 Eğilim (Trend) Kar veya Zarar Tablosu Örneği

	2016	2015	2015 Baz Yıl	
Satışlar	763.000	725.000	100	105
Satılan Malın Maliyeti (-)	-682.000	-655.000	100	104
Brüt Satış Karı	81.000	70.000	100	116
Genel Yönetim Giderler	-37.600	-35.400	100	106
Pazarlama Dağıtım Giderleri	-34.700	-28.000	100	124
Faaliyet Karı Zararı	8.700	6.600	100	132
Yatırımlardan Elde Edilen Gelir	17.000	14.500	100	117
FVÖK	25.700	21.100	100	122
Faiz Gideri (-)	-9.200	-7.300	100	126
Vergi Öncesi Kar	16.500	13.800	100	120
Vergiler (-)	-3.080	-2.400	100	128
Vergi Sonrası Net Kar	13.420	11.400	100	118

3.3.4. Oran Analizi

Oran analizinde, her oranı karşılaştırmak için kendisine her zaman karşı bir “taban” gerekir. (Michigan State University, 2003)

Oran analizi, en yaygın olarak kullanılan tekniktir. Bu manada oran analizleri kullanılarak işletmenin, finansal tablolarında bulunan iki kalem arasında ilişkinin matematiksel olarak ifadesidir. (Başkent Üniversitesi, b.t.)

Mali oranlar hesaplanırken finansal tabloların muhasebe ilkelerini yansıtmak diğer finansal değerlerin analizi unutulmamalıdır. Birçok marka ve benzersiz ürüne sahip olan bir işletme, sahip olunan tüm unsurlar en değerlisi olabilir ancak, bilançoda raporlanan varlıklar arasında yer olmayacağı da muhtemeldir. (Accounting Coach, b.t.)

Bu oran hesaplamalarında yapılan analize katkı sağlayacak anlamlı ve faydalı ilişkileri göstermelerine dikkat gösterilmelidir. Bu amaçla oranları altı ana grupta toplayabiliriz.

- a) Likidite Oranları,
- b) Finansal Yapı (Kaldıraç) Oranları,
- c) Devir Hızları,
- d) Kârlılık Oranları,
- e) Büyüme Oranları,
- f) Piyasa Değeri Oranlarıdır. (Kıyılar, 2014)

3.3.4.1. Likidite Durumunu Ölçen Oranlar

Likidite rasyoları, işletmenin mali yükümlülükleri karşılamak için bir işletmenin borç ödeme yeteneğini ölçmektedir. İşletmenin kısa vadeli varlıkları ile kısa vadeli mali yükümlülüklerini yerine getirebilmesi yeteneğinin göstergesidir. (Michigan State University, 2003)

Bu oranların gereğinden fazla yüksek olması durumunda işletme likit varlıklarını değerlendirmeyerek karlılık hedeflerinden uzaklaştığı, düşük olması halinde ise vadesi gelen borçlarını ödeme zorlukları ile karşılaşabileceğini gösterir. (Çatıkkaş, 2013) Bu oranlar şunlardır;

- a) Cari Oran,
- b) Asit-Test (Likit) Oranı,
- c) Nakit Oran. (TSPAKB 2009:13)

a) Cari Oran

Cari oran, işletmenin dönen varlıklar ile kısa süreli borçlarının ne kadarını ya da kaç katını karşıladığını ifade eder. Bu oranın devam eden yıllar itibarı ile yükselmesi ya da alçalması işletmenin likidite durumu hakkında yatırımcıya fikir verebilir. (Konuralp, 2005:123-124)

$$\text{Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Süreli Borçlar}}$$

Oranın gelişmiş ülkelerde 2 olması yeterli görülürken, gelişmekte olan ülkelerde 1,5 olması makul görülebilmektedir (Civan, 2009)

Cari oran, net işletme sermayesi olarak da ifade edilir. Net işletme sermayesi dönen varlıklardan kısa vadeli borçların çıkarılması ile bulunur. Bu oranın “1” altına düşmesi işletme açısından kısa süreli borçlarını ödemede zorluk çeker. Oranın “1” in altına düşmesi, işletme sermayesinin negatif olduğunu belirtir. Öte yandan hizmet sektörü stok bulundurmadığından yüksek cari orana sahip olması mümkün değildir. Hizmet sektörlerinde bulunan işletmeler için oranın “1” olması yeterli olabilir. (Kıyılar, 2014:123)

b) Asit - Test (Likit) Oranı

İşletme cari oranını daha anlamlı hale getiren orandır. Dönen varlıklardan stokların çıkarılmasından dolayı daha gerçekçi bir oran haline gelir. Bu oranın 1 olması öngörülmektedir. (Karaman, b.t.)

Bunun anlamı ise, stoklar hariç dönen varlıkların kısa süreli borçları 1 kez karşılamaıdır.

$$\text{Asit – Test Oranı} \quad : \frac{\text{Dönen Varlıklar – Stoklar}}{\text{Kısa Süreli Borçlar}}$$

Bu oran, likiditenin gerçeğe yakın bir şekilde ölçümüne olanak sağlar. Oranın öngörülen değerden (1) düşük olması, işletmenin kısa süreli borçlarını ödemede sorunlar yaşayacağıının göstergesi olarak düşünülmektedir. Yine de bu oranın düşük çıkması halinde mali yükümlülükler karşılanamaz anlamına gelmez. Borçların ödenebilmesi temelde aşağıdaki faktörler tarafından belirlenir: (Çatıkkaş, 2013)

- İşletmenin nakit girişlerinin çubuğu,
 - İşletmenin sermaye yapısı,
 - İşletmenin kısa vadeli borç yapısı,
 - İşletmenin satıcılarla olan ilişkisi ve satıcıların kredi verme iştahıdır.
- (Çatıkkaş, 2013)

c) Nakit Oran

Nakit oran, işletmenin nakit ve nakit benzeri varlıklarının, kısa vadeli borçlarının yüzde kaçını karşılayacağını hesaplamak için kullanılan oranıdır.

$$\text{Nakit Oran} = \frac{\text{Kasa + Bankalar + Menkul Kıymetler}}{\text{Kısa Süreli Borçlar}}$$

Bu oranın 0.20'nin altına düşmemesi arzu edilmektedir. Oranın 0,20'nin altında olması, işletmede nakit sıkıntısı olabileceğini, yüksek çıkması ise nakit varlıklarının iyi yönetilmediğini göstermektedir. (TSPAKB, 2009:13)

3.3.4.2. Finansal Yapı (Kaldıraç) Oranları

Finansal yapı (kaldıraç) oranları, işletmenin finansmanında yabancı kaynaklardan ne ölçüde yararlandığını ortaya koyan orandır. Yabancı kaynaklar ile öz sermaye arasında ilişki kurarak işletmenin finans yapısını inceler. (Ercan ve Ban, 2012:43)

Sabit maliyeti olan işletmeler kaldıraç etkisinden yararlanma yoluna gitseler de finansal kaldıraç artıkça finansal risk de artmakta olup dolayısı ile sermaye maliyeti de artmaktadır. Bu nedenle işletmeler faiz ödemeleri yüksek tutarlara ulaşabilir. Alınan borçların ana para ve faiz ödemelerinde sıkıntı yaşayabilirler. (Chambers, 2009:121)

Başlıca kaldıraç oranları:

- a) Toplam Borç / Varlık Toplamı Oranı,
- b) Toplam Borç / Öz Sermaye Oranı,
- c) Öz Sermaye / Varlık Toplamı Oranı,
- d) Kısa Vadeli Borç / Toplam Borç Oranı,
- e) Toplam Finansal Borç / Toplam Borç Oranı,
- f) Kısa Vadeli Finansal Borç / Satışlar Oranı, (Kıyılar, 2014:123)
- g) Faiz Karşılama Oranı (Poznanski, Sadownik, ve diğerleri, 2013)

a) Toplam Borç Varlık Oranı

Toplam borç oranı, kaldıraç oranı olarak da ifade edilen bu oran, varlıkların ne kadar kısmının yabancı kaynaklarla karşılandığını ortaya

koymaktadır. Oranın yüksek olması verenler açısından firmanın emniyet marjının dar olduğu, işletmenin finansman yükünün fazla olduğunu, dolayısıyla faiz ve anapara geri ödeme yükümlülüğü esnasında sıkıntıya düşeceğini ortaya koymaktadır. (Civan, 2009)

$$\text{Toplam Borç - Aktif Toplamı Oranı} : \frac{\text{Toplam Borçlar}}{\text{Aktif Toplamı}}$$

$$\text{Toplam Borç - Aktif Toplamı Oranı} : \frac{\text{Toplam Varlıklar - Öz Sermaye}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

Bu oranın 0,50'yi geçmemesi öngörülmektedir. Ancak ülkemizde bu oranın 0,60 olması normal karşılanmaktadır. Oranın yüksek olması, kredi verenler açısından emniyet aralığının dar olduğunu ifade eder. (Argun ve İbiş, 2004)

b) Toplam Borç Öz Sermaye Oranı

Toplam borç öz sermaye oranı, işletmenin toplam kaynaklarının yüzde kaçını borç verenler veya fon sağlayanlar tarafından karşılandığını belirlemek için toplam borçların öz kaynaklara bölünmesi ile bulunur. (Poznanski, Sadownik, ve diğerleri 2013:9)

$$\text{Toplam Borç / Öz Varlık Oranı} : \frac{\text{Toplam Borçlar}}{\text{Öz Sermaye}}$$

Toplam borç / öz kaynak oranının küçük işletmeler açısından 2 olması makul sayılabilmektedir. Ancak aşırı borçlanma işletme açısından risk yaratırken diğer taraftan işletme karlarını artırmak ve yatırımlarından biraz daha yararlanmak için borçlanma politikalarını dengelemesi gerekir. (Poznanski, Sadownik, ve diğerleri 2013)

c) Öz Sermaye - Varlık Toplamı Oranı

Öz sermaye- varlık oranı, işletme varlıklarının yüzde kaçını öz sermayeden karşılandığını göstermektedir. Oranın dengede olması işletme açısından önemlidir, oranın düşük çıkması sabit yükümlülüklerin karşılanmasında sorun yaşayacağı anlamına gelir. (Han, 2013)

$$\text{Öz Sermaye – Aktif Toplamı Oranı} : \frac{\text{Öz Sermaye}}{\text{Aktif Toplamı}}$$

d) Kısa Vadeli Borç - Toplam Borç Oranı

Kısa vadeli yabancı kaynakların, toplam yabancı kaynaklar içindeki payını, dolayısı ile işletmenin finansman yapısı hakkında bilgi verir. İşletmenin varlık yapısına göre kısa vadeli borçlar değişkenlik gösterebilir. Emek yoğun teknoloji kullanan, perakende satış yapan işletmelerin kısa vadeli borç yapısı, sermaye yoğun teknoloji kullanan işletmelere göre daha yüksek çıkabilir. Bunun yanında emek yoğun teknoloji kullanan işletmeler uzun vadeli borç yapısının göreceli olarak yüksek çıkması beklenir. (Akgüç, 2013:485)

$$\text{Kısa Vadeli Borç – Toplam Borç Oranı:} \frac{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}{\text{Toplam Borçlar}}$$

Ülkemizde uzun vadeli kaynak sağlamadaki güçlükler nedeniyle oran genelde 0,70' in üstündedir. Bazı sektörlerde bu oran 0,90'lara çıkmaktadır. (Akgüç, 2013:485)

e) Toplam Finansal Borç-Toplam Borç Oranı

Finansal borçlar, diğer borçlanmalara göre yüksek maliyetli olduğundan en riskli borçlanmadır. Aynı borç/varlık oranına sahip iki şirketten finansal borç/toplam borç oranı yüksek olan şirket diğerine göre daha risklidir. Bu nedenle toplam borcun içinde finansal borcun payının artması olumlu bir gelişme değildir. (Kıyılar, 2014:126)

$$\text{Toplam Finansal Borç- Toplam Borç Oranı:} \frac{\text{Toplam Finansal Borçlar}}{\text{Toplam Borçlar}}$$

f) Kısa Vadeli Finansal Borç / Satışlar Oranı

Kısa vadeli finansal borç/ satışlar oranı en riskli oranların başında gelir. Bu oran borç artışının neden olduğu iflas riskini ölçmek için kullanılır. Satış yapılması finansal borçların giderek daha fazla oranda artması son derece riskli ve olumsuz bir gelişmedir. (Kıyılar, 2014:126)

$$\text{Kısa Vadeli Finansal Borç-Satışlar Oranı: } \frac{\text{Kısa Vadeli Finansal Borç}}{\text{Satışlar}}$$

g) Faiz Karşılama Oranı veya Faizin Kaç Kez Kazanıldığı Oranı

Bu oran, faiz giderinin yansıtılmadan önceki karın faiz ödeme gücünü gösterir.

$$\text{Faiz Karşılama Oranı: } \frac{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kar}}{\text{Finansman Gideri (Faiz)}}$$

$$\text{Faiz Karşılama Oranı: } \frac{\text{FVÖK+(Amortismanlar ve Benzeri Giderler)}}{\text{Finansman Gideri (Faiz)}}$$

Faiz karşılama oranının 1'e yakın olan işletmeler borcunu ödemek için yeterli miktarda nakit akışı üretmekte güçlük çektiği anlamına gelir. İdeal olarak bu oranın 1,5' in üzerinde olmasıdır. (Poznanski, Sadownik, ve diğerleri, 2013)

3.3.4.3. Faaliyet Oranları (Devir Hızı)

“Faaliyet oranları çeşitli kaynaklarda aktif yönetimi oranları, aktivite oranları, verimlilik oranları, çalışma durumunun analizinde kullanılan oranlar, devir hızı oranları veya varlık kullanım oranları olarak da yer almaktadır. Faaliyet oranları, işletme faaliyetlerinde kullanılan varlıkların ne derece etkin kullandıklarını ölçmek amacıyla kullanılır.”(Demirel, 2006)

a) Alacakların Devir Hızı

Alacakların devir hızı, yıllık net satışların dönem sonu ortalama alacaklara bölünmesi ile elde edilir. Başka bir ifadeyle yıllık net satışların [(Dönem Başı Alacaklar + Dönem Sonu Alacaklar) / 2] formülü ile elde edilir. İzleyen dönemlerde bu oranın artması alacakların daha erken tahsil edildiğini anlamına gelir. (Konuralp, 2005:125)

$$\text{Alacak Devir Hızı} : \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Ortalama Ticari Alacaklar}}$$

b) Alacakların Tahsil Süresi

Alacak devir hızı, işletmelerin müşterilerinden alacaklarını ne sürede tahsil ettiğini gösterir. Tahsilat miktarı arttıkça bu tutarlar yeniden yatırıma yöneltildiği için işletmelerin likitide ve karlılığı da artmaktadır. Alacak devir hızının yüksek çıkması işletmenin tahsilat politikasından taviz vermediği ve risk grubundaki müşterilere satış yapmadığı gösterebilir. (Berk, 2015:460)

$$\text{Alacak Tahsil Süresi : } \frac{365 / 360 \text{ (Bir Yıl)}}{\text{Alacak Devir Hızı}} = \text{defa,}$$

$$\text{Alacak Tahsil Süresi : } \frac{\text{Ticari Alacaklar x 365}}{\text{Yıllık Kredili Satış Tutarı (Net)}}$$

Alacak devir hızının düşük olması durumunda işletme, marjinal müşterilere de satış yaparak uzun vadede ödeme imkanı vererek satışlarının maksimum kılmayı hedefleyebilir. (Berk, 2015:460)

c) Faaliyet Döngüsü

Faaliyet Döngüsü, alacakların ortalama tahsil süresi + Stok elde tutma süresi şeklinde hesaplanan faaliyet etkinlik süresi, alacak devir hızı ile stok devir hızını birlikte dikkate almaktadır. Bu süre bir malın, örneğin işletmelerde alınan hammaddelerin mamul haline dönüşümü ve tahsil edilip paraya çevrilmesine kadar geçen süreyi göstermektedir. Bu süre nakit dönüşüm süresi olarak adlandırılır. (Kıyılar, 2014:129)

$$\text{Nakit Dönüşüm Süresi} = \text{AOTS} + \text{SBS} - \text{TBÖS}$$

Kaynak: Kıyılar, 2014:129

d) Stok Devir Hızı

Stok devir hızı, stoklarının ne kadar hızlı bir şekilde satışlara dönüştüğünü tespit edebilmek için uygulanan oranlardır. Bu oran satılan malın maliyetini ortalama stoklara bölünmesi ile hesaplanabilir. (Çatıkkaş, 2013)

$$\text{Stok Devir Hızı} : \frac{\text{Satılan Mamül Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$

$$\text{Stok Devir Hızı} : \frac{\text{Satılan Mamül Maliyeti}}{(\text{Dönem Başı Stok} + \text{dönem Sonu Stok}) / 2}$$

e) Stok Ortalama Tüketme Süresi

Stokların devir hızı, işletmenin stoklarının yılda kaç kez (ne kadar sürede) devrettiğini gösterir. Devir hızının yüksek çıkması stokların daha kısa sürede döndüğünü dolayısıyla kaynakların stoklarda daha kısa süre ile kaldığını göstermektedir. (Konuralp, 2005:126)

$$\text{Stok Ortalama Tahsil Süresi} : \frac{365 / 360 (\text{ Bir Yıl})}{\text{Stok Devir Hızı}} = \text{defa,}$$

Stok devir hızının saptanmasında bazen satılan malların maliyeti yerine net satışlar alındığı ve net satışlara ortalama stokun bölüldüğünü görülmektedir. (TSPAKB, 2009)

f) Stok Bağımlılık Oranı

Stok bağımlılık oranı yükseldikçe, kısa süreli borçların ödenmesinde başvuru stok miktarında artış görülür. (Argun ve İbiş, 2004:47)

$$\text{Stok Bağımlılık Oranı} : \frac{\text{Kısa Süreli Yabancı Kaynaklar- (Dönen Varlıklar-Stoklar)}}{\text{Stoklar}}$$

Stok devir hızı düşük çıkan işletmelerde oranın yüksek çıkması borçların ödenmesinde güçlükler çıkabilir. (Argun ve İbiş, 2004:47)

g) İlk Madde ve Malzeme Stok Devir Hızı

Kullanılan tüm direkt ve indirekt ilk madde ve malzemenin belli bir zaman dilimi içinde kaç kez tüketildiği gösteren orandır. İlk madde ve malzeme giderinin, ortalama ilk madde ve malzeme giderine bölünerek hesaplanır. (Akdoğan ve Tenker 2001:628)

$$\text{Stok Devir Hızı} : \frac{\text{İlk Madde ve Malzeme Ve Malzeme Bedeli} - \text{Üretime Verilen İlk Madde ve Malzeme Bedeli}}{\text{Ortalama İlk Mad.ve Malzeme}}$$

h) Yarı Mamul Stok Devir Hızı

Yarı mamul stok devir hızı oranı, yarı mamul ürünlerin mamul hale gelene kadar geçen ortalama süreyi belirlemek için hesaplanır. (Argun ve İbiş, 2004:52)

$$\text{Yarı Mamul Stok Devir Hızı} : \frac{\text{Üretilen Malların Maliyeti}}{\text{Ortalama Yarı Mamul Stoku}}$$

i) Mamul Stok Devir Hızı

Stok devir hızı, endüstri kollarına göre farklılık göstermektedir. Bir işletme birden fazla mal üretiyorsa, her bir mal için stok devir hızı farklı olabilir. (Akgüç, 2013:494)

Stok devrinin yüksek olması, İşletmenin toplam satış karının artmasına, stoklara ayrılan kaynaklara, dolayısı ile faiz giderlerinin düşmesine imkan sağlar. (Argun ve İbiş, 2004:52)

$$\text{Mamul Stok Devri} : \frac{\text{Satılan Mamul Maliyeti}}{\text{Ortalama Mamul Stoku}}$$

j) Ticari Borç Devir Hızı

Borç devir hızı, işletmenin ticari borçlarını ödeyebilme kabiliyetini göstermektedir. Satılan malın maliyetinin ticari borçlara bölünmesi ile bulunur. (Civan, 2009)

$$\text{Ticari Borç Devir Hızı} : \frac{\text{Satılan Malın Maliyeti}}{\text{Ticari Borçlar}}$$

k) Ticari Borç Geri Ödeme Süresi

Ticari borçların yılda kaç kez ödendiğini öğrenmek için hesaplanır.

$$\text{Ticari Borç Ödeme Süresi} : \frac{\text{Ticari Borçlar} \times 365}{\text{Satışların Maliyeti}}$$

İşletmenin alacak tahsil ve stok tüketim sürelerinin kısılması, nakit döngüsünün daha hızlı olmasına, borç ödeme süresinin uzatılması ise nakit çıkış süresinin uzamasına neden olur. (Çatıkkaş, 2013)

l) Toplam Varlık Devir Hızı

Toplam varlık devir hızı, net satışlarının aktif toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Oranın yüksek çıkması işletmenin aktifinin yüksek kapasite ile etkin çalıştığı, oranın düşük çıkması halinde ise aktifin tam kapasitede çalışmadığını gösterir. (Ataman ve Hacırüstemoğlu, 1999:134)

$$\text{Toplam Varlık Devir Hızı: } \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

Dolayısı ile atıl kapasite varlığından söz edilebilir.

m) Maddi Duran Varlıkların Öz Sermayeye (Yatırım) Oranı

Maddi duran varlıkların öz sermayeye oranı, işletme öz sermayesinin ne kadarlık kısmını maddi duran varlıklara ayırdığını ifade eder. Orandaki payın bulunan maddi duran varlıkların “net” ifadesi maddi duran varlıklardan birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki kalan değerleri ifade eder. (TSPAKB 2009)

$$\text{Maddi Duran Varlık Öz Sermaye Oranı: } \frac{\text{Maddi Duran Varlıklar (Net)}}{\text{Öz Sermaye}}$$

Başka bir ifadeyle finansal denge oranıdır. Bu oranın 1'in altında olması beklenir. 1'den büyük çıkması durumunda sabit varlıkların bir bölümünün kısa vadeli yabancı yükümlülüklerle finanse edildiği anlamına gelir. (Çetin, 2014)

3.3.4.4. Karlılık Oranları

Karlılık Oranları, bir işletmenin finansal durumunu, işletim kararlarının genel etkisini ölçmektir. İşletmelerin uzun vadede sürdürülebilir olması için kar gerektirdiğinden, karlılık oranları mali durumu en önemli unsurdur. (Fundamentals Of Healthcare Finance, 2009). Karlılık oranları şunlardır.

- a) Brüt satış karı,
- b) Faaliyet Karı,
- c) Faiz ve vergi öncesi kar,

- d) Vergi öncesi kar,
- e) Vergi sonrası net kar. (Çabuk, 2013)

a) Brüt Satış Karı

Brüt satış karı, işletmenin net satışlarından, satışların maliyeti çıkarılması sonucu elde edilen tutardır. Dolayısıyla brüt karın, net satışların yüzde kaçını olduğunu belirtir. (TSPAKB, 2009)

$$\text{Brüt Kar Marjı} : \frac{\text{Brüt Kar}}{\text{Net Satışlar}}$$

b) Faaliyet Karı Marjı

Faaliyet karı marjı, faaliyet karının net satışlara bölünmesi ile hesaplanır. İşletmenin iş hacmi ve verimliliği hakkında bilgi sunan ve işletmenin ana faaliyetlerinin ne ölçüde karlı olduğunu belirtmek için uygulanır. (Ataman ve Hacırüstemoğlu, 1999:135)

$$\text{Faaliyet Karı Marjı} : \frac{\text{Faaliyet Karı}}{\text{Satışlar}}$$

Oranın yüksek olması işletme lehine olumlu sonuçlar doğurabilir. Bu oranın yeterlilik derecesini ölçmek için işletmenin geçmiş dönemleri ve endüstri kolundaki diğer işletmelerin oranları ile karşılaştırılır. (Ataman ve Hacırüstemoğlu, 1999:135)

c) Faiz ve Vergi Öncesi Kar Marjı

Faiz ve vergi öncesi kar marjı oran, FAVÖK marjını göstermektedir. Ödenecek vergi, amortisman giderleri ve faiz giderleri dikkate alınmadan önce net karın net satışlara bölünmesi ile hesaplanır ve karın net satışlar içindeki payını göstermektedir. (İÜİV. 2015)

$$\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kar Marjı} : \frac{\text{Faiz ve Vergi Öncesi Kar}}{\text{Satışlar}}$$

d) Vergi Öncesi Kar Marjı

Bu oran yoluyla işletme net satışlarının yüzde kaçının işletmede kaldığı hesaplanır. (Konuralp, 2005:129)

$$\text{Vergi Öncesi Kar Marjı} : \frac{\text{Vergi Öncesi Kar}}{\text{Net Satışlar}}$$

e) Vergi Sonrası Net Kar Marjı

Net kar marjı, vergi sonrası kar payı dağıtılmadan önce net karın, net satışlarla olan ilişkisine bakar ve aşağıdaki gibi hesaplanır. (Konuralp, 2005:129)

$$\text{Vergi Sonrası Net Kar Marjı} : \frac{\text{Vergi Sonrası Net Kar}}{\text{Net Satışlar}}$$

Oran hesaplanırken vergi sonrası net karın, işletmenin sürekli faaliyetinden mi yoksa arizi olarak elde etmiş olduğu gelirlerden mi kaynaklandığına dikkat edilmelidir. Bu gibi durumlarda bu karın geçici olduğu, gelecek dönemlerde tekrar etmeyecek olması dolayısıyla yatırımcıyı yanıltabilir. (Konuralp, 2005:129)

3.3.5. Varlık Karlılığı

Varlık karlılığı oranına, varlıkların verimli kullanılıp kullanılmadığını ölçmek için, net karın toplam aktiflere bölünmesi ile hesaplanır. Ancak pay kısmında olan net kar vergi sonrası olabileceği gibi vergi öncesi de olabilir. (Akdoğan ve Tenker, 2001:640)

$$\text{Aktif Karlılığı} : \frac{\text{Faiz Vergi Öncesi Kar}}{\text{Toplam Aktifler}}$$

$$\text{Aktif Karlılığı (Vergi Öncesi)}: \frac{\text{FVÖK}}{\text{Toplam Aktifler}} = \frac{\text{FVÖK}}{\text{Satışlar}} \times \frac{\text{Satışlar}}{\text{Toplam Aktifler}}$$

$$\text{Aktif Karlılığı (Vergi Sonrası)}: \frac{\text{FVÖK - Vergi}}{\text{Satışlar}} \times \frac{\text{Satışlar}}{\text{Toplam Aktifler}}$$

Şirket yapmış olduğu yatırımların karlılık durumunu, yatırımlarında ne kadar kar elde ettiklerini ölçmeye çalışır. Kar marjı ile yatırım devir hızı oranı çarpılırsa varlıkların karlılığı elde edilir. (Akdoğan ve Tenker, 2001:640)

3.3.6. Öz Sermaye Karlılığı

Öz sermaye karlılık oranının değerlendirilmesinde en önemli ölçüt, sermaye fırsat maliyetidir. (Argun ve İbiş, 2004:55) Mali rantabilite olarak da anılan bu oran, hissedarların karlılığını ölçer ve kaynağın hisse başına düşen kar payını gösterir. (Başkent Üniversitesi, b.t.)

$$\text{Özsermaye Karlılığı} = \frac{\text{Vergi Sonrası Net Kar}}{\text{Öz Sermaye}}$$

Dolayısı ile bir birimlik sermaye yatırımı ile ne kadar kar elde ettiğinin göstergesidir.

$$\text{Özsermaye Karlılığı} = \frac{\text{Vergi Öncesi Aktif Karlılığı} - \text{Borç (Aktif Karlılığı- Borç Maliyeti)}}{\text{Öz Sermaye}}$$

$$\text{Öz Sermaye Karlılığı} = \frac{\text{Vergi Sonrası Aktif Karlılığı} - \text{Borç (Aktif Karlılığı- Borç Maliyeti)}(1-t)}{\text{Öz Sermaye}}$$

t= Vergi

Şirketin borç maliyeti varlık kârlılığının altındaysa bu şirket borçtan olumlu yararlanıyordur ve varlık kârlılığı ile borç maliyeti arasındaki olumlu fark borç/öz sermaye katsayısıyla çarpılarak varlık kârlılığına eklenmektedir. Eğer varlık kârlılığı ile borç maliyeti arasındaki fark eksi ise bu durumda öz sermaye kârlılığı varlık kârlılığından düşük olacaktır. Bu da riskli bir durumdur, çünkü şirket faaliyetlerinden borcunun maliyetini karşılayacak kadar varlık kârlılığı yaratamamaktadır. Şirketin borç oranı arttıkça riski katlanarak büyüyecektir. (Kıyılar, 2014:132)

3.3.7. Büyüme Oranları

Bir işletmenin büyüme oranları; satışlar, dönem karı, varlık toplamı ve öz sermayedeki artışlardır.

- a) Satışlarla büyüme,
- b) FVÖK reel büyüme,
- c) Öz sermayede büyüme,
- d) Varlık Artışıdır. (Akgüç, 2013:531-533)

a) Satışlarla Büyüme

Satışların bir önceki yıla cari fiyatlarla yüzde olarak hesaplanmasıdır.

$$\text{Reel Satış Artışı: } \frac{1 + \text{Nominal Artış}}{1 + \text{Enflasyon Oranı}} (-) 1$$

Yüksek enflasyonlu ekonomilerde cari fiyatlara göre hesaplanan artış veya oranları yanıltıcı olabilmektedir. (Akgüç, 2013:531)

b) Brüt Kârdaki, FVÖK, VÖK ve Net Kârdaki Reel Büyüme

FVÖK’ deki büyüme, ilgili dönemin FVÖK’ dan önceki yıla FVÖK çıkartılır ve elde edilen sonuç önceki yıla dönem FVÖK bölmek suretiyle sonuç hesaplanır. (Civan, 2009)

$$\text{Dönem Karındaki Artış: } \frac{\text{Dönem Karı} - \text{Önceki Dönem Karı} - 1}{\text{Önceki Dönem Karı} - 1} \times 100$$

c) Varlık Artışı

İşletmelerde varlıklar, cari fiyatlarla, cari dönem varlıklarından önceki dönem varlıkların çıkarılarak, çıkan sonucun önceki dönem varlıklara bölünmesi ile hesaplanır.

$$\text{Varlık Artışı: } \frac{\text{Cari Dönem Varlık Tutarı} - \text{Önceki Dönem Varlık Tutarı}}{\text{Önceki Dönem Varlık Tutarı}} \times 100$$

d) Öz sermayede Büyüme

Öz Sermayedeki büyüme, cari dönem öz sermaye tutarının, önceki dönem öz sermaye çıkarılarak çıkan sonucun bir önceki öz sermaye tutarına bölünerek hesaplanır. (Civan, 2009)

$$\text{Öz Sermaye Oranı: } \frac{\text{Cari Dönem Öz Sermaye} - \text{Önceki Dönem Öz Sermaye}}{\text{Önceki Dönem Öz Sermaye}} \times 100$$

3.3.8. Piyasa Değer Oranları

Şirketin muhasebe kaynaklarından elde edilen bilgiler dışında da, bilgilere ihtiyaç duyan ve şirketin piyasa pozisyonunu yatırımcılara göstermeye çalışan oranlardır. (Ercan ve Ban, 2012:50)

Başlıca ilgi duyulan piyasa oranları şunlardır.

“Bu grupta özellikle "Hisse Senedinin Piyasa Fiyatı", "Fiyat / Kazanç oranı", “Temettü Verimi” ve "Piyasa Değeri / Defter Değeri" oranı birer gösterge olarak kullanılmaktadır”. (Kıyılar, 2014:)

a) Fiyat / Kazanç Oranı

Fiyat-kazanç oranı, menkul kıymet yatırımcılarına karar almalarına yardımcı olacak en önemli etkidir. Bu oran, her bir hisse kazancı için yatırımcıları tarafından kabul ettikleri fiyatın oranını yansıtmaktadır. Başka bir ifadeyle bu oran, hisse senedinin piyasa değerinin, hisse başına kârın ne kadar olduğunu göstermektedir. (Demirel, 2006)

$$\text{F/K Oranı: } \frac{\text{Hisse Fiyatı}}{\text{Pay Başına Net Kar}}$$

$$\text{F/K Oranı: } \frac{\text{Piyasa Değeri}}{\text{Net Karı}}$$

Fiyat kazanç oranı, risk ve büyüme hızı gibi iki faktör tarafından etkilenir. Risk, fiyat – kazanç oranını olumsuz yönde etkilerken, büyüme oranı olumlu yönde etkilemekte ve oranı yükseltmektedir. (Demirel, 2006)

b) Temettü Verimi

Temettü verimi, yatırımcıların temettü hisselerine yatırım yaparken yararlandıkları en önemli orandır. Başka bir ifadeyle temettü verimi, bir hisse için ödenen tutarın ne kadarının geri döneceğini gösterir. (Güney Yıldızı, b.t.)

$$\text{Temettü Verimi: } \frac{\text{Pay Başına Temettü}}{\text{Bir Hissenin Pazar Fiyatı}}$$

c) Piyasa Değeri - Defter Değeri Oranı

Piyasa Değeri-Defter Değeri oranı, İşletmenin hisse senetlerinin piyasa değeri ile finansal tablolarda görülen nominal değeri (öz sermaye toplamı) arasında ilişki kurar. Piyasa Değeri/Defter Değeri, işletmelerin indirgenmiş net değerleri belirlemek için kullanılır. (TSPAKB, 2009)

$$\text{Defter Değeri: } \frac{\text{Özvarlığın Toplam Defter Değeri (Öz Sermaye Toplamı)}}{\text{Hisse Senedi Sayısı}}$$

Piyasa değeri oranı defter değeri oranı ise: hisse senedinin piyasa fiyatı ile defter değeri arasındaki ilişkiyi açıklar piyasa değerinin, defter değerine bölünme ile hesaplanır. Piyasa değeri/ defter değeri oranı ile farklı sektörde faaliyet gösteren işletmeler arasında da karşılaştırma olanağı sağlamaktadır. (Ercan, Öztürk ve Diğerleri, 2003:130)

$$\text{PP/DD Oranı: } \frac{\text{Piyasa Değeri}}{\text{Hisse Başına Öz Sermaye}} = \frac{\text{Hisse Senedi Fiyatı}}{\text{Hisse Başına Defter Değeri}}$$

3.4. Finansal Planlama

İşletmelerin, finansman yatırım seçeneklerini analiz etmek, alınan kararların gelecekte sonuçlarını tahmin ederek, gerektiğinde alternatif kararlar verebilme ve işletmenin belirlenen hedef doğrultusunda performanslarını ölçme aşamalarıdır. Dikkat edilmesi gereken husus; Finansal planlama riskin minimize etmez. Aksine, planlama yapılırken risk alıp almamayı saptamaya yönelik bir süreçtir. Finansal planlama kısa vadeli ve uzun vadeli olmak üzere iki temel gruptan oluşur. Kısa vadeli planlamanın süreci işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneğine göre genellikle bir yıla kadar uzar. Finansal planlamada önemli olan zaman dilimi süreyi kapsayan uzun vadeli planlamalardır ve 5-10 yıl arasında değişmektedir. (Fbemoodle, (b.t.))

Başarılı bir planlamanın oluşması için;

- a) Planlamanın, amaçtan ziyade, bir araç olduğu,

- b) Planlarda koşullara değişkenlik sağlayacak şekilde esnek olması,
- c) Planlama sũrecinde yũneticilerin haricinde uygulayıcılarında katılım gũstermesi,
- d) Planlamada sadece maliyetler ve kısa vade de kar amacı gũdũlmemeli, yeni faaliyet alanları yaratmalı, gerekli gũrũlmesi halinde uygun olmayan alanlardan çekilebilmeli,
- e) Bũtçe plan hedefleri doğrultusunda dũzenlenmeli. (Aydın, Başar ve diğerleri b.t)

Bũtçeleme ve proforma finansal tablolar aşağıdaki yũntemlere gũre dũzenlenmektedir.

- a) Gũnlũk satış tatarı yũntemi,
- b) Oran (rasyo) yũntemi,
- c) Satışların yũzdesi yũntemi,
- d) Regresyon yũntemi. (Finansekol, b.t.)

a) Gũnlũk Satış Tutarı Yũntemi

Gũnlũk satış yũntemi, satışlarla bağıntılı olan bilanço kalemlerinin gũnlũk satışlar tũrũnden ifade edilmesidir. Geçmiş dũnemin satışları 360'a bũlũnerek, gũnlũk satışlar hesaplanır. Gũnlũk satış yũntemi ile;

- a) Satışlara bağlı olarak değişen kalemler, gũnlũk satışlara bũlũnũr.
- b) Tahmini yıllık satışlar 360'a bũlũnerek tahmini gũnlũk satışlar hesaplanır.
- c) Çıkan sonuçlar birbirleriyle çarpılarak, bilanço kalemleri hesaplanır.
- d) Satışlarla ilgili olmayan kalemler aynen ilave edilir.
- e) Aktif>Pasif ise, fon açığı; Aktif<Pasif ise fon fazlalığı vardır. (Kara, b.t.)

b) Oran (Rasyo) Yũntemi

Oran (Rasyo) Yũntemi, işletmenin geçmiş dũnem veya dũnemlerinden elde edilen verilere uygulanır. Faaliyete yeni başlayan işletmelerde bu yũntemin uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Faaliyete yeni başlayan işletmeler, finansman planlaması, satış tahminlerinden hareketle içinde bulunduğu sektũr oranlarından faydalanarak yapabilir. (Aydın, Başar ve diğerleri b.t)

c) Satışların Yüzdesi Yöntemi

Satış yüzdesi yöntemi, aktif hesaplar ile ilgili pasif hesaplarının satışlar arasında yüzdesel bir ilişkisinin olduğu varsayımına dayanır. Bu yüzdesel ilişki tam olarak gerçekliği yansıtmasa da özellikle yıllık olarak tüm bütçeleme sürecine başlamadan evvel veri olarak alınan satış rakamlarının işletmeyi nasıl etkileyeceği, finans ihtiyacının ne olacağı gibi hususlarda bilgi vererek işletme yönetiminin karar vermesine yardımcı olur. (Kıyılar, Seval, 2014:19)

Satışlara bağlı olarak değişen bilanço kalemleri:

<u>Aktif</u>	<u>Pasif</u>
Kasa- Banka	Ticari Borçlar
Alacaklar	Ödenecek Giderler
Stoklar	Ödenecek Vergiler
	Prim Borçları
Satışlara bağlı olarak değişmeyen bilanço kalemleri:	
İştirakler	Banka Kredileri
	Uzun Süreli Borçlar
	Tahviller
	İpotekli Borç Senetleri
	Ödenmiş Sermaye

Kaynak: Kıyılar, Seval: 2014

d) Regresyon Yöntemi

Regresyon yöntemi, işletmenin geçmiş yıllara ait finansal tablolarından yararlanılarak düzenlenmektedir. Satışlar ve satışlara bağlı bilanço kalemleri arasındaki ilişki serpilme grafikleri ile gösterilerek, bunlar arasındaki ilişkiyi en iyi şekilde ifade edecek fonksiyon belirlenmeye çalışılır. Bu yöntemde, satışlar (X) bağımsız değişken, ilgili bilanço kalemi (Y) bağımlı değişkendir. Söz konusu ilişki doğrusal ya da eğrisel olabilir. İlişki doğrusal ise $Y=a + bX$ fonksiyonu kullanılır. (İşeri, 2005:25)

3.4.1. Proforma Finansal Tablolar

Proforma finansal tablolar, İşletmelerin belli bir tahmin süresi sonucunda finansal tablolarının nasıl oluşacağı hakkında fikir edinmesi gelecekte finansal

durumlarını tahmin etmek, faaliyetlerini planlamak için düzenledikleri proforma finansal tablolar olup ve şunlardır;

- a) Nakit bütçesi,
- b) Proforma gelir tablosu,
- c) Proforma bilanço,
- d) Proforma fon akış tablosu. (Finansekol, b.t.)

3.4.1.1. Nakit Bütçesi

Nakit bütçeleri, kısa vadeli finansal planlama için kullanılan bir tekniktir. İşletmelerin nakit giriş ve çıkışlarının miktar ve zaman bakımından uygunluğunu sağlamak amacıyla kısa süreli planlamalardır. Ayrıca nakit bütçeleri; işletmenin nakit gereksinimlerini belirlemek ve ihtiyacı karşılayacak likit fonların gerekli zamanlarda elde mevcut olup olmadığını ortaya koyarak likidite yeterliliği sağlamak, işletmenin günlük ödemeler için ödeme gücünü kontrol ederek, oluşabilecek atıl likit olmasını engellemektir. Nakit bütçesi, günlük, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ya da yıllık olarak hazırlanabilir. (İşeri, 2005:26)

Başka bir ifadeyle nakit bütçesi, bütçe zamanı döneminde nakit giriş ve çıkışlarını göstererek, nakit girişi bütçenin kaynaklarını oluştururken, nakit çıkışları ise bütçenin kullanım alanını gösterir. (Gökbulut, 2012: 55)

İşletmenin Nakit Giriş ve çıkışları aşağıdaki gibidir.

Nakit girişler;

- a) Peşin ve kredili satışlardan,
- b) Hisse senedi ve tahvil satışı,
- c) Duran varlık (bina, arazi, taşıt demirbaş vs.) satışı.

Nakit çıkışlar;

- a) Hammadde giderleri,
- b) Maaş ve ücretler,
- c) Kar payı ödemeleri,
- d) Faiz ve komisyon giderleri,
- e) Yatırım giderleri. (İşeri, 2005:26-27)

Örnek Tanıl A.Ş.'ni mart, nisan, mayıs aylarına ait nakit bütçesi aşağıdaki gibidir.

- 1- Şubat ayı mal satışları 900 TL olup %30 peşin, %60 mart ve % 10 nisan ayında tahsil edilecektir.
- 2- Direkt İşçilik giderleri her ay için 150 TL'dir.
- 3- Mart ayında 2.300 TL'lik mal satışının %20'si peşin, %30'u nisan ve %30'unu mayıs ve kalan tutar haziran ayında tahsil edilecektir.
- 4- Şubat ayından devir gelen satıcılara 180 TL ödenmiştir.
- 5- Nisan ayında 3.200 TL'lik satışından %10'u peşin, %10'si mayıs kalanı ise haziran ve temmuz aylarında tahsil edecektir.
- 6- Peşin alışları, sırasıyla, 200 TL, 240 TL ve 280 TL'dir.
- 7- İşletme, %5 peşin kalanı ağustos ayında tahsil edilmek üzere 3.800 TL'lik satış yapmıştır.
- 8- Mart ayında 100 TL'lik senet tahsil edilmiştir.
- 9- İşletme her ay diğer gelirlerden (kira) 200 TL nakit tahsilat yapmaktadır.
- 10- Banka kredileri her ay eşit taksitler halinde 275 TL olarak ödenmektedir.
- 11-İşletme mart ayında 1.340 TL'ye aldığı mal için mart ayında 200 TL kalanı ise nisan ve mayıs aylarında eşit taksitler halinde ödeyecektir.
- 12-Mart ayında 150 TL, nisan ayında 275 TL ve mayıs ayında 100 TL borç senetleri ödemesi yapılacaktır.

Tablo 19 Nakit Bütçe Tablosu

	Mart	Nisan	Mayıs
Nakit Girişler (+)			
Mal satışı	1.000	1.100	1.200
Senet tahsilatları	100	0	0
Diğer Nakit girişler	200	200	200
Nakit Girişler Toplamı	<u>1.300</u>	<u>1.300</u>	<u>1.400</u>
Nakit Çıkışlar (-)			
Peşin Alışlar	(200)	(240)	(280)
Direk İşçilik Ödemeleri	(150)	(150)	(150)
Bankalara ödenen kredi taksitleri	(275)	(275)	(275)
Satıcılara yapılan ödemeler	(380)	(570)	(570)
Borç senetleri	(150)	(275)	(100)

Nakit Çıkış Toplamı	<u>(1.155)</u>	<u>(1.510)</u>	<u>(1.375)</u>
Nakit Akışı (Fark)	145	(210)	25
Dönem Başı Kasa Mevcudu	20	165	(45)
Dönem Sonu Kasa Mevcudu	165	(45)	(20)
Minimum Kasa	(10)	(10)	(10)
Nakit Fazlası veya Açığı	155	(55)	(30)

Kaynak: Kıyılar ve Seval 2014:14'den uyarlanmıştır.

3.4.1.2. Proforma Gelir Tablosu

Bu yöntemde, gelir tablosunda satışlar ile diğer çeşitli kalemlerle arasında yüzdesel ilişkinin olduğu varsayılır. Yöntem, geçmiş dönemdeki satışlarla diğer kalemler arasındaki ilişkinin gelecekte de devam edeceğine esasına dayalı olmasıdır. Yöntemin uygulanmasında satışlarla oranlanacak kalemlerin, en son yıla ait olanların olabileceği gibi koşullara bağlı olarak birkaç yılın ortalama değerleri de alınabilmektedir. (Aydın, Başar, ve diğerleri b.t)

Bu yöntemde önce, satışlar tahmin edilir. Tahmin edilen satışlara göre üretilen malın maliyeti ve diğer gider unsurları tahmin edilir. Genelde, satılan malın maliyeti, geçmiş yıllara ait satılan malın maliyeti ile tahmin edilmektedir. (Kara, b.t.)

Örnek satış hacmini gelecek yıl 800.000 TL'den 1.000.000 TL'ye yükseltmeyi planlayan Tanıl A.Ş'nin, gelir tablosu kalemlerinin satışların oranına göre aşağıdaki gibidir.

200.000 TL'lik artışın gelir tablosuna etkileri;

Satışların maliyeti	% 16
Genel yönetim giderleri	% 1,56
Pazarlama Dağıtım Gider	% 2,3
Faiz giderleri	5.000
Net Kar / Satışlar	% 6

Tablo 20 Tanıl A.Ş' nin Dönem Sonu Proforma Kar veya Zarar Tablosu

Satışlar	1.000.000
Satılan Malın Maliyeti	(762.000)
Brüt Kar	238.000

Faaliyet Giderleri (-)	(158.000)
Genel Yönetim Giderleri	61.000
Pazarlama Giderleri	97.000
Faiz Vergi Önceki Kar/Zarar	80.000
Faiz Giderleri (-)	(5.000)
Vergi Önceki Kar/Zarar	75.000
Ödenecek Vergi (-)	(15.000)
Vergi Sonrası Net Kar	60.000

3.4.1.3. Proforma Bilanço

Bilanço, belirli bir tarihte işletmenin iktisadi durumunu gösteren en önemli finansal tablodur. Proforma bilanço ise belli bir zaman dilimi için planlanan faaliyetlerin, işletmenin varlık ve kaynak yapısının ne yönde değiştireceğini gösterir. Proforma bilanço, işletmenin genel bütçesini oluşturmak için düzenlenir. Proforma bilanço, yüzde yöntemi, rasyo yöntemi ve regresyon yöntemi gibi değişik yöntemlerde düzenlenebilir. (Çam, 2009: 20)

Öte yandan proforma bilanço, alınan kararların ve uygulanan planların işletmenin varlık ve kaynak yapısının nasıl etkileneceğini gösterir. Düzenlenen proforma bilançoda; Aktif toplamı > Pasif toplam ise fon açığı, Aktif Toplamı < Pasif toplamı olması durumunda ise finansman fazlası olduğu anlaşılır. (Gökbulut, 2012: 60)

Aktif toplamın pasif toplamdan fazla olması durumunda oluşan bu fark kısa vadeli banka borcu ilave edilerek pasifte, pasif toplamın aktif toplamdan büyük olması durumunda ise oluşan fark kasa hesabına ilave edilerek aktif bölümde yer alarak bilanço denkliği sağlanır. (Kıyılar, Seval, 2014 :15)

Örnek satış hacmini gelecek yıl 800.000 TL'den 1.000.000 TL'ye yükseltmeyi planlayan Tanıl A.Ş' nin, geçmiş yıllardaki bilanço ve gelir tablosu kalemlerinin satışların oranına göre aşağıdaki gibidir.

<u>Varlık/Kaynak</u>	<u>Oran</u>
Hazır Değerler	%2
Ticari Alacaklar	%8
Stoklar	%9

Maddi Duran Varlıklar (Net)	%13
Ticari Borçlar	%5,5
Ödenecek Giderler	%4,5
Ödenecek Vergiler	%4
Net Kar / Satışlar	%6
Dağıtılan Kar (Dağıtılan Kâr / Net Kâr)	%50
Kısa Vadeli Banka Kredileri	29.000
Ödenmiş Sermaye	60.000
Yedek Akçeler	40.000

Kaynak: Kıyılar ve Seval 2014:21'den uyarlanmıştır.

İşletmenin 1.000.000 TL'lik satış tutarına ulaşabilmesi ihtiyaç duyulan ek finansman ve proforma bilançosu şu şekildedir. Yukarıdaki yüzdesel olarak ifade edilen ve satışlar ile direkt ilişkisi olan kalemleri, 1.000.000 TL'lik satış düzeyine göre parasal olarak şöyledir.

1.Yöntem

<u>Varlıklar/Kaynaklar</u>	<u>Satış Göre Oran</u>	<u>Artış Tutar</u>
Hazır Değerler	1.000.000 x %2	20.000
Ticari Alacaklar	1.000.000 x %8	80.000
Stoklar	1.000.000 x %9	90.000
Maddi Duran Varlıklar	1.000.000 x %13	130.000
Ticari Borçlar	1.000.000 x %5,5	55.000
Ödenecek Giderler	1.000.000 x %4,5	45.000
Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	1.000.000 x %4	40.000
Net Kar / Satışlar	%6	
Dağıtılan Kar (Dağıtılan Kâr / Net Kâr)	%50	
Kısa Vadeli Banka Kredileri	29.000	
Ödenmiş Sermaye	75.000	
Yedek Akçeler	40.000	
Net Kar	1.000.000 x %6	60.000
Kâr Payı	60.000 x %50	30.000
Dağıtılmayan Kârlar	60.000-30.000	30.000
Yedek Akçeler Toplamı	40.000+30.000	70.000

Kaynak: Kıyılar ve Seval 2014:22'den uyarlanmıştır.

Tablo 21 Tanıl A.Ş' nin Dönem Sonu Proforma Bilançosu

<u>AKTİF</u>		<u>PASİF</u>
Dönen Varlıklar		Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
Hazır Değerler	20.000	Banka Kredileri 29.000
Ticari Alacaklar	80.000	Ticari Borçlar 55.000
Stoklar	90.000	Ödenecek Giderler 45.000
Dön. Var. Toplamı	190.000	Ödenecek Vergiler 40.000
Mad. Duran Varlıklar	130.000	KısaVad.Yab. Kay.Toplamı 169.000
		Ödenmiş Sermaye 75.000
		Yasal Yedekler 70.000
AKTİF TOPLAMI	320.000	TOPLAM KAYNAKLAR 314.000
		Fon Açığı 6.000
		Fon Açığı Dâhil Toplam Pasif 320.000

Kaynak: Kıyılar ve Seval 2014:22'den uyarlanmıştır.

2.Yöntem

Satışların varlık ve kaynaklara artış oranları

Tablo 22 Tanıl A.Ş. Dönem Sonu Proforma Bilançosu

Aktif		Pasif
Hazır Değerler	%2	Ticari Borçlar %5,5
Ticari Alacaklar	%8	Ödenecek Giderler %4,5
Stoklar	%9	Ödenecek Vergi, Resim ve Primler %4
Duran Varlıklar	%13	
Toplam	%32	Oluşan Kaynaklar %14
Aktif Toplamı Artış		%32
Oluşan Kaynaklarda Artış (-)		%14
Ek Finansman Kaynakları İle Karşılanması Gereken Kısmı		%18

İşletme satışlarında 200.000 TL'lik (1.000.000-800.000) bir artış sağlayabilmesi için, varlıklarına satış tutarının %32 oranında yatırım yapması

gerekir, varlıklarda meydana gelen artışın, %14' lük kısmı oluşan kaynaklardan karşılanmış, ancak kalan %18'lik kısmı için ek finansman gerekmektedir.

Dönem karı ve kar dağıtım politikası

Net Kar	(1.000.000 x %6)	60.000
Kâr Payı	(60.000 x %50)	30.000
İşletme Bırakılan Kar Payları	(60.000-30.000)	30.000
Satışların artması sonucu ek finansman hesaplamaları		
Satışlar	(1.000.000-800.000)	200.000
Ek finansman	(200.000 x 18)	36.000
Ek finansmanın işletmede bırakılan karlardan karşılanması.		
Ek finansman	(200.000 x 18)	36.000
İşletme Bırakılan Kar Payları		-30.000

Ek finansman ihtiyacı		6.000

Kaynak: Kıyılar ve Seval 2014:22-23'den uyarlanmıştır.

İşletme politika gereği elde etmiş olduğu karı (60.000x%50= 30.000 TL) dağıtmayarak varlıklarda meydana gelen artışların finansmanında kullanmıştır.

İşletmeler, finansal tablolarına çeşitli analiz teknikleri uygulayarak geçmiş performanslarının değerlendirerek gelecek hakkında öngöründe bulunurlar. Ayrıca, sağlıklı kararlar alabilmek, nakit akışlarını, fon ihtiyaçlarını fırsat maliyetleri gibi unsurları belirlemek amacıyla bütçeleme yapmalarının yanında proforma tablolar düzenlemeleri gereklidir.

Bu nedenle işletmeler ve kullanıcıları açısından finansal tabloların analiz edilmesi önemlidir. Son dönemlerde ekonomik kalkınmanın öncü unsurlarından olan inşaat sektörü, kentsel dönüşüm, 3.havalimanı, Çanakkale köprüsü v.s. mega projeler nedeniyle çimento ve türev ürünlerine artan talep sektörü önemli hale getirmiştir. Dolayısıyla, bölüm beşte yer alan çimento sektöründe faaliyet gösteren işletmeye ait finansal tablolar detaylı olarak analiz edilmiştir.

IV. BÖLÜM

4.NAKİT AKIŞ TABLOSU VE ÖNEMİ

4.1.Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi

Nakit akış bildirimini olarak bilinen tablonun yapısı ve içeriği, bir asırdan beri gelişmeye devam etmektedir. Bugünkü nakit akış tablosuna, işletme sermayesinin kullanım ve kaynak bildirimini, fonların kaynak ve uygulama bildirimini, işletme sermayesindeki değişimler bildirimini ve finansal pozisyondaki değişimler bildirimini gibi çeşitli isimler verilmiştir. (Mulford ve Comiskey, 2005:39)

Birçok durumda, “fon” terimi, nakit anlamında değil, cari varlıklar eksi cari borçlar anlamına gelen işletme sermayesi yerine kullanılmıştır. Nakit akış tablolarında değişiklik olmakla birlikte, bildirimler genellikle, net gelir veya net zararlar, başlangıç, harcamalar, gelirler ile fon (işletme sermayesi dışı) dışı düzenlemelere yer verilmekteydi. Daha sonra, bildirimde işletme sermayesini etkileyen bilançodaki değişiklikler eklenmekteydi. İlk fon akış bildirimleri bazı muhasebe akademisyenleri, fon akış bildirimleri orijininin 19 ncu yüzyılın ortalarına kadar uzandığını belirtilmektedir. (Mulford ve Comiskey, 2005:39)

4.2. Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosu, işletme için önemli finansal tablolardan biridir. Nakit akış tablosu finansal tablo kullanıcılarına, işletmenin nakit ve nakit benzeri giriş ve çıkışları, geçmiş dönemlerdeki nakit akışları hakkında bilgi vererek, işletmenin gelecek dönemlerde nakit akışları hakkında değerlendirmelerde bulunmasına yardımcı olur. Dolayısıyla kullanıcıların almış olduğu ekonomik kararlar işletmenin nakit ve nakit benzeri yaratma yeteneği, yalnızca nakit akışlarının miktarı ile değil aynı zamanda akışların zamanlamasıyla ilgilidir. (Leibold, Hofstrand 2016)

Nakit akış tablosunun esas amacı işletmenin nakit girişleri ile nakit çıkışları hakkında bilgi sunmaktır. Nakit akış tablosu, bilanço ve gelir tablosunun tamamlayıcısıdır. (Samonas, 2015:26)

Ayrıca “nakit, tüm varlık kalemleri içinde en likit olanıdır.” (Güredin, 2014:373)

Nakit akışı, bir iş ve para hareketini ifade eden nakit giriş ve çıkışları için belirlenen kontrolleri içerir. Herhangi bir iş için nakit giriş ve çıkışları izlemek yönetimin önemli görevlerindedir. İki yönlü nakit akışı vardır ve şunlardır;

- a) Pozitif yönlü nakit akışı
- b) Negatif yönlü nakit akışı (Mcnamara, b.t)

4.2.1. Pozitif Yönlü Nakit Akışı

İşletmelerin nakit girdisi nakit çıktısını aşması durumunda pozitif (artı) yönde nakit akışı varlığından söz edilir. Pozitif nakit akışı işletmenin finansal yönden sağlıklı olduğu yönünde bir işaret olmakla birlikte tek başına yeterli değildir. (Mcnamara, b.t)

4.2.2. Negatif Yönlü Nakit Akışı

İşletmenin nakit çıkışı nakit girişini aşması durumunda negatif (eksi) yönlü bir nakit akışı söz konusudur. Negatif nakit akışın başlıca sebepleri alacak hesaplarının çok fazla olması, atıl kapasite, kötü stok yönetimidir. İşletme bu noktada ödemeleri için ödünç para bulmada ciddi sıkıntılar çekebilir. (Mcnamara, b.t)

4.3. Nakit Girişi Sağlayan Unsurlar

Faaliyet sonucu elde edilen nakit sürekli nakit akışının ana unsurudur. Yatırımdan veya finansal aktivitelerden elde edilen nakitlerin aksine, faaliyetlerden elde edilen nakit akışı tekrarlanabilen bir kaynaktan gelmektedir. (Mulford ve Comiskey, 2005:7-8)

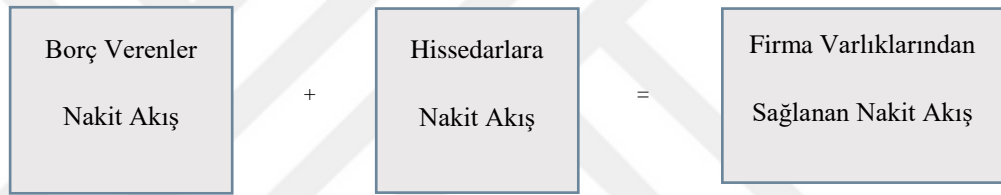
Nakit girişi sağlayan unsurlar şunlardır:

- a) Varlıklardan sağlanan nakit akışları,
- b) İşletme faaliyetinden sağlanan nakit akışları,
- c) Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları. (Reider ve Heyler, 2003:263)

4.3.1. Varlıklardan Sağlanan Nakit Akışlar

İşletmeler her gün gelişen teknolojiye ayak uydurabilmek için eski teknoloji olan varlıklarını satması sonucu varlıklardan sağlanan nakit akışlar, işletmenin nakit dışında elinde bulunan varlıklardan elde edilen nakit girişlerdir. Atıl durumdaki taşınmaz mal, makine teçhizat, fabrikalar ve demirbaşların satılması, alacakların tahsil edilmesi, stokların nakde çevrilmesi gibi varlıklardan elde edilen nakit girişlerdir. (Reider ve Heyler, 2003:263)

Ayrıca, işletmeler kısa ve uzun vadeli borçlanarak, hisse senedi ihraç ederek elde edilen nakit akışlardır. Bunun yanında, borçların ödenmemesi veya süresinin uzatılması, kar payı dağıtılmaması, faaliyetten doğan gelir gider değişikliğinin vergilere yansımada kaynaklanan nakit akışlar, işletmelerin nakit akışlarıdır. (Chambers, 2009:168-171)

Kaynak: Ercan ve Ban, 2012:26

4.3.2. İşletme Faaliyetinden Sağlanan Nakit Akışlar

İşletmenin mal ve hizmet üretim faaliyetleri sonucu oluşan nakit akışlardır. Faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları hesaplanmasında elde edilen gelirlere üretilen mal ve hizmetlerden maliyet değeri düşürülmesi gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus üretim aşamasında maliyet hesaplarına dahil amortismanlar nakit çıkışı olmadığından hesaplamalara daha sonra ilave edilmelidir. (Ercan ve Ban, 2012:28)

4.3.3. Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları

İşletme hisse senedi sahipleri sermayelerini arttırmak için, kâr dağıtımını almayarak işletmeye kaynak oluşturur. (Reider ve Heyler, 2003:263)

Finansman finansal kaynaklardan sağlanan akışlar, İşletmenin kısa ve uzun süreli borçlarında artışlarından sağlanan nakit girişler ve hisse senedi ihraç primlerinden sağlanan nakit girişlerdir. (Çabuk, 2001, 232-233)

4.4. Nakit Çıkışı Gerektiren Unsurlar

Nakit çıkış yerleri;

- a) Varlık yatırım nedeni ile nakit çıkışları,
- b) İşletme faaliyetinden kaynaklanan nakit çıkışlar,
- c) Finansmandan kaynaklanan nakit çıkışlar. (Reider ve Heyler, 2003:263)

4.4.1. Varlık Yatırımları Nedeni ile Nakit Çıkışları

Varlık yatırımları nedeni ile nakit çıkışlar, işletmelerin duran varlık yatırımları için yapılan nakit harcamalarıdır. (Çabuk, 2001, 234)

İşletme faaliyetlerini sürdürebilmek için, nakit dışında ihtiyaç duymuş olduğu, stok, taşınmaz mal, makine ve teçhizat, fabrikalar ve demirbaşlar gibi varlık alışı sonucu nakit çıkışlardır. (Reider ve Heyler, 2003:263)

4.4.2. İşletme Faaliyetinden Kaynaklanan Nakit Çıkışları

İşletmenin faaliyet dönemi içinde, müşterilere olan borçlar, kredi borçları, garanti kapsamında yapılan ödemeler, vergi ve yükümlülükler ve sosyal güvenlik ödemeleri için yapılan nakit çıkışlarıdır. (Reider ve Heyler, 2003:263)

4.4.3. Finansmandan Kaynaklanan Nakit Çıkışları

İşletme hissedarlarının sermaye azaltmasına gitmesi, hisseleri geri satın alması, yatırımcılarına kar payı ödemesi sonucu nakit akış çıkışları olarak tanımlanabilir. (Reider ve Heyler, 2003:263)

4.5. Nakit Akış Tablosunun Hazırlanması

Nakit akış tablosu farklı formatlarda düzenlenebilmektedir. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu farklı nakit akış tablosu standarttı düzenlemesi yapmıştır. (Resmi Gazete, TMS 7 Tlb. No.4)

Nakit akış tablosunun hazırlanırken en önemli konu: bilanço işletme sonuç hesaplarını, gelir tablosu işletme faaliyetlerinin performansını gösterirken

nakit akış tablosunun ise işletme faaliyetlerine ilişkin performansı göstermesidir. (Eflatun, 2012)

Nakit akış tablosu hazırlanırken bağımlı işletmeler arasındaki tüm transferler elemine edilmelidir. Bir işletmede varlık satışı veya alımı bir kaynak veya nakit kullanımı olsa da bu tür unsurlar tamamen konsolide işletmenin içinde gerçekleşiyorsa, bunlar nakit akışı tablosuna dahil edilmemelidir. İşletmeler arası transferlerde gerçekleşmemiş kârlara konsolide bilançoda ve gelir tablosunda yer verilmemelidir. (Christensen, Contrel ve diğerleri, 2014:504)

Nakit akış tablosunu iki yöntemle hazırlanmakta olup genel olarak endirekt yöntemi ile hazırlanır. İlk olarak nakit akışın hangi yöneme göre hazırlandığı tespit edilir.

Nakit akış yöntemleri şunlardır:

- a) Endirekt nakit akış yöntemi
- b) Direkt nakit akış yöntemi. (Jury, 2012:59-60)

a) Endirekt Nakit Akışı

Nakit akış bildirimini hazırlamak için çeşitli nakit akışlarını saptamak, kar ve zarar hesabı ile başlar ve işletmenin bugünkü ile önceki bilançosundaki bilgilerden yararlanarak hazırlanır. (Jury, 2012:59-60)

Bir başka ifadeyle endirekt nakit akış yöntemi, faaliyetlerden elde edilen nakit girişleri ile faaliyetlerin sürdürülmesi için yapılan nakit ödemelerini ayrı ayrı göstermemekte, dönem sonucu oluşan kar veya zarar hesaplamalarından başlamaktadır. Dönem karı veya zararının oluşumunda nakit akışı sağlamayan amortisman giderleri, itfa ve tükenme payları, karşılık giderleri, duran varlık satış karları ve zararları, döneme ait peşin ödenmiş giderler tutarı ile peşin tahsil edilmiş gelirlerin döneme payı eklenip veya çıkartılır. Parası nakden tahsil edilmeyen ve tahakkuk esasına göre kaydedilip gelir tablosunda yer alan gelir unsurları toplamdan çıkartılır, parası henüz ödenmeyen gider unsurları toplama ilave edilir. (Çiftçi, Sarıoğlu, b.t. 189)

Tablo 23 Örnek Nakit Akış Tablosu: Endirekt (Dolaylı) Yöntem Formatı

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Net kâr		
Amortisman ve İtfa Giderleri (+)		
Alacaklardaki Azalışlar (+)		
Stoklardaki Azalışlar (+)		
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış (+)		
Borç ve Gider Karşılıkları Azalış (+)		
Kıdem Tazminatı Karşılığındaki Artış (+)		
Alacaklardaki Artış (-)		
Stoklardaki Artış (-)		
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Artış (-)		
Borç ve Gider Karşılıkları Artış (-)		
Kıdem Tazminatı Karşılığındaki Azalış (-)		
A-İŞLETME FAALİYETLERİNDEN ELDE EDİLEN NAKİT AKIŞ		
Duran Varlık Alımı (-)		
Duran Varlık Peşin Satışları (+)		
Uzun Vadeli Finansal Yatırımlar (-)		
Uzun Vadeli Finansal Yatırım Peşin Satışları (+)		
B-YATIRIM FAALİYETLERİNDEN SAĞLANAN NAKİT AKIŞ		
Kısa Vadeli Kredi Alışları (+)		
Kısa Vadeli Kredilerin ödemeleri (-)		
Uzun Vadeli Kredi Alışları (+)		
Uzun Vadeli Kredilerin Ödemeleri (-)		
Kâr Payı ödemeleri (-)		
C-FİNANSAL FAALİYETLERDEN SAĞLANAN NAKİT AKIŞ		
DÖNEM NAKİT AKIŞI (A+B+C)		
Kaynak: Kısakürek, Demir b.t.:207		

b) Direkt Nakit Akış Tablosu

Direkt nakit akış tablosunda, kar ze zarar hesabında belirtilen kar ile başlamak yerine, nakit akışı alacakların tahsili, tedarikçilere ve çalışanlara yapılan ödemelerden başlar. (Jury, 2012:59-60)

Tablo 24 Örnek Nakit Akış Tablosu: Direkt (Dolaysız) Yöntem Formatı

	Cari Dönem	Önceki Dönem
A. İŞLETME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Esas Faaliyet Gelirlerinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
a) Satışlardan sağlanan nakit girişleri (+)		
b) Gelirlerden sağlanan nakit girişleri (+)		
2. Esas Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
a) Satılan mal ve hizmet maliyetleri ve stok değişimlerine ilişkin nakit çıkışları (+)		
b) Faaliyet giderlerine ilişkin nakit çıkışları (+)		
Esas Faaliyet Sonucu Sağlanan Net Nakit Akısı (1-2)		
B. YATIRIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Yatırım Faaliyetinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
2. Yatırım Faaliyetlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
2. Finansman Faaliyetlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNE ETKİLERİ (+), (-)		
E. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDE MEYDANA GELEN NET ARTIŞ (+) (AZALIŞ) (-)		
F. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ MEVCUDU		
G. DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ MEVCUDU		

Kaynak: Aktaş ve Karğın , 2011

Tablo 25 Nakit Akış Karşılaştırmalı Bilanço

Dönemi	2016	2015	Varlık	Kaynak
AKTİF				
DÖNEN VARLIKLAR				
Nakit ve Nakit Benzeri	9.000	8.000	1.000	
Ticari Alacaklar	21.000	20.000	1.000	
Stoklar	24.000	21.000	3.000	
DÖNEN VARLIKLAR TAOPLAMI	54.000	49.000		
DURAN VARLIKLAR				
Demirbaşlar	45.000	40.000	5.000	
DURAN VARLIKLAR TAOPLAMI	45.000	40.000		
AKTİF TOPLAMI	99.000	89.000		
PASİF				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
Banka Kredileri	13.500	12.000		1.500
Satıcılar	23.000	24.000	1.000	
Ödenen Vergi	2.000	1.000		1.000
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	38.500	37.000		
ÖZ KAYNAKLAR				
Ödenmiş Sermaye	30.000	30.000		
Geçmiş Yıllar Karı	15.000	14.000		1.000
Dönem Net Karı	15.500	8.000		7.500
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	60.500	52.000		
PASİF TOPLAMI	99.000	89.000	11.000	11.000

Ek bilgiler şunlardır.

1. Cari dönemde 5.000 TL duran varlık alışı yapılmış ve cari dönemde 3.000 TL amortisman gider kaydedilmiştir.
2. 1.500 TL bankadan kredi alınmış ayrıca 7.000 TL temettü ödenmiştir.

Tablo 26 Kar veya Zarar Tablosu

Dönemi	2016
Kar veya Zarar Tablosu	
Satışlar	103.000
Satılan Malın Maliyeti (-)	-67.000
Brüt Satış Karı	36.000
Genel Yönetim Giderler	-9.000
Pazarlama Dağıtım Giderleri	-10.000
Vergi Öncesi Kar	17.000
Vergiler (-)	-1.500
Vergi Sonrası Net Kar	15.500

Tablo 27 Nakit Akış Tablosu (Dolaylı)

İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akış	
Net Kar	15.500
Amortismanlar	3.000
Ticari Alacaklar	-1.000
Stok Alışı	-3.000
Ticari Borçlar	-1.000
Vergiler	1.000
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışlar	14.500
Yatırım Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları	
Duran Varlık Alışı	-5.000
Yatırım Faaliyetleri Elde Edilen Nakit Akış	-5.000
Finansman Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışlar	
Banka Kredisi	1.500
Temettü Ödemesi	-7.000
Finansman Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışlar	-5.500
Yabancı Para Çevrim Farklarından Etkilen Nakit ve Nakit Benzeri Artış Azalış	
Nakit ve Nakit Benzeri Artış Azalış	4.000
Dönem başı Nakit ve Nakit Benzeri	8.000
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzeri	12.000

Kaynak: Dirican 2016:41'den uyarlanmıştır.

Örnek çalışmada işletmenin nakit akışlarını faaliyetlerden elde etmiş olduğu nakit akışlar olup sürdürülebilir olması açısından olumludur. Duran varlıklara yatırım yapılması yatırımlardan elde edilen nakit girişleri doğal olarak negatif çıkarmıştır. Hissedarlarına temettü ödemesi yaptığı halde nakit varlıklarının yeterli olduğu görülmektedir. Ancak kredi kullanmanın faiz yükü getirdiği unutulmamalıdır. Öte yandan işletme, minimum kasa tutarını belirlememiş ise nakit varlığın yüksek çıkması yönetim kalitesi açısından olumlu karşılanmaz.

4.6. Nakit Akış Tablosunun Önemi

Nakit akış tablosu, belirli bir dönemde işletme ile işletme dışı kişi ve kurumlar ile nakit değişimini gösterir. İşletmenin varlık alımı, kar dağıtım ve giderlerini ödeyebilmek için yeterli nakdi olup olmadığını belirlemek için önemlidir. (Way, 2016)

Dolayısıyla işletmenin nakit ihtiyacı yetersiz olduğu anlaşılırsa, şirketin likiditesini koruyacak acil önlemler almak gerekir. Kriz durumunda, zorunlu olmayan satın almaları durdurmak, nakit girişleri hızlandırmak, borçlanmayı hemen ertelemek, satıcılara yapılacak büyük ödemeleri geciktirmek, diğer nakit akışı artışını ve/veya arzını kısa zamanda artıracak faaliyetlere yönelmek gerekir. Daha az acil durumlarda, nakit yetersizliğini atlatacak yeterli nakit rezervi varsa, belirlenen sorunların tekrar etmesini engelleyecek düzenlemeler yapmak veya olaylardan daha çok ders çıkarmak ve gelecek dönem için daha iyi plânlama yapmak gerekli olabilir. (Reider ve Heyler, 2003:300)

Nakit akış tablosu, fon akış tablosu ve net işletme sermaye değişim tablosu ile belirlenemeyen nakit giriş ve çıkışları nakit akış tablosu ile belirlenir. Karşılaştırmalı yöntemle göre ikinci yıla göre para ve para benzeri varlıklarda oluşan artış veya azalışların nedenlerini, kaynak ve kullanım yerlerini belirler. Bu nedenle işletmenin geçmiş yıl nakit politikaları görerek ve gelecekteki nakit ihtiyacını tahmin etmeye çalışılır. İşletmenin belirli bir dönemde yapmış olduğu yatırımları ve bunların finansman biçimi ve dönem faaliyetleri ile ilgili nakit akışları hakkında bilgi sunar. (Han, 2013)

4.6.1. Finansal Yönetimdeki Yeri

Yönetimin, finansal alanda almış olduğu doğru kararlar işletmenin piyasa değerini, dolayısıyla ortakların servetini artırırken tersi durumda işletmenin iflasına neden olabilmektedir. Özellikle ülkemizde yaşanan ekonomik krizlerin etkisi dikkate alındığında, finansal yönetimin önemi bir kat daha artmaktadır. (Uluyol, 2013)

Nakit akış tablosu ile bir işletmenin, ihtiyaç duyduğu nakit girişlerin hangi faaliyetlerinden sağladığı ve elde edilen nakit girişlerin nerelerde kullanıldığını belirtir ve finansal tablolarının analizinde kullanılan önemli bir tablodur. (Aktaş, Karğın ve diğerleri, 2012)

Nakit akış tablosundan yararlanarak;

- a) Nakit fazlası ve nakit açıklarına dikkat ederek, işletmede bulundurulması gereken optimum para tutarına amaçlanır,

- b) İşletmenin, belli bir zamanda ödeme ve tahsilatlar arasındaki denge kurmaya çalışır,
- c) İşletmenin kasasında bulundurmamak zorunda olduğu ortalama nakit tutarından ziyade ödemelere göre değişen bir para tutarı önem kazandırır,
- d) Enflasyonist dönemlerde elde tutulan paranın önemi belirlenir. (Çankaya, 2012)
- e) Yatırımlarda üstlenilen riskler belirlenmesine,
- f) Beklenen getiri ve risklerin belirlenmesi,
- g) Paranın zaman değerinin hesaplanmasına,
- h) Yatırımlarda getirilerin ölçülmesidir. (Konuralp, 2005: 8,-88)
- i) İndirgenmiş nakit akış yöntemi ile işletme değerlemesine, (Chambers, 2009:233)

4.6.2. Ekonomiye Katkısı

Ülkemiz ekonomisi içinde stratejik ve finansal yönetim bakımından en kırılgan yapıya sahip reel sektördür. İşletmelerin bilançoları dönemler itibarı ile büyümesine rağmen yaratılan katma değer, işletmelerin nakit akış yapısında yeterli olumlu düzeyde gelişme gösterememiş, bu yetersizliği artan borçlarla finanse etmek zorunda kalmışlardır. (Köylüoğlu, 2016)

Öte yandan nakit akışların yetersiz olduğu ekonomilerde kayıt dışı artışlar çoğalmıştır. Kayıt dışındaki artış kayıtlı ekonominin küçülmesine rant ekonomisi ortaya çıkararak vergi kaybına yol açmaktadır. Oluşan vergi kaybı kamu harcamalarını da olumsuz etkilemektedir. Vergi kaybı, borçlanma yoluyla karşılanacağı için faiz yükü getirmekte olup bu da enflasyonu etkilemektedir. (Gökbunar, b.t)

4.6.3. Doğurduğu Fırsatlar

Stok satın almak, ürünlerin pazarlanması veya aylık giderlerin ödenmesi için kısa vadeli finansman gerekebilir. İşletmeler, nakit bütçesi yaparak ileride nakit açığı olabileceğini bu eksikliğin kapsamını tahmin etmek için nakit akışlarına önem vermek zorundadırlar. Bu işlem aynı zamanda işletmeye bazı fırsatlar da sunmaktadır. İşletmeler nakit ihtiyaçlarını tahmin ederek, gelecekteki iş fırsatlarını ve maliyetlerini, finansman ihtiyacı maliyetine dayandırarak

değerlendirme yapabilirler. Örneğin, finansman maliyetleri, birleşmenin ve ürün geliştirmenin kârlılığını etkiler. (Nordmeyer, (b.t.)

Nakit girişlerini ve çıkışlarını dengelemek, olağandışı durumlar haricinde optimum seviyede nakit bulundurabilmek işletmeler açısından çok önemlidir. Ayrıca nakit akışlarına önem veren işletmeler rakiplerine göre daha avantajlı duruma geçer. (Avansas, 2014)

İşletmeler, yaklaşan yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerekli olan nakit para açığını belirleyerek mevcut para durumu bütçe tahminleriyle uyumsuzsa düzeltici önlemlerin alınmasına fırsat verir. Örneğin nakit akışı sorunu olan işletmenin bakım onarım giderleri, vergi ödemeleri ya da maaş ödemeleri gibi için kısa vadede borç alması gerekebilir. Ayrıca harcamaları veya fiyatları düzenleyerek ya da borç verenlerle daha iyi şartlarda müzakere ederek pazar satışlarında ani düşüşe karşı tedbir alabilir. İşletmeler nakit akışlarını ve pozisyonunu, yatırımcıları, tedarikçileri ve şirket yöneticiliğini de kapsayacak şekilde, şirketle ilgilenen iç ve dış yatırımcılara sunmak için kullanılır. Örneğin, nakit akışların artması, yatırımcılara olumlu gelen, işletmenin ürünlerine ve işletmeyi genişletme fırsatlarına yönelik güçlü talep gelebilir. (Nordmeyer, b.t.)

4.6.4. Uygulama Alanları

Nakit akışların uygulama alanları;

- a) Nakit akışlar, ileride gerekli olacak fonların tedarik edilmesi, tedarik edilecek fonların geri dönüşümünün mümkün olup olmadığı, mümkün ise sürenin belirlemede,
- b) Nakit akışlar, fiili ve sağlanacak fonların ekonomik olarak kullanılıp kullanılmadığını belirlemede,
- c) Nakit akışlar, fonların hangi faaliyet alanlarına yatırım yapıldığını ve kullanım alanları arasındaki ilişkilerini göstermesini belirleme,
- d) Nakit akışlar, işletmenin minimum ve maksimum nakit ihtiyacını belirlemede,
- e) Nakit akışlar, gelecek dönem için planlamada ve tahminlerde bulunmak için geçmiş verilere dayanır. (Şahin b.t)

4.6.5. Bütçe ile ilişkisi

İşletme tarafında düzenlenen nakit akışları diğer bütçeler ile yakın ilişkilidir. Nakit akışlar, satışların tahmini, kredili satışların tutarı, vadesi veya işletmenin tahsilat politikası göre tahsil edilecek tutarın belirlenmesine dayanır. Bütçelenen nakit çıkışların tutarı ise, üretim giderleri faaliyet giderleri, yatırım harcamaları sonucu oluşan ticari borçların, finansal borçları geri ödeme vadelerine dayanır. Ayrıca diğer nakit çıkışları, nakit bütçesini etkiler. (Han, 2013)

4.6.6. KOBİ' lerde Kullanılmasının Faydaları

“Ülkemizde KOBİ işletmeleri tanımı 2005 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ve 04.11.2012 tarih ve 790 sayılı Resmi Gazete ile “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” dahilinde KOBİ tanımları şu şekildedir.

a- Mikro işletme: On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri bir milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

b- Küçük işletmeler: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

c- Orta büyüklükteki işletmeler: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosunun herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler” (Dirican, 2016:45)

Yeni işe başlayan işletmeler özellikler KOBİ' ler açısından, yapacakları harcamalar ve iş hacmini genişletmek için nakit ihtiyacı duyulur. Yeni kurulan işletmelerin ilk sermayeleri kendi birikimlerinden karşılandığı için yanlış yapılmış nakit yönetimi veya nakit yetmezliği, işletmenin günlük işlemlerini kötü etkileyebilir. Bu yüzden yeni kurulan işletmelerin çok azı ilk yılı başarılı bir şekilde tamamlayabilmektedir. (Avansas, 2014)

Geleneksel yöntemlerle finansal kaynaklardan yararlanamayan Küçük ve Orta ölçekli (KOBİ) işletmelerinde ise; finansal sorunlarını, kuruluş aşamasında

olan işletmelerin, finansman ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan deneyim sahibi kişi ve kuruluşlar tarafından kar amaçlı yapılan melek sermayesi adı verilen finansman ile karşılanması amaçlanmıştır. (Uçkun, 2005)

Öte yandan KOBİ işletmelerinde nakit akış yönetiminin de başarılı olduğunu söylemek oldukça güçtür. Özellikle sürekli bir şekilde işletme sermayesine ihtiyaç duyan KOBİ işletmelerinin nakit akışlarını bazı işletmeler haricinde çok doğru planlayabildikleri söylenemez. Yapılan KOBİ işletmeleri araştırmalarında, işletmelerinde sorunlarının sadece kaynak bulmakta değil, var olan kaynakların etkin kullanılmadığı da ortaya koyulmuştur. (Uluyol, 2013)

Buna etki eden faktörler;

- a) İşe başlarken öz kaynağın bilinçli ya da bilinçsiz olarak düşük tutulması,
- b) Plan ve programsız yatırım kararları,
- c) Rekabetin büyümesine kapılıp gereğinden fazla müşteri finansmanına yönelmek,
- d) İşletmede oluşan nakit varlıkların kazançmış gibi kişisel ihtiyaçlar için işletme dışına çıkarılmasıdır. (Demir, 2012)

4.7. Nakit Akış Tablosunun Analizi

Nakit akışlara ilişkin analitik teknikler standart muhasebe paketinin parçası olarak henüz gelişmediğinden nakit akış analizi; kâr analizi, maliyet analizi, bütçe analizi, sermaye yatırım analizi ve diğer birçok analizlerden daha az sıklıkta yapılır. (Reider ve Heyler, 2003:285)

Nakit akışı tablosu, analizi süreklilik gösteren kaynakları ve nakit kullanımını belirlemede yararlı olmaktadır. Bununla birlikte bildirim tamamlamadan önce, yanlış hesaplamasına yol açan hatalı sınıflandırmaları ve tekrarı olmayan kalemleri saptamak, finansal bildirimler ve dip notlar dikkatle gözden geçirerek gerekli olan yerlerde, tablonun süreklilik gösteren ve göstermeyen kaynaklarla, nakit kullanımını ön plâna çıkarması için, nakit akış analizi tablosundaki kalemlerde düzeltmeler ve yeniden sınıflandırmalar yapılmalıdır. (Mulford ve Comiskey, 2005:30-31)

Öte yandan nakit akışlar;

- a) Nakit artış, yaratılan kaynak bakımından önemini ve kalitesini belirler.

- b) Nakit artışın, yabancı kaynaklardan, sermaye artışından ya da olağandışı kaynaklardan olması başarı değildir.
- c) Nakit artışların esas faaliyetinden, nakit çıkışlarında esas faaliyet sonucu oluşan nakit çıkışlar olmalıdır.
- d) Borçlanma ve sermaye artışından yaratılan nakit girişler, diğer borçlar ve duran varlıklara denk olmalıdır.
- e) Olağan faaliyetten sağlanan nakit girişler, olağan faaliyetten sonucu oluşan nakit çıkışları karşılamalı,
- f) Nakit artışlar, dönem karının nakde dönüşüp dönüşmediğinin göstergesidir. (Akgüç, 2013:401)

Bunun yanında nakit akış tablolarına çeşitli nakit akış rasyoları uygulayarak önemli veriler elde edilir. Nakit akış rasyoları, nakit akış tablosundan daha çok bilanço ve gelir tablosundan alınan tutarlar kullanılmaktadır. Bilgiye ihtiyaç duyan özellikle yatırımcılar ve borç verenler için nakit akış tablosunun analizi de çok önemli bir duruma gelmiştir. Faaliyet dönemini kârlı geçirip de nakit sıkıntısı çeken ve yeterli nakit girişi sağlayamayan işletmeler finansal sıkıntı girmiş ve iflas etmiş işletmeler bulunmaktadır. (Uyar, b.t.)

Nakit akışlara uygulanan rasyo oranları şunlardır.

- a) Yeterlilik ve etkinlik oranı, (Jooste, 2006)
- b) Nakit akışların finansman giderlerini karşılama oranı, (Yılmaz, 1999)
- c) Nakit akışların satışlara oranı,
- d) İşletme göstergesi oranı,
- e) Varlıkların nakit akış getirisi oranı, (Jooste, (2006)
- f) Hisse başına nakit akışların oranı,
- g) Net karın nakit akışlara oranı, (Uyar, b.t.)
- h) Hissedarlar ve alacaklılar için nakit yaratma oranı. (Yılmaz, 1999)

a) Yeterlilik ve Etkinlik Oranı

Yeterlilik ve etkinlik oranı, bir işletmenin faaliyetlerini sürdürebilmek, temettü ve uzun vadeli borç ödemelerini karşılamak için yeterli nakit yaratma yükümlülüğünün hesaplanmasıdır. (Jooste, 2006)

$$\text{Yeterlilik ve Etkinlik Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit}}{\text{Uzun Vade Borç Ödemeleri} + \text{Varlık Satın Alma} + \text{Temettü Ödemeleri}}$$

b) Nakit Akışların Finansman Giderlerini Karşılama Oranı

İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakdin finansman giderlerini karşılama yeteneği, işletmenin faiz yükümlülüklerini faaliyetlerinden elde ettiği nakitle karşılayabilme yeteneğinin ölçülmesi amacıyla kullanılır. (Yılmaz, 1999)

$$\text{Nakit Akışların Fin. Gid. Karş. Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Yıllık Faiz Ödemeleri}}$$

c) Nakit Akışların Satışlara Oranı

Nakit akışların satışlara oranı, tahakkuk esasına göre yapılan satışların, elde edilen gelirlerin yüzde kaçının nakit olarak tahsil edildiğini gösteren orandır. (Jooste, (2006)

$$\text{Nakit Akışların Satışlara Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Net Satışlar}}$$

d) İşletme Göstergesi Oranı

İşletme göstergesi oranı, faaliyetlerden yaratılan nakitlerin verimliliği ölçer. Bu oran, aynı zamanda faaliyette bulunan nakit dışı işlemlerin kapsamını da göstermektedir. (Jooste, (2006)

$$\text{İşletme Gösterge Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Faaliyet Karı}}$$

e) Varlıkların Nakit Akış Getirisi Oranı

Varlıkların nakit akış getirisi oranı, kullanılan varlıklardan kaynaklanan nakit akışları ölçer. (Jooste, (2006)

$$\text{Varlıkların Nakit Akış Getirisi Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

f) Hisse Başına Nakit Akışların Oranı

Hisse başına nakit akışların oranı, Bir işletmenin finansal gücünü ve performansını ölçme ve değerlendirmede kullanılır. Hisse başına nakit akış tutarını veren bu oran özellikle yatırımcılar açısından önemlidir. Uluslararası muhasebe standartlarına göre düzenlenen nakit akış tablosundaki “İşletme faaliyetlerinden net nakit akışı”, “yatırım faaliyetlerinden net nakit akışı” ve “finansman faaliyetlerinden net nakit akışı” gibi gruplandırılması işletmenin net nakit etkisini ayrı ayrı göstermektedir. (Uyar, b.t.)

$$\text{Hisse Başına Nakit Akışların Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Hisse Senedi Sayısı}}$$

g) Net Karın Nakit Akışlara Oranı

Net karın nakit akışlara oranı, İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışının, net kâr tutarına bölümüyle hesaplanır, işletme faaliyetlerinin bir ölçütüdür. (Uyar, b.t.)

$$\text{Net Karın Nakit Akışlara Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Net Kar}}$$

h) Hissedarlar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı

Bu oran ortaklar ve alacaklılar için nakit yaratma yeteneğini gösterir. (Yılmaz, 1999)

$$\text{Hissedarlar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı} = \frac{\text{Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit}}{\text{Toplam Borç + Öz Sermaye}}$$

V. BÖLÜM

5. BORSA İSTANBUL A.Ş.' DE ÇİMENTO SEKTÖRÜNDE İŞLEM GÖREN İŞLETMEYE AİT FİNANSAL TABLOLARIN ANALİZİ

5.1. Genel Açıklamalar

Ekonominin gelişmesine katkı sağlayan inşaat sektörüne bağlı olarak çimento sektörü, üretim faaliyetleri mevsimsel olarak değişmektedir. İlkbahar ve yaz aylarında hızlanan sektör, üretimin canlanmasını da sağlamaktadır. Çimentoya talepte özel konut inşaatlarının payı büyük olup mega projelerle ve altyapı inşa faaliyetleri talebin yükselmesine neden olmaktadır. Dünyada çimento sektörünün önemli üreticilerinde olan Türkiye bu avantajını hazır beton üretimine taşıyarak Avrupa'da ilk sırada yer almıştır. Dünyada 2014 yılı çimento üretimi sırasıyla Çin 2.438, Hindistan 300, Avrupa Birliği 159, ABD 81, Brezilya 72 ve Türkiye 72 milyon tonla 6.cı sırada yer almıştır. (Çevik, 2016)

5.2. İşletme Hakkında Bilgiler

Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Akçimento ve Çanakkale Çimento'nun birleşerek 1996 yılında kurulmuş olup hisselerin %39,72 Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., %39,72 Heidelberg Cement Mediterranean ve %20,56 halka açık olarak Borsa İstanbul A.Ş.' de faaliyet göstermektedir. İşletme, 1988 yılında iştiraki olan Betonsa, 2002 yılında ise diğer iştiraki olan Agregasa Agregasa ile birleşmiştir. İşletme Betonsa, Agregasa, çimento ve klinker üretimi yapmakta olup çimento sektöründe %26 paya sahip olarak faaliyet göstermektedir. İşletmenin, Karabük, Samsun-Ladik, İstanbul-Büyükçekmece, ve Çanakkale olmak üzere üç bölge, dört ilde üretim tesisi ve dokuz ayrı işletim tesisleri bulunmaktadır. (Akçansa web).

Üretim ve işletim tesislerinin yerleşim yerlerinin konumları sebebiyle lojistik olarak önemli olduklarından işletmenin değerini arttırmaktadırlar. Öte yandan her işletmenin güçlü ve zayıf yönleri vardır. Güçlü ve zayıf yönleri şunlardır;

Güçlü Yönler; Güçlü ortaklık yapısı, işletmenin pazar payı ve konumu, zengin ürün çeşitliliği, üç bölgede bulunmasının vermiş olduğu lojistik katkı, ürünlerinde iç ve dış pazar payının olması.

Zayıf Yönleri; Sektöre bağımlılık, rekabet, küçük işletmelerin düşük maliyetli ürünler sürerek fiyatları aşağı çekmeleri.

5.3. Araştırmanın Amacı

Borsa İstanbul A.Ş.'de çimento sektöründe işlem gören Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.ve Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin finansal tablolarına çeşitli analiz teknikleri uygulayarak çıkan sonuçları sektörde faaliyet gösteren işletmenin varlık ve kaynak yapısını, nakit akışlarını, geçmiş yıllar performanslarını değerlendirerek, gerek işletme hakkında gerekse sektörde gelecekte beklenen gelişmeler hakkında öngöründe bulunmak açısından ilgi duyanları bilgilendirmek amaçlanmıştır. Bundan dolayı, finansal raporlama önem arz etmektedir.

5.4. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın konusu Borsa İstanbul A.Ş.' de faaliyet gösteren Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş ve Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. şirketlerinden oluşmaktadır. Araştırmaya konu olan finansal tablolara ait bilgiler Kamu Aydınlatma Platformu web sayfası olan (<https://www.kap.org.tr/tr/>) sayfasından, Akçansa A.Ş.'faaliyet raporları ise Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (<http://www.akcansa.com.tr/yatirimci-merkezi/faaliyet-raporlari/>) web sayfasından alınmıştır.

5.5. Araştırmanın Kapsamı

Bu araştırmanın konusu, nakit akış tablosunun önemi ve Borsa İstanbul A.Ş.' de çimento sektöründe faaliyet gösteren Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Çimsa Çimento Sanayi A.Ş.' nin 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait finansal tablolarını ve Akçansa A.Ş.'nin faaliyet raporlarını kapsamaktadır.

5.6. Araştırma Konusu Finansal Tablolara Ait Bulgular ve Yorumlanması

Çalışmada, Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin UMS/UFRS' ye göre hazırlamış oldukları 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait konsolide finansal tablolarına, karşılaştırmalı analiz, dikey ve eğilim analizleri yaparak elde edilen bulgulara göre analizler sonuçları yorumlarda yer verilmiştir.

Finansal Tablolar ve Analizi

Tablo 28 2014-2015-2016 Yılları Karşılaştırmalı (Mukayeseli)-Yüzde (Dikey)-Eğilim (Trend) Analizi – Bilançosu

AKÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Finansal Durum Tablosu (Bilanço)	Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Analiz				Yüzde (Dikey) Analizi			Eğilim (Trend) Analizi						
	2016	2015	2014	2016-2015 Artan/Azalan	Oran %	2015-2014 Artan/Azalan	Oran %	2016 %	2015 %	2014 %	Baz Yıl	2015 %	2016 %	
VARLIKLAR														
DÖNEN VARLIKLAR														
Nakit ve Nakit Benzerleri	23.394.673	21.854.524	13.277.590	1.540.149	7,05	8.576.934	64,60	1,27	1,28	0,83	100	165	176	
Ticari Alacaklar	416.772.799	398.938.211	332.836.708	17.834.588	4,47	66.101.503	19,86	22,61	23,40	20,77	100	120	125	
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	29.935.718	23.223.105	12.121.394	6.712.613	28,90	11.101.711	91,59	1,62	1,36	0,76	100	192	247	
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	386.837.081	375.715.106	320.715.314	11.121.975	2,96	54.999.792	17,15	20,99	22,04	20,01	100	117	121	
Diğer Alacaklar	34.375.714	3.732.343	4.451.778	30.643.371	821,02	-719.435	-16,16	1,87	0,22	0,28	100	84	772	
İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	223.176	119.878	7.099	103.298	86,17	112.779	1.588,66	0,01	0,01	0,00	100	1.689	3.144	
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	34.152.538	3.612.465	4.444.679	30.540.073	845,41	-832.214	-18,72	1,85	0,21	0,28	100	81	768	
Stoklar	159.762.070	135.204.055	138.833.800	24.558.015	18,16	-3.629.745	-2,61	8,67	7,93	8,66	100	97	115	
Peşin Ödenmiş Giderler	9.871.662	9.548.258	11.407.932	323.404	3,39	-1.859.674	-16,30	0,54	0,56	0,71	100	84	87	
Diğer Dönen Varlıklar	99.553	0,00	743	99.553	99,55	-743	-100,00	0,01	0,00	0,00	100	0	13.399	
ARA TOPLAM	644.276.471	569.277.391	500.808.551	74.999.080	13,17	68.468.840	13,67	34,95	33,39	31,25	100	114	129	
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	644.276.471	569.277.391	500.808.551	74.999.080	13,17	68.468.840	13,67	34,95	33,39	31,25	100	114	129	
DURAN VARLIKLAR														
Finansal Yatırımlar	218.922.061	212.856.782	220.771.458	6.065.279	2,85	-7.914.676	-3,59	11,88	12,48	13,78	100	96	99	
Diğer Alacaklar	1.639.051	1.086.173	811.889	552.878	50,90	274.284	33,78	0,09	0,06	0,05	100	134	202	
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	1.639.051	1.086.173	811.889	552.878	50,90	274.284	33,78	0,09	0,06	0,05	100	134	202	
Maddi Duran Varlıklar	800.140.028	744.073.243	708.780.431	56.066.785	7,54	35.292.812	4,98	43,41	43,64	44,23	100	105	113	
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	170.150.295	171.828.410	165.639.978	-1.678.115	-0,98	6.188.432	3,74	9,23	10,08	10,34	100	104	103	
Şerefiye	129.457.887	129.457.887	129.457.887	0,00	0,00	0,00	0,00	7,02	7,59	8,08	100	100	100	
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	40.692.408	42.370.523	36.182.091	-1.678.115	-3,96	6.188.432	17,10	2,21	2,48	2,26	100	117	112	

Peşin Ödenmiş Giderler	7.056.548	4.939.861	4.612.842	2.116.687	42,85	327.019	7,09	0,38	0,29	0,29	100	107	153
Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.008.726	1.018.071	1.071.434	-9.345	-0,92	-53.363	-4,98	0,05	0,06	0,07	100	95	94
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	1.198.916.709	1.135.802.540	1.101.688.032	63.114.169	5,56	34.114.508	3,10	65,05	66,61	68,75	100	103	109
TOPLAM VARLIKLAR	1.843.193.180	1.705.079.931	1.602.496.583	138.113.249	8,10	102.583.348	6,40	100,00	100,00	100,00	100	106	115
KAYNAKLAR													
Kısa Vadeli Borçlanmalar	96.895.623	1.361.740	17.798.105	95.533.883	7.015,57	-16.436.365	-92,35	5,26	0,08	1,11	100	8	544
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	111.621.900	11.047.486	30.415.094	100.574.414	910,38	-19.367.608	-63,68	6,06	0,65	1,90	100	36	367
Ticari Borçlar	276.399.902	271.084.281	238.857.608	5.315.621	1,96	32.226.673	13,49	15,00	15,90	14,91	100	113	116
İlişkili Tarafalara Ticari Borçlar	31.917.674	37.842.518	4.297.996	-5.924.844	-15,66	33.544.522	780,47	1,73	2,22	0,27	100	880	743
İlişkili Olmayan Tarafalara Ticari Borçlar	244.482.228	233.241.763	234.559.612	11.240.465	4,82	-1.317.849	-0,56	13,26	13,68	14,64	100	99	104
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	8.093.716	5.143.116	5.086.606	2.950.600	57,37	56.510	1,11	0,44	0,30	0,32	100	101	159
Diğer Borçlar	10.940.729	9.839.692	7.403.233	1.101.037	11,19	2.436.459	32,91	0,59	0,58	0,46	100	133	148
İlişkili Olmayan Tarafalara Diğer Borçlar	10.940.729	9.839.692	7.403.233	1.101.037	11,19	2.436.459	32,91	0,59	0,58	0,46	100	133	148
Ertelenmiş Gelirler	4.776.908	4.338.719	3.617.335	438.189	10,10	721.384	19,94	0,26	0,25	0,23	100	120	132
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	10.645.831	13.984.954	9.500.180	-3.339.123	-23,88	4.484.774	47,21	0,58	0,82	0,59	100	147	112
Kısa Vadeli Karşılıklar	8.781.871	9.911.364	11.654.507	-1.129.493	-11,40	-1.743.143	-14,96	0,48	0,58	0,73	100	85	75
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	6.693.358	7.147.263	9.133.686	-453.905	-6,35	-1.986.423	-21,75	0,36	0,42	0,57	100	78	73
Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	2.088.513	2.764.101	2.520.821	-675.588	-24,44	243.280	9,65	0,11	0,16	0,16	100	110	83
ARA TOPLAM	528.156.480	326.711.352	324.332.668	201.445.128	61,66	2.378.684	0,73	28,65	19,16	20,24	100	101	163
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	528.156.480	326.711.352	324.332.668	201.445.128	61,66	2.378.684	0,73	28,65	19,16	20,24	100	101	163
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER													
Uzun Vadeli Borçlanmalar	0,00	100.535.155	50.081.606	-100.535.155	-100,00	50.453.549	100,74	0,00	5,90	3,13	100	201	0
-Finansal kredilerden borçlar	0,00	100.535.155	50.081.606	-100.535.155	-100,00	50.453.549	100,74	0,00	5,90	3,13	100	201	0
Uzun Vadeli Karşılıklar	39.729.160	29.987.422	25.534.996	9.741.738	32,49	4.452.426	17,44	2,16	1,76	1,59	100	117	156
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	36.000.840	26.543.523	22.299.859	9.457.317	35,63	4.243.664	19,03	1,95	1,56	1,39	100	119	161
Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	3.728.320	3.443.899	3.235.137	284.421	8,26	208.762	6,45	0,20	0,20	0,20	100	106	115
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	47.853.525	47.243.569	46.640.069	609.956	1,29	603.500	1,29	2,60	2,77	2,91	100	101	103

TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	87.582.685	177.766.146	122.256.671	-90.183.461	-50,73	55.509.475	45,40	4,75	10,43	7,63	100	145	72
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	615.739.165	504.477.498	446.589.339	111.261.667	22,05	57.888.159	12,96	33,41	29,59	27,87	100	113	138
ÖZKAYNAKLAR													
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	1.214.987.107	1.187.173.310	1.143.040.325	27.813.797	2,34	44.132.985	3,86	65,92	69,63	71,33	100	104	106
Ödenmiş Sermaye	191.447.068	191.447.068	191.447.068	0,00	0,00	0,00	0,00	10,39	11,23	11,95	100	100	100
Sermaye Düzeltme Farkları	233.177.582	233.177.582	233.177.582	0,00	0,00	0,00	0,00	12,65	13,68	14,55	100	100	100
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)	-10.827.947	-4.117.746	-1.603.056	-6.710.201	162,96	-2.514.690	156,87	-0,59	-0,24	-0,10	100	257	675
Yeniden Değerleme ve Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	-10.827.947	-4.117.746	-1.603.056	-6.710.201	162,96	-2.514.690	156,87	-0,59	-0,24	-0,10	100	257	675
Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	-10.827.947	-4.117.746	-1.603.056	-6.710.201	162,96	-2.514.690	156,87	-0,59	-0,24	-0,10	100	257	675
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)	169.689.284	163.927.269	172.109.332	5.762.015	3,51	-8.182.063	-4,75	9,21	9,61	10,74	100	95	99
Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları (Kayıpları)	169.689.284	163.927.269	172.109.332	5.762.015	3,51	-8.182.063	-4,75	9,21	9,61	10,74	100	95	99
Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları (Kayıpları)	169.689.284	163.927.269	172.109.332	5.762.015	3,51	-8.182.063	-4,75	9,21	9,61	10,74	100	95	99
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	173.337.191	148.183.077	126.218.761	25.154.114	16,98	21.964.316	17,40	9,40	8,69	7,88	100	117	137
Geçmiş Yıllar Karları veya Zararları	171.809.916	173.435.887	172.921.693	-1.625.971	-0,94	514.194	0,30	9,32	10,17	10,79	100	100	99
Net Dönem Karı veya Zararı	286.354.013	281.120.173	248.768.945	5.233.840	1,86	32.351.228	13,00	15,54	16,49	15,52	100	113	115
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	12.466.908	13.429.123	12.866.919	-962.215	-7,17	562.204	4,37	0,68	0,79	0,80	100	104	97
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	1.227.454.015	1.200.602.433	1.155.907.244	26.851.582	2,24	44.695.189	3,87	66,59	70,41	72,13	100	104	106
TOPLAM KAYNAKLAR	1.843.193.180	1.705.079.931	1.602.496.583	138.113.249	8,10	102.583.348	6,40	100	100	100	100	106	115

kaynak: Kamu Aydınlatma Platformu

Tablo 29 2014-2015-2016 Yılları Karşılaştırmalı (Mukayeseli) - Yüzde (Dikey) - Eğilim (Trend) Analizi Kar veya Zarar Tablosu

AKÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.				Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Analiz				Yüzde (Dikey) Analizi			Eğilim (Trend) Analizi		
Kar veya Zarar Tablosu													
Dönem	2016	2015	2014	2016-2015	Oran	2015-2014	Oran	2016	2015	2014	Baz	2015	2016
KAR VEYA ZARAR KISMI				Artış/Azalış	%	Artış/Azalış	%	%	%	%	Yıl	%	%
Hasılat	1.461.055.290	1.468.533.483	1.410.850.235	-7.478.193	-0,51	57.683.248	4,09	100	100	100	100	104	104
Satışların Maliyeti	-1.047.113.286	-1.040.067.231	-1.019.225.623	-7.046.055	0,67	-20.841.608	2,04	-71,67	-70,82	-72,24	100	102	103
TİCARİ FAALİYETLERDEN BRÜT KAR (ZARAR)	413.942.004	428.466.252	391.624.612	-14.524.248	-3,51	36.841.640	9,41	28,33	29,18	27,76	100	109	106
BRÜT KAR (ZARAR)	413.942.004	428.466.252	391.624.612	-14.524.248	-3,51	36.841.640	9,41	28,33	29,18	27,76	100	109	106
Genel Yönetim Giderleri	-62.683.802	-53.775.079	-50.629.143	-8.908.723	14,21	-3.145.936	6,21	-4,29	-3,66	-3,59	100	106	124
Pazarlama Giderleri	-18.484.922	-15.841.390	-16.559.646	-2.643.532	14,30	718.256	-4,34	-1,27	-1,08	-1,17	100	96	112
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	16.485.723	16.803.313	9.128.726	-317.590	-1,93	7.674.587	84,07	1,13	1,14	0,65	100	184	181
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	-24.385.677	-23.934.686	-13.598.201	-450.991	1,85	-10.336.485	76,01	-1,67	-1,63	-0,96	100	176	179
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	324.873.326	351.718.410	319.966.348	-26.845.084	-8,26	31.752.062	9,92	22,24	23,95	22,68	100	110	102
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	50.714.546	20.702.594	16.594.448	30.011.952	59,18	4.108.146	24,76	3,47	1,41	1,18	100	125	306
FİNANSMAN GELİRİ (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)	375.587.872	372.421.004	336.560.836	3.166.868	0,84	35.860.168	10,65	25,71	25,36	23,86	100	111	112
Finansman Gelirleri	16.278.785	7.811.441	6.598.413	8.467.344	52,01	1.213.028	18,38	1,11	0,53	0,47	100	118	247
Finansman Giderleri	-43.339.681	-31.619.349	-34.456.412	-11.720.332	27,04	2.837.063	-8,23	-2,97	-2,15	-2,44	100	92	126
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)	348.526.976	348.613.096	308.702.837	-86.120	-0,02	39.910.259	12,93	23,85	23,74	21,88	100	113	113
Sürdürülen Faaliyetler Vergi (Gideri) Geliri	-61.547.915	-65.633.880	-58.441.188	4.085.965	-6,64	-7.192.692	12,31	-4,21	-4,47	-4,14	100	112	105
Dönem Vergi (Gideri) Geliri	-59.554.328	-63.917.711	-58.363.998	4.363.383	-7,33	-5.553.713	9,52	-4,08	-4,35	-4,14	100	110	102
Ertelenmiş Vergi (Gideri) Geliri	-1.993.587	-1.716.169	-77.190	-277.418	13,92	-1.638.979	2.123,30	-0,14	-0,12	-0,01	100	2.223	2.583
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI (ZARARI)	286.979.061	282.979.216	250.261.649	3.999.845	1,39	32.717.567	13,07	19,64	19,27	17,74	100	113	115
DÖNEM KARI (ZARARI)	286.979.061	282.979.216	250.261.649	3.999.845	1,39	32.717.567	13,07	19,64	19,27	17,74	100	113	115
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	625.048	1.859.043	1.492.704	-1.233.995	-197,42	366.339	24,54	0,04	0,13	0,11	100	125	42
Ana Ortaklık Payları	286.354.013	281.120.173	248.768.945	5.233.840	1,83	32.351.228	13,00	19,60	19,14	17,63	100	113	115
Pay Başına Kazanç	1,49	1,47	1,30	0,02	1,34	0,17	13,16	0,00	0,00	0,00	100	1,30	1,25

Kaynak: Kamu Aydınlatma Platformu

Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Bilanço Analiz Yorumu

İşletmenin varlıkları 2015 yılında 2014 yılına göre %6,40 büyümüştür. Dönen varlıklar içinde, banka hesaplarında artış, nakit ve nakit benzeri varlıkların %64,60 oranında göstermesine neden olduğu söylenebilir. Ticari alacakları %19,86 oranlarında atması, alacakların tahsilat süresinin uzaması ve satışlardan meydana gelen artışlardan kaynaklanmaktadır. Satışlardaki artış stokların %2,61 oranında azalmasına da neden olmuştur.

Diğer alacakların eksi %16,16 değer alması, devreden KDV'lerin ilgili dönemlerde mahsup edilerek varlıklardan çıkarılmasında kaynaklanmaktadır. Peşin giderler kaleminin eksi %16,30 değer almasına etki eden en önemli unsur olarak önceden verilen iş avanslarının ya gider kaydedilmesi ya da iade alınması olarak gösterilebilir.

Finansal yatırımların değer kaybetmesi bu kalemin eksi değer vermesine neden olmuştur. İşletme, maddi duran varlıklarına yatırım yaparken diğer taraftan varlık satışı yapmasına rağmen %4,98 artış göstermiştir. Bu da maddi duran varlıklara yatırımların devam ettiği söylenebilir. Diğer maddi olmayan duran varlıklar %17,10 artmasında transfer hakları önemli yer tutmaktadır.

Borç yapılanmasında, kısa vadeli borçların artışı %0,73 artış göstermiştir. Uzun vadeli borçların ise %45,40 artması olumlu karşılanabilir. Kısa vadeli borçların artış oranının düşük çıkmasına finansal borçların ödenmesinin etkisi büyüktür. Öte yandan borç ödeme sürelerinin uzaması ticari borçlardaki artışı da etkilediği söylenebilir.

Uzun vadeli yabancı kaynaklar, işletme uzun vadeli borçlanma politikasını bu dönemde de sürdürmüştür. Uzun vadeli yabancı kaynaklar bölümünün en önemli unsuru rakamsal ve oransal olarak %100 artan uzun vadeli finansal borçlar oluşturmaktadır. Uzun vadeli karşılıklar ise %17 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların artması işletme açısından, kısa vadede sorun oluşturması beklenemez.

Öz kaynakların %3,87 oranında artmış olması, kardan ayrılan yedeklerin %17 ve dönem karının %13 oranında artmasına rağmen yeniden değerlendirme ve ölçüm kayıpları yükselmesi ve değer artış fonlarının azalması ve temettü dağıtımından kaynaklanmaktadır.

2016 yılı işletme varlıkları 2015 yılına göre %8,10 büyümüştür. Dönen varlıklar içinde, banka hesaplarında azalma olmasına rağmen raporlama döneminden önce olan çek tutarından artış nakit ve nakit benzeri varlıkların %7,05 artmasına neden olduğu söylenebilir.

Satışların %0,51 puanlık azalmasına rağmen ticari alacakların %4,47 artması piyasada talep daralması sonucu satışlardaki düşüşü minimumda tutmak için vade tarihini uzatıldığı söylenebilir. Stokların %18,16 artması, satışlarda meydana gelen azalma ve stok devir hızının düşmesine bağlı olduğunu söylenebilir. Diğer alacakların yüksek oranda artmasına işletme elinde bulundurduğu hisselerin satışında kaynaklanmaktadır.

Duran varlıklar, finansal yatırımların değer kazanması kalemin %2,85 artmasına neden olmuştur. Maddi duran varlıkların %7,54 artması işletmenin bu dönemde de yatırımların devam ettiğini, bu da işletme açısından olumlu bir gelişme olarak yorumlanabilir. Diğer maddi olmayan duran varlıklarının %3,96 çıkması, varlıklara bu dönemde yatırım yapılmadığı ayrıca itfa paylarının (birikmiş amortismanlar) etkili olduğu söylenebilir.

Borç yapılanmasında, kısa vadeli borçların artışı %61,66, uzun vadeli borçlar ise %22,05 oranında artış göstermiştir. İşletme fon ihtiyacını kısa vadeli kredilerle karşılaması, ayrıca uzun dönem kredi borçlarının cari döneme ait olan kısmı oranın yükselmesine neden olmuştur. İşletme bu dönem uzun vadeli finansal borçlanmamıştır. Uzun vadeli karşılıklar ise %32,49 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların artması işletme açısından, kısa vadede sorun oluşturması beklenemez.

Öz kaynak kalemlerinde, kardan ayrılan yedekler, dönem karı ve yeniden değerlendirme tutarları artarken yeniden ölçüm değerlendirme kayıpları ve kar payı dağıtılması öz kaynaklar oranının %2,24 artmasında etkili olduğu söylenebilir. Kar payı dağıtılması yatırımcılar açısından olumlu gelişme olarak görülebilir.

Karşılaştırmalı (Mukayeseli)-Kar Zarar Tablosu Analiz Yorumu

2015 yılı 2014 yılına göre, satışları %4,09 artarken satılan malın maliyeti %2,04 artması brüt karın %9,41 artmasına neden olmuştur.

Genel yönetim maliyeti ve esas faaliyet diğer giderlerinin artmasına rağmen pazarlama maliyetinin düşmesi, esas faaliyetten diğer gelirlerin artması, karın %9,92 artışına neden olmuştur.

Faaliyet raporlarında yer dipnotları incelendiğinde kur farkı gelirin yüksek olması yatırım faaliyetleri giderlerinin düşmesi sonucu finansman gideri öncesi kar %10,65 artış göstermiştir.

Finansman gelirlerinin artması ve finansman giderlerin düşmesi sonucu sürdürülebilir vergi öncesi kar %12,93 artmıştır. Finansman gideri içinde kur farkı gideri, önemli paya sahip olup bunun kar oranına etkisi olduğu söylenebilir.

Dolayısıyla, vergi ve yasal yükümlülükler düşüldükten sonra net kar da 2014 yılına göre %13,07 artış göstermiştir.

İşletmenin pay başı kazançları 2015 yılında %13,16 oranında artmıştır. Bu oran Çimsa A.Ş.' de %27,10 olarak gerçekleşmiştir.

2016 yılı 2015 yılına göre, satışları %0,51 düşmesine rağmen satışların maliyeti %0,67 artmış dolayısıyla brüt satış karı eksi %3,51 çıkmıştır. Satışların düşmesi talep daralmasından kaynaklanıyor olabilir. Satışlar düşerken satılan malın maliyetinde artması olumsuz karşılanmaktadır.

Genel yönetim gideri, pazarlama gideri, diğer giderler artarken, diğer gelirlerin azalması esas faaliyet karını eksi %8,26 çıkmasına neden olmuştur. Hisse satışı sonrası yatırım faaliyetlerinde elde edilen gelir %59,18 artmış bu da finansman geliri öncesi karı %0,84 artmasına neden olmuştur.

Vergi öncesi karın eksi %0,02 çıkmasında finansman faiz gideri etkili olmuştur. Kur farkı gelirin, kur farkı gideri tutarından düşük olması bu oranı etkilediğini söyleyebiliriz. Vergi ve yasal yükümlülükler düşüldükten sonra net kar %1,39 artış göstermiştir. Pay başına kazanç 2015 yılına göre %1,34 artış göstermiş olup, Çimsa A.Ş.' de %0,30 oranındadır.

Yüzde (Dikey) Analizi Bilanço Yorumu

İşletmenin 2014 yılı aktifleri, %31 dönen varlıklar, %68,75 duran varlıklar, 2015 yılı bu oran %33,39 dönen varlıklar, %66,61 duran varlıklar 2016 yılında ise %34,95 dönen varlıklar, %65,05 olarak görülmektedir. Dönen varlıklar içinde sırasıyla, %20,77, %23,40 ve %22,61 oranında ticari alacaklardan oluşmaktadır. Nakit ve nakit benzeri varlıkları ise sektörde faaliyet gösteren Çimsa A.Ş. göre 2014 ve 2015 yıllarında düşük 2016 yılında ise aynı çıkmıştır.

Duran varlık yapısını oluşturan kalemlerden, 2014 yılı %44,23, 2015 yılı %43,64 ve 2016 yılı %43,41 oranlarında maddi duran varlıklardır. Finansal yatırımları sırasıyla %13,78, %12,48 ve %11,88 oranındadır. Diğer maddi olmayan duran varlıkları ise, 2014 yılı %10,34, 2015 yılı 10,08 ve 2016 yılı %9,023 paya sahip olup şerefiyeler önemli yer tutmaktadır.

İşletmenin, sanayi sektöründe faaliyet gösterdiği için maddi duran varlıklara ağırlık verilmiş olması normal karşılanmaktadır.

İşletmenin varlıkları edinmesindeki kaynak yapısı incelendiğinde, kısa vadeli borçları sırasıyla %20,24, %19,61 ve %28,65 oranında yer almaktadır. Bu hesap kalemleri içinde 2014 ve 2015 yıllarında sırasıyla %14,91 ve %15,90 oranlarında ticari borçlar önemli yer tutmaktadır. 2016 yılında ise işletme kısa vadeli kredi kullandığından finansal borcu %5,26 ve uzun dönem kredi borçlarının cari döneme ait kısmı %6,06 oranındadır. Ticari borçlar ilgili dönemlerde önemli değişiklik olmayarak %15 oranda kalmıştır. Bu yapılanma olumsuz karşılanırsa da düşük tutarda olduğundan ödeme de sıkıntı yaratacağı söylenemez.

Uzun vadeli borçlanmaları, 2014 yılı %3,13, 2015 yılı 5,90 oranında artan uzun vadeli kredi borçlarıdır. İşletme 2014 ve 2015 yıllarında uzun vadeli borçlanmaya gitmiş 2016 yılına uzun vadeli borçlanma yapmamıştır. 2016 yılında uzun vadeli kredi borcunun olmaması, bu borcun cari dönem borcuna dönüştüğü, dolayısıyla ilgili hesaba aktarılmasından kaynaklanmaktadır.

Bir diğer kaynak yapısı olan öz kaynaklar, varlık yapısının en önemli kaynaklarındandır. Burada dikkat edilmesi gereken, gereğinden fazla öz kaynak

tutulmasıdır. Yatırıma dönüşmeyen kaynakların verimliliğini kaybetmesidir. Öz kaynaklar sırasıyla %72,13, %70,41, ve 66,59 paylara sahip olup öngörülen oranların biraz üzerindedir. Bu grupta ödenmiş sermaye, düzeltme farkları, yasal yedekler ve dönem net karı önemli yer tutmaktadır. Çimsa A.Ş.' açısından bakıldığında sırasıyla, %77,58, %65,19 ve %53,49 olarak gerçekleşmiştir. Çimsa A.Ş' nin 2016 yılı hariç diğer yıllar öngörülen değer üzerinde çıkmıştır.

Yüzde (Dikey) Analizi Kar Zarar Tablosu Yorumu

İşletme hasılatının, 2014'de %72,24' nü, 2015'de %70'82'ni ve 2016'da %71,67'ni satışların maliyeti oluşturmaktadır. 2015 yılında satışların bir miktar arttırması, satış maliyetinin ise düşük çıkması işletme açısından olumlu sayılabilir. 2016 yılında ise satışlarda düştüğü halde satılan malın maliyeti artmış olması brüt karın oransal değerini düşük çıkmasına neden olmuştur. Brüt karı satışlara göre sırasıyla %28,33, %29,18 ve %27,76 paya sahiptirler. Bu oran sektörde faaliyet gösteren Çimsa A.Ş. ile karşılaştırıldığı zaman brüt satış karı 2014'de %4,24, 2015'de %1,82 ve 2016'da ise 1,67 puan düşük çıkmıştır. Faaliyet giderlerinde önemli kısma sahip olan genel yönetim gideri sırasıyla; %3,59, %3,66 ve %4,29 oranında gerçekleşmiş ve faaliyet gelirleri her dönem yaklaşık %1 civarında kalarak esas faaliyet geliri sırasıyla %22,68, %23,95 ve %22,24 oranında çıkmıştır. Finansman gelir (gideri) öncesi karda değişikliğe etki eden unsur 2016 yılında yatırım gelirleri oluşturmaktadır. Sürdürülebilir karın 2014 yılı %21,88, 2015 yılı 23,474 ve 2016 yılı %23,85 değer almasında kur farkı gelir ve giderlerinin etkilediğini söyleyebilir. İşletmenin dönem net karı sırasıyla, %17,74, %19,27 ve %19,64 olarak gerçekleşmiştir. Net karın Çimsa A.Ş' ye göre 1-2 puan altında kaldığı söylenebilir.

Eğilim (Trend) Analizi Bilanço Yorumu

2015 yılı, 2014 yılına göre, dönen varlıkları %14, duran varlıkları %3, kısa vadeli yabancı kaynakları %0,01, uzun vadeli yabancı kaynakları %45 ve öz kaynakları %4 oranında artmıştır.

Dönen varlıklar içinde, satışlar %4 artarken, ticari alacakları %20 oranlarında atması tahsilat vade süresinin uzaması olarak yorumlanabilir. Nakit ve nakit benzeri varlıklar %65 oranında artış göstermiştir. Bunu nedeni,

finansman varlıklarından elde edilen nakit ve nakit benzeri varlıklardan kaynaklanıyor olabilir. Stokların %3 eksi çıkması satışlarda meydana gelen artış ve stok devir hızının yükselmesi olarak yorumlanabilir.

Finansal yatırımları %4 eksilmesi bu yatırımların değer düşüklüğünden kaynaklanıyor olabilir. Maddi duran varlıkları %5 artmıştır. Aynı zamanda diğer maddi duran varlıkların artması işletmenin yatırım yaptığı söylenebilir.

Kısa vadeli yabancı kaynakları, %0,1 oranında artmış olup nedeni, ticari borçlardaki %13 oranındaki artış olabilir. İşletmenin ticari borç ödeme süresini uzatma politikası olumlu bir sonuç doğurmaktadır. Esas faaliyet konusunu oluşturan stokların azalmasına rağmen ticari borçlarda artış olması işletmenin lehine bir durumdur.

Cari dönemde de uzun dönem borçları %45 artış göstermesi, işletmenin borçlanma politikasını değiştirmedeği, kısa vadeden uzun vadeye yönelmiş olması olumlu bir gelişmedir.

Öz kaynakların %4 seviyelerinde kalması, kardan ayrılan yedeklerin %17 ve dönem karı %13 oranında artmasına rağmen yeniden ölçüm kazanç ve kayıpları, değer artış fonlarının azalması ve temettü dağıtımından kaynaklanmaktadır.

2016 yılı, 2014 yılına göre, dönen varlıkları %29, duran varan varlıkları %9, kısa vadeli yabancı kaynakları %63 artış gösterirken uzun vadeli yabancı kaynakları %28 azalmış ve öz kaynakları %6 oranında artmıştır.

Dönen varlıklar içinde, Nakit ve nakit benzeri varlıklar %76 oranında artış göstermiştir. Bunu nedeni, finansman varlıklardan elde edilen nakit ve nakit benzeri varlıklardan kaynaklanıyor olabilir. 2016 yılı satışları 2014 yılına göre %3,55 oranında artmış olup 2015 yılına göre ise düşüş yaşanmıştır. Buna rağmen ticari alacakların %25 artması, talep daralması ve tahsil sürelerinin uzaması olarak yorumlanabilir. Diğer ticari alacaklardaki artış %772 olması işletmenin elden çıkardığı yatırımlardan kaynaklanıyor olabilir. Satışlar düşerken stokların artması işletme açısından olumsuz bir gelişmedir.

Finansal yatırımları %1 eksilmesi bu yatırımların 2014 yılına göre değer artışı olduğu düşünülebilir. Maddi duran varlık ve diğer maddi olmayan varlıklardaki artış olması işletmenin bu varlıklara yatırımı yaptığı söylenebilir.

Kaynak yapısı, işletmenin kısa vadeli kredi kullanması, uzun vadeli kredilerin cari döneme ait olan kısmı ve ticari borçların %16 artması kısa vadeli kaynakların %63 oranında çıkmasında büyük etken olmuştur. Finansal borçlar faiz yükü olması nedeniyle tehlikeli borçlar olsa da toplam borç payı içinde %39,48 paya sahiptir. Ticari borçlardaki artış ödeme sürelerinin uzamasından kaynaklanıyor olabilir. Bu da işletmenin lehinedir.

Cari dönemde de uzun borçları %28'lik düşüş olması uzun vadeli kredilerin kısa vadeli borçlara dönüşmesinden kaynaklanmaktadır. Uzun vadeli borçlarda azalma, olumsuz olarak değerlendirilebilir. Diğer kalemler ise uzun vadeli karşılıklar ve ertelenmiş vergi yükümlüğü olup işletme açısından ödeme sıkıntısı yaratacağı söylenemez.

Yeniden ölçüm ve değer kayıp kazançları eksi %675 artmıştır. Bunun yanında 2015 yılına göre artış göstermiş olsa bile, yeniden değerlendirilme %1 azalmıştır. Kardan ayrılan yedekler %37 ve dönem karı %15 oranında artmasına rağmen yeniden ölçüm kazanç ve kayıpları, değer artış fonlarının azalması ve temettü dağıtımından kaynaklanmaktadır.

Eğilim (Trend) Analizi Kar Zarar Tablosu Yorumu

2015 yılı 2014 yılına göre satışların maliyeti %2 artarken, satışların %4 artması, brüt karı %9 artırması olumlu bir gelişme olarak görülebilir. Esas faaliyetlerden elde edilen karların yüksek olması faaliyet karını %10 artırmıştır. Kur farkı gelirinin kur farkı gider tutarından fazla olması vergi öncesi karın %13 artmasına etken olmuştur. Dolayısıyla işletmenin net karı %13, artmıştır.

2016 yılı 2014 yılına göre satışlarda %3,55, satışların maliyetinde %3 artış göstermesi brüt karı olumsuz etkileyerek %6 artmasına neden olmuştur. Genel yönetim giderleri ve diğer giderlerin artması faaliyet karının %2 artış göstermesine etken olmuştur. İşletme, yatırım faaliyetlerinden elde ettiği geliri %206 artış göstermesi faiz öncesi karın %12, kur farkı gelirlerinin giderinden fazla çıkması ise vergi öncesi karı %13 oranında arttırmıştır. Dolayısıyla,

Vergiden istisna gelirlerin etkisi vergi ve yasal yükümlülüklerin düşük çıkmasına ve net karın %15 artırdığını söyleyebiliriz.

Mali Oranlar

Tablo 30 2014-2015-2016 Yılları Arası Mali (Rasyo) Oranları

	Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.			Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Likidite Oran						
Cari Oran	1,54	1,74	1,22	1,63	1,57	1,64
Asit -Test Oranı	1,12	1,33	0,92	1,18	1,35	0,44
Nakit Oran	0,04	0,07	0,04	0,19	0,53	0,04
Net Çalışma Sermayesi	176.475.883	242.566.039	116.119.991	47.958.100	242.859.945	330.182.731
Faaliyet Oranları (Devir Hızı)						
Alacak Devir Hızı	4,24	3,68	3,51	4,29	3,58	3,68
O.A.Tahsil Süresi	86	99	104	85	102	99
Stok Devir Hızı	7,34	7,69	6,55	6,37	8,39	4,49
Ort.Stok Bekleme Süresi	49	47	55	57	44	81
Tic.Borç Dv.Hızı	4,27	3,84	3,79	5,67	3,91	5,91
Tic.Borç Ödeme Süresi	85	95	96	64	93	61
Nakit Dönüşüm Süresi	50	51	63	78	53	119
Kaldıraç Oranları						
Toplam Borç/Varlık Toplamı	0,28	0,30	0,33	0,22	0,35	0,47
Toplam Borç/Öz Sermaye	0,39	0,42	0,5	0,29	0,53	0,87
Öz Sermaye/Toplam Varlık	0,72	0,70	0,67	0,78	0,65	0,53
Finansal Borç/Toplam Borç	0,22	0,22	0,33	0,31	0,55	0,67
Toplam Varlık Devir Hızı	0,88	0,86	0,79	0,73	0,59	0,46
Maddi Duran Varlık Öz Sermaye Oran	0,61	0,62	0,65	0,60	0,69	109
Karlılık Oranları						
Brüt Kar Marjı	0,28	0,29	0,28	0,30	0,31	0,32
Faaliyet Karı	0,23	0,24	0,22	0,23	0,26	0,26
FAVÖK Karı	0,24	0,25	0,26	0,24	0,27	0,28
Vergi Öncesi Kar	0,22	0,24	0,24	0,23	0,26	0,26
Net Kar	0,18	0,20	0,20	0,18	0,21	0,21
Aktif Karlılığı	0,23	0,19	0,20	0,17	0,16	0,13
Öz sermaye Karlılığı	0,22	0,24	0,23	0,17	0,19	0,18
Satışlarda Reel Büyüme		-0,38	-0,95		-0,03	-0,91
Pay Başı Reel Getiri		-0,85	-0,90		-0,85	-0,88

Yukarıda tablo halinde sunulan 2014-2016 yılları arası tablo, Kamu Aydınlatma Platformu web sitesinden alınan finansal tablolara rasyo oranları uygulanarak hesaplanmıştır.

Likidite Oranları

İşletmenin cari oranı ve likidite oranı kabul edilebilir olan “1” seviyesinin üzerinde çıkması işletme açısından kısa dönem varlık ödemede sıkıntı

çekmeyeceği anlamına da gelmektedir. Nakit oran ise her dönem kabul edilebilir oranın altında kalarak sırasıyla %0,04, %0,07 ve %0,04 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran Çimsa A.Ş.'de 2014 yılı 0,19, 2015 yılı 0,53 ve 2016 0,04 olarak gerçekleşmiştir. Çimsa A.Ş. nin 2016 yılını baz alınır ise sektörde faaliyet gösteren işletmeler normal karşılanabilir. Genel anlamda bu oranın 0,20 olması arzu edilir. Düşük oran stoklara bağımlılığı artırarak kısa vadeli borç ödemede sıkıntı yaşanabilir.

Faaliyet Oranları

İşletmenin alacak devir hızı, dönemler itibarı ile 4,24, 3,68 ve 3,51 ortalama tahsil süreleri 86, 99 104 gün olarak gerçekleşmiştir. Stok devir hızı, 7,34, 7,69 ve 6,55 stok bekleme süreleri, 49, 47 ve 55 gündür, ticari borç devir hızı ise 4,27, 3,84 ve 3,79 ortalama borç ödeme süreleri 85, 95 ve 96 gün olarak gerçekleşmiştir. İşletmenin tahsil sürelerinin uzaması olumlu karşılanmasa da talep daralması olarak yorumlanabilir. Stok devir hızları bakımından incelendiğinde 2015 yılı hariç stok devir hızının düştüğü söylenebilir. İşletme stoklarını 49, 47 ve 55 günde bir yenileyebilmektedir. İşletme, ticari borç ödeme süresi de uzamıştır. Ticari borçlarını sürelerinin uzaması tahsilat ve stok yenileme sürelerinin uzamasına bağlanabilir. Dolayısıyla işletmenin nakit dönüşüm süreleri de uzamıştır. İşletme 50-63 gün arası stoklarına nakde dönüştürebilmektedir. Bu oranları Çimsa A.Ş yönünden ele alınır ise, ortalama tahsil süresi normal sayılabilir, stok devir hızı 2015 yılı hariç diğer yıllarda işletmenin altında kalmıştır. Ticari borç ödeme süresi ise 2014 ve 2016 yıllarında Çimsa A.Ş.ye göre daha avantajlı durumdadır. Sonuç olarak iki işletme karşılaştırıldığında, Akçansa A.Ş.nin ve Çimsa A.Ş.'nin nakit dönüşüm süresileri uzamaktadır.

Kaldıraç Oranları

Finansal kaldıraç oranları, toplam borçların varlıklara oranı Akçansa A.Ş. ve Çimsa A.Ş. her üç dönemde de yaklaşık %30 seviyelerindedir. Bu seviyelerde kalarak öngörülen %50'yi geçmemesi sınırının çok altında kalarak kredi verenler için emniyetli olduğu düşünülebilir.

Toplam borç öz sermaye oranı ise genel olarak “1” den küçük olması beklenir. İki işletme de söz öngörülen değerlerin altında kalmıştır. Öz sermayenin toplam varlıklara oranı ise, Akçansa A.Ş. ve Çimsa A.Ş. 2014 yılında sırasıyla %72 ve %78 olarak gerçekleşerek öngörülen oranın biraz üstünde kalmıştır. Bu oran her iki işletme açısından 2015 ve devam eden yıllarda inme eğilimi göstermiştir. Finansal borçların toplam borçlara oranı incelendiğinde, bu oran Akçansa A.Ş.’de, Çimsa A.Ş. göre daha düşük çıktığından avantajlı durumdadır.

Toplam varlıklar devir hızı oranı Akçansa A.Ş.’de %79-%88 arasında olurken, bu oran Çimsa A.Ş’ de %46-%73 arasındadır. Buna göre Akçansa A.Ş.’nin daha etkin olduğu söylenebilir. Maddi duran varlıkların ilgili yıllar arası %61-%65 arasında gerçekleşmesi, oranın yüzdesel olarak öz kaynak tarafından karşılanması anlamına gelir. 2016 yılında Çimsa A.Ş.’ de, bu oran %109 olarak gerçekleşmiş olup bu dönem maddi duran varlık yatırımına gidildiği ve öz kaynak harici borçlandığını söylenebilir.

Karlılık Oranları

İşletmenin brüt karı 2014 yılı %28, 2015 yılı %29 ve 2016 yılı %28 seviyesinde gerçekleştirmiştir. Bu oran Çimsa A.Ş’ de sırasıyla %30, %31 ve %32 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre brüt karın biraz düşük olduğu söylenebilir. 2015 yılında satışların artmasına rağmen satışların maliyetinin düşük çıkması, işletme açısından olumlu olduğu söylenebilir. Ancak 2016 yılında satışlar düştüğü halde satışların maliyetinin yükselmesi işletme açısından olumsuz bir gelişmedir.

Faaliyet karları sırasıyla %22,68, %23,95 ve %22,24 oranında gerçekleşmiştir. Bu oran Çimsa A.Ş.’ de sırasıyla, %22,57, %25,54 ve %26,16 dır. Finansman ve vergi öncesi karın 2014 yılı %23,86, 2015 yılı %25,36 ve 2016 yılı %25,71 oranında çıkmıştır. 2016 yılında finansman faaliyetlerinden elde edilen gelir sürdürülen faaliyet öncesi karın yüksek çıkmasını sağlamıştır. Faiz maliyeti ve kur farklarından kaynaklanan gider ve gelirler vergi öncesi karın düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla, vergi öncesi kar yıllar itibarıyla %21,88, %23,74 ve %23,85 olarak gerçekleşmiş, vergiden sonra net karı ise

%17,74, %19,27 ve %19,64 oranlarında olup imsa A.Ş.'nin karlılık oranlarının yaklaşık iki puan altında gerçekleşmiştir.

Büyüme Oranları

Satışlarda reel büyüme, 2015 yılında eksi 0,38, 2016 yılında eksi 0,95, pay başına reel getiri ise 2015 yılı eksi 0,85, 2016 yılı ise eksi 0,90 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran benzer bir şekilde imsa A.Ş.'de satışlarda reel büyüme 2015 yılında eksi 0,03, 2016 yılında eksi 0,91 pay başına reel getiri ise 2015 yılı eksi 0,85, 2016 yılı eksi 0,88'dir. Enflasyondan arındırılan sonucu satışlarda reel büyüme ve pay başı reel getiri negatif yönde değeri almasına neden olmuştur.

Genel olarak Akçansa A.Ş.'nin, nakit ve nakit benzeri varlıkları (imsa A.Ş. 2016 yılı baz alındığında), faaliyet oranları, tahsilat, stok devir hızı, borç ödeme süresi ve nakit yaratma süresi etkin olduğu söylenebilir. Finansal kaldıraç ve yapısı bakımından, borçlanmalar dengeli, finansal borcun aşırı risk taşıdığı söylenemez. Varlık yapısı sanayi sektörünün özelliğine göre duran varlık ağırlıklı olması doğal olduğu söylenebilir.

Tablo 31 Nakit Akış Tablosu

AKÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	2016	Pay	2015	Pay	2014	Pay
NAKİT AKIŞ TABLOSU (DOLAYLI YÖNTEM)		%		%		%
İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	301.810.155	80,43	338.651.557	83,39	344.026.942	
Dönem Karı (Zararı)	348.526.976	92,88	348.613.096	85,85	308.702.837	89,73
Sürdürülen Faaliyetlerden Dönem Karı (Zararı)	348.526.976	92,88	348.613.096	85,85	308.702.837	89,73
Dönem Net Karı (Zararı) Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler	70.199.214	18,71	85.583.262	21,07	92.322.451	26,84
Amortisman ve İtfa Gideri İle İlgili Düzeltmeler	75.144.675	20,03	70.998.112	17,48	65.320.794	18,99
Değer Düşüklüğü (İptali) İle İlgili Düzeltmeler	3.728.901	0,99	2.545.587	0,63	0,00	0,00
Alacaklarda Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	1.939.456	0,52	824.956	0,20	2.151.323	0,63
Stok Değer Düşüklüğü (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	1.789.445	0,48	1.720.631	0,42	1.446.361	0,42
Karşılıklar İle İlgili Düzeltmeler	9.432.970	2,51	6.984.344	1,72	0,00	0,00
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	8.511.169	2,27	6.041.256	1,49	9.378.615	2,73
Dava ve/veya Ceza Karşılıkları (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	795.896	0,21	539.481	0,13	1.938.267	0,56
Sektörel Gereksinimler Çerçevesinde Ayrılan Karşılıklar (İptali) ile İlgili Düzeltmeler	125.905	0,03	403.607	0,10	231.048	0,07
Faiz (Gelirleri) ve Giderleri İle İlgili Düzeltmeler	32.607.214	8,69	25.757.813	6,34	28.398.086	8,25
Faiz Gelirleri ile İlgili Düzeltmeler	-1.832.147	-0,49	-1.468.449	-0,36	-879.936	-0,26
Faiz Giderleri ile İlgili Düzeltmeler	34.439.361	9,18	27.226.262	6,70	29.278.022	8,51
Duran Varlıkların Elden Çıkarılmasından Kaynaklanan Kayıplar (Kazançlar) İle İlgili Düzeltmeler	-1.443.483	-0,38	-818.174	-0,20	1.131.440	0,33
İştirak, İş ortaklığı ve Finansal Yatırımların Elden Çıkarılmasından veya Paylarındaki Değişim Sebebi ile Oluşan Kayıplar (Kazançlar) ile İlgili Düzeltmeler	-26.200.403	-6,98	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım ya da Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışlarına Neden Olan Diğer Kalemlere İlişkin Düzeltmeler	-23.070.660	-6,15	-19.884.420	-4,90	-17.725.928	-5,15
Kar (Zarar) Mutabakatı İle İlgili Diğer Düzeltmeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Değişimler	-43.499.626	-11,59	-28.102.791	-6,92	-56.998.346	-16,57
Ticari Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler	-20.559.186	-5,48	-67.702.032	-16,67	-8.687.661	-2,53
Diğer alacaklar	0,00	0,00	0,00	0,00	-2.495.852	-0,73
Faaliyetlerle İlgili Diğer Alacaklardaki Azalış (Artış) ile İlgili Düzeltmeler	-5.196.249	-1,38	445.151	0,11	0,00	0,00
Stoklardaki Azalışlar (Artışlar) İle İlgili Düzeltmeler	-26.347.460	-7,02	1.909.114	0,47	-23.207.161	-6,75
Peşin Ödenmiş Giderlerdeki Azalış (Artış)	-2.440.091	-0,65	1.532.655	0,38	3.446.511	1,00
Ticari Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler	5.315.619	1,42	32.226.673	7,94	46.140.481	13,41
- Pay Bazlı Ödemeler İle İlgili Düzeltmeler	0,00	0,00	0,00	0,00	52.445	0,02
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlardaki Artış (Azalış)	2.950.600	0,79	56.510	0,01	461.469	0,13
Faaliyetler ile İlgili Diğer Borçlardaki Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler	1.101.037	0,29	2.436.459	0,60	315.270	0,09
Ertelenmiş Gelirlerdeki Artış (Azalış)	438.189	0,12	721.384	0,18	-6.911.286	-2,01
İşletme Sermayesinde Gerçekleşen Diğer Artış (Azalış) ile İlgili Düzeltmeler	1.237.915	0,33	271.295	0,07	20.613	0,01
Faaliyetlerle İlgili Diğer Varlıklardaki Azalış (Artış)	1.237.915	0,33	271.295	0,07	20.613	0,01
FAALİYETLERDEN ELDE EDİLEN NAKİT AKIŞLARI	375.226.564	100,00	406.093.567	100,00	344.026.942	100,00
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar Kapsamında Yapılan Ödemeler	-9.836.616	9,38	-8.488.445	9,18	-6.772.863	7,24
Diğer Karşılıklara İlişkin Ödemeler	-1.471.484	1,40	-296.201	0,32	-546.261	0,58
Vergi İadeleri (Ödemeleri)	-62.893.451	60,00	-59.432.937	64,27	-58.797.914	62,88
Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)	785.142	-0,75	775.573	-0,84	36.308	-0,04
YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI	-104.818.798	100,00	-92.474.783	100,00	-93.509.946	100,00
İştiraklerin ve/veya İş Ortaklıklarının Pay Satışı veya Sermaye Azaltımı Sebebiyle Oluşan Nakit Girişleri	200.403	-0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka İşletmelerin veya Fonların Paylarının veya Borçlanma Araçlarının Edinimi İçin Yapılan Nakit Çıkışları	0,00	0,00	-698.021	0,29	-91.875	0,04
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Satışından Kaynaklanan Nakit Girişleri	3.914.347	-2,00	3.957.069	-1,67	2.545.201	-1,01
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıkların Alımından Kaynaklanan Nakit Çıkışları	-132.004.208	67,54	-115.618.251	48,66	-113.689.200	44,92
Alınan Temettümler	23.070.660	-11,80	19.884.420	-8,37	17.725.928	-7,00

FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	-195.451.208	100,00	-237.599.840	100,00	-253.072.637	100,00
Borçlanmadan Kaynaklanan Nakit Girişleri	296.502.934	-151,70	271.613.057	-114,32	471.819.924	-186,44
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıktıları	-201.215.834	102,95	-257.970.746	108,57	-544.898.064	215,31
Ödenen Temettüleri	-259.179.293	132,61	-227.587.274	95,79	-145.560.680	57,52
Ödenen Faiz	-32.053.695	16,40	-24.852.774	10,46	-35.101.053	13,87
Alınan Faiz	494.680	-0,25	1.197.897	-0,50	859.323	-0,34
Finansal Kiralama Sözleşmelerinden Kaynaklanan Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıktıları	0,00	0,00	0,00	0,00	-192.087	0,08
Ödenen Faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)	1.540.149		8.576.934		-2.555.641	
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (AZALIŞ)	1.540.149		8.576.934		-2.555.641	
DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	21.854.524		13.277.590		15.833.231	
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	23.394.673		21.854.524		13.277.590	

Kaynak: Kamu Aydınlatma Platformu

<u>Nakit Akış Rasyo Oranları</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Yeterlilik ve Etkinlik Oranı	0,68	0,63
Nakit Akışlarının Satışlara Oranı	16,34	11,71
İşletme (Faaliyet) Göstergesi Oranı	0,28	0,27
Nakit Akışlarının Finansal Giderleri karşılama Oranı	1,15	1,15
Hissedarlara Ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı	0,24	0,20

Nakit Akış Tablosu Yorumu

İşletmenin nakit akışları her dönem faaliyetlerden elde etmiş olduğu nakit akışlar olup yatırım ve finansman faaliyetinden olumlu nakit akış sağlanamamıştır. Esas faaliyetten elde edilen nakit akış sürdürülebilir olması bakımından olumlu bir gelişmedir. Faaliyetten elde edilen nakit akışlar, yatırım ve finansman faaliyetlerinden olumlu nakit akış sağlanamaması, dolayısı ile bu faaliyetler sonucu oluşan nakit çıkışlarını karşılamada kullanılmıştır.

Her dönem, esas faaliyetler elde edilen nakit girişleri dönem karları ve faiz gelirleri olup 2014 ve 2015 yıllarında ticari borçlardaki artışlar önemli yer tutmaktadır. Amortismanların yüksek tutarda olmasına rağmen nakit girişi sağlamayan unsurlardır. Nakit çıkışları ise; vergiler ve ticari alacaklarındaki artışlardır. İşletme tahsilatını geciktirerek alacaklısı olduğu işletmeye fon sağlamaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlar; işletmenin her döneminde de en önemli nakit girişleri, alınan temettü olup nakit çıkışları ise duran varlık satın almasıdır. İşletme her dönemde de temettü ve faiz ödemeleri yaptığı için finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlar negatif değer almıştır. Şirketin ilgili yıllarına ait nakit akış tablosu incelendiğinde;

Nakit akış girişleri, esas faaliyetinden yaratılan nakit akışlar olup, yatırım ve finansman faaliyetlerinden ise negatif yönlü nakit akış gerçekleşmiştir. Buna rağmen, her dönemde de nakit çıkışların pozitif yönde olduğu için nakit çıkışlarını karşılamıştır.

Nakit akış tablosunun işletmeler için büyük önem arz etmektedir. Nakit akış tablosu işletmenin hangi faaliyetlerden nakit elde ettiğini, hangi faaliyetlere nakit çıkışı olduğunu ve nakit ihtiyacı olduğu zaman elinde tutması gereken nakit miktarını belirlemek, yönetimin temettü dağıtımı ve borç ödemelerinde sıkıntı yaşayıp yaşamayacağını ve elde tutulacak optimum nakit tutarını belirlemeye yarar. Öte yandan işletmenin nakit akışlarına rasyo oranları uygulayarak analiz edildiğinde;

Yeterlilik ve etkinlik oranı 2015 yılı %68, 2016 yılı ise %63 olarak gerçekleşmiş olup arzu edilen (1) oranın altında kalmıştır. İşletme, uzun dönem borç ödeme, varlık alımı ve temettü ödemelerinden kaynaklanan nakit

ihtiyacının 2015 yılında %68'ni ve 2016 yılında %63'nü faaliyetlerden elde edilen nakitlerden karşılamıştır. Faaliyetlerden elde edilen nakit yıllık faiz ödemelerinin 2015 yılında 16 katı, 2016 yılında ise 12 katıdır. Satışların nakde dönüşme oranı sırasıyla %28 ve %27 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran her iki dönemde de birbirine çok yakın çıkmıştır. İşletme her 100 TL'lik satışlarının yaklaşık 28 TL'sini nakde dönüştürmüştür. İşletme (faaliyet) göstergesi oranı her iki yılda da %115 olarak gerçekleşmiş olması faaliyet karının üstünde nakit yaratıldığı buna etki eden brüt satış karının yüksek olması ve esas faaliyetlerden diğer gelirlerin olması olarak yorumlanabilir. Ayrıca işletme faaliyetlerinden yaratılan nakit akışlar, hissedarlar ve alacaklıların işletmeye yatırdığı fonların 2015 yılında %24'ü, 2016 yılında ise %20'si kadardır.

Bu bağlamda işletmenin uzun dönem borç ödeme, varlık alımı ve temettü ödemeleri gibi nakit ihtiyacı yatırım ve finansman faaliyetlerden elde edilen nakdin biraz altında kalmış olsa bile genel olarak nakit girişleri fazla vermesi nakit akış yönetiminin başarılı olduğu söylenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Büyüyen ve gelişen ekonomilerde özellikle çok uluslu işletme sayılarının artması sonucu büyük sermaye ihtiyacı ortaya çıkmıştır. İşletmeler artan sermaye ihtiyaçlarını, devlet vergi ve bilgi almak, kredi verenler verilen kredilerin anapara ve faizlerinin geri ödenmesini, yatırımcılar gelecek dönemlerde gelir getirisini öğrenmek amacıyla finansal tablolara ihtiyaç duyarlar.

Finansal tablo hazırlayan işletmeler buldukları ülkelerin, kanunlarına, örf ve adetlerine, politik yapılarına göre farklılık gösterebilirler. Çok uluslu bir işletmenin, birçok ülkede yatırımları, ortaklıkları veya iştiraki olabilir. Farklı ülke yasa ve yönetmeliklerine göre sunulan finansal tablolar kavram karmaşasına yol açabileceği gibi, finansal tablolarda yer alan bilgiler, kullanıcılarına anlamsız ve manasız gelebilmektedir.

Bu çalışmada IAS/IFRS/TMS standartları gereği finansal tabloların kavramsal çerçevesi, bölümleri, hazırlanması ve sunumu son dönemlerde büyük öneme sahip olan ek finansal tablolardan nakit akış tablosunu irdeleyerek, işletmenin faaliyetleri sonucunda elde etmiş olduğu nakit akışlarını belirlenmesi üzerine çalışılmıştır. Finansal tabloları uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi, bilgilerin gerçeğe uygun sunum yapılabilmesi içindir.

Bu amaçla, işletmenin uluslararası standartlar uygun olarak sunmuş olduğu finansal tablolarına çeşitli analiz teknikleri uygulanarak, işletme hakkında bilgi sağlamayı, işletmenin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarılmayı, faaliyetlerini, karlılık oranlarını dönen varlıklarını, duran varlıklarını ve kaynak yapısının yanı sıra işletmenin öz kaynak yapısı ve nakit akışları değerlendirilmiştir.

İşletmeler kar amacı güden örgütlenmeler olup esas amacı para kazanmaktır. Bunun için nakit unsurlar çok önemlidir. Özellikle yeni kurulan bir işletmeler açısından, mal ve hizmet üretim süreci yani faaliyet döngüsü tam olarak oluşmadığından, müşteri portföy yetersizliği, kredi bulma olanakları daha kısıtlı olması nedeniyle ve faaliyetlerini kendi birikimlerinden karşılandığı için yanlış yapılmış nakit akış analizleri veya nakit yetmezliği, işletme faaliyetlerini sürdürülebilir olmasını zora sokmaktadır. Bu sorun bağımsız denetime tabi

olmayan KOBİ işletmelerinde daha sık görülmektedir. KOBİ işletmelerinde nakit giriş ve nakit çıkışlarının iyi yönetilmemesinden kaynaklanan optimum tutarın üzerinde fazla nakit bulundurulması söz konusudur. Bu da işletmelere kasa adet hesaplaması sonucu işletmeye ek olarak Katma Değer Vergisi ve Kurumlar Vergisi yükü getirmektedir.

Yatırımcılar, işletmeler tarafından düzenlenen nakit akış tablolarına çeşitli analiz teknikleri uygulayarak işletmelerin nakit girişlerini ve çıkışlarını analiz eder. Olağandışı durumlar haricinde optimum seviyede elde nakit olup olmadığını anlamaya çalışır. Elde edilen nakit akışların sürdürülebilir olması, işletmelere değer artırımını, ülke ve toplumsal açıdan katkı sağlamak gibi temel amaçların gerçekleştirilmesi içindir.

Elde para tutmanın yararları olduğu gibi eksik para tutmanın sakıncaları vardır. Nakit bulundurmanın yararları, günlük ödemeler, vergiler, vadesi gelen borçların ödenmesi ve kar dağıtımını gibi ödemelerin aksamadan yapılması, yatırım fırsatlarından yararlanmak, peşin alışlarda ıskontodan yararlanmasının yanı sıra paranın zaman değeri gereği gelir kaybına yol açmasıdır. Bunun yanında eksik para tutmak, günlük işlemler, vergiler ve vadesi gelen borçların ödemelerinin aksaması, artan risk nedeniyle kredi maliyetinin artması, kredili mal alışını zorlaştırabilir. O yüzden günlük ödemeleri çıkabilecek fırsatları dikkate alarak tutulacak nakit yönetimini iyi planlamak gerekmektedir.

Bu yüzden nakit akışlara uygulanan rasyo analizleri ile işletmenin finansal gücünü ve karlılığını ölçme, yapılan yatırımlar ile varlıkların verimliliğini değerlendirme, iflas ve finansal sıkıntıyı tahmin etmeye çalışılmıştır. Nakit akışların elde edildiği faaliyetlere göre yönetim hakkında bilgi edinilmekle beraber, nakit giriş ve çıkışları kontrol edilerek optimum para miktarının belirlenmesi, tahsilatlardan ziyade ödemelere göre nakit tutma konusunda bilgilendirilmesi, özellikle enflasyonist dönemlerde elde tutulan paranın önemini belirlenmesi içindir.

Bundan dolayı, işletmelerin düzenlemiş olduğu finansal tabloları analiz edilirken; finansal tabloların geçmiş yıllar ve cari dönem eğilimlerini gözlemleyerek, bilanço varlık ve kaynak yapısını, borçlanmalar sağlıklı yapılmış mı? Kısa vadeli borçlanmalarda finansal borç oranı, işletmenin faiz giderlerini karşılama yeteneği, müşteri yapısı, satış politikaları, nakit yönetimi,

bulunduğu sektör, işletmede atıl kapasite var mı? Satışları, karlılık oranları, temettü ödemelerinin yanında nakit akışların yaratma yeteneği, kaynak ve kullanım alanları, sürdürülebilir olmasının anlaşılması gerekmektedir.

Bu örnek çalışmada “Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.” nin finansal tablolara yapılan analiz sonucu; işletmenin, varlık ve kaynak yapısı dengeli, varlıklarının duran varlıklarının ağırlıklı olması sanayi sektörünün özelliğinden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında öz kaynakların yüksek olması işletmenin mali açıdan güçlü olduğunun göstergesidir. İşletme, faaliyet alanlarını genişleterek markalaşması, ürün çeşidini arttırması, pazar riski ve kredi risklerine karşı ise belli sektör, müşteriler üzerinde yoğunlaşmadan ve gerekli gördüğü zaman teminat isteyerek önlem almaya çalışması olumlu bir gelişmedir. Ayrıca üç coğrafik bölgede faaliyet göstermesi lojistik açıdan önem arz etmekte olup bu da işletmeye değer katmaktadır. İşletmenin, aynı sektörde faaliyet gösteren Çimsa A.Ş. ile karşılaştırıldığında varlık ve kaynak yapısı dengeli, karlılık oranları normal olduğu, yaratılan karın nakit yaratma yeteneğinde de başarılı olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak finansal tablo kullanıcıları, işletmelerin muhasebe usul ve esaslarına göre düzenledikleri finansal tablolarına çeşitli rasyo oranları uygulayarak analiz etmek, işletmenin geçmiş yıllarının faaliyet performanslarını, varlık ve kaynak yapısını, sektördeki durumunu, ürün çeşitlerini, faaliyetlerinin sürdürülebilir olmasını, karlılık durumu, temettü ödemelerini, nakit akışlarını inceleyerek gelecek hakkında tahminlerde bulunmak, alınacak kararlara yardımcı olmak için analize ihtiyaç duyarlar.

Diğer taraftan işletmeler ve bağımsız denetime tabi olmayan KOBİ işletmelerinin karşılaşılabilecek sorunları aşma, ileride oluşacak risk ve tehlikeleri önlemek amacıyla finansal tablo analizlerinin yanı sıra finansal planlama ve bütçe yapmanın nakit akışlarını yönetmek, dengeli varlık ve kaynak yapısı oluşturmak, işletmelerine marka değeri kazandırmak ve ekonomik olarak gelişmelerini sağlamak için finansal tablo analizinin, nakit akış tablosunun, bütçeleme ve finansal planlamaların önemini vurgulamak amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, N., Tenker, N. (2001), Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri. 7. Baskı. Ankara: Gazi Kitapevi
- Akdoğan, N. Sevilengül, O. (2003), Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulaması. 11 Baskı. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Akgüç, Ö. (2013), Mali Tablolar Analizi. 15.Baskı, İstanbul: Avcıol Basım Yayın.
- Argun, D. İbiş, C. (2004). Mali Tablolar Analizi Uygulamaları. İstanbul: İSMMMÖ.
- Ataman, Ü., Hacırüstemoğlu, R. (1999), Muhasebe ve Finans Bilgileri. İstanbul: Türkmen Kitapevi.
- Berk, N. (2015), Finansal Yönetim. 11. Baskı. İstanbul: Türkmen Kitapevi.
- Chambers, N. (2009), Firma Değerleme. 2.Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Çabuk, A. (2001), Muhasebede Dönem Sonu İşlemleri, 3.Baskı, Bursa: Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayın No.188, Vipaş İnş. Tur.Eğt.A.Ş.
- Dirican, C. (2016), Bankalarda ve KOBİ'lerde Nakit Yönetimi Uygulamaları. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Christensen, T. E., Cottrell, D.M. ve Baker, R.E., (2014). Advanced Financial Accounting 4 the ed. New York: Library of Congress Cataloging-in-Publication Data.
- Ercan, M.K. , Ban, Ü. (2012), Değere Dayalı İşletme Finansı- Finansal Yönetim. 7.Baskı. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Ercan, M.K. Öztürk, M.B. ve Demirgüneş K. (2003), Değere Dayalı Yönetim ve Entellektüel Sermaye. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Fridson, M. Alvarez, F. (2011), Financial Statement Analysis Workbook. Canada: John Wiley & Sons Publication.
- Güredin, E. (2000), Denetim. 10.Baskı. İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Güredin, E. (2014), Denetim ve Güvence Hizmetleri- SMMM ve YMM'lere Yönelik İlkeler ve Teknikler. 14. Baskı. İstanbul: Türkmen Kitapevi.
- Grüber, S. (2015), Intangible Values in Financial Accounting and Reporting An Analysis from the Perspective of Financial Analysts, Switzerland : Springer Gabler © Springer Fachmedien Wiesbaden
- Gökçen, G. Ataman, B. Çakıcı, C. (2011) Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uygulamaları. İstanbul: Türkmen Kitapevi.

Jury, T.D.H. (2012), Cash Flow Analysis. United Kingdom: A John Wiley & Sons, Ltd., Publication.

Konuralp, G. (2005), Sermaye Piyasaları- Analizler Kuramlar ve Portföy Yönetimi. 2.Baskı. İstanbul: Alfa Yayıncılık.

Mulford, C.W. Comiskey, E.E. (2005), Creative Cash Flow Reporting. Canada: John Wiley & Sons Publication.

Maliye Hesap Uzmanları Derneği, (b.t) Denetim Vergi Revizyonu Problem ve Çözümleri. İstanbul: Yıldız Ofset.

Örten, R. Kaval, H. ve Karapınar, A. (2012), Türkiye Muhasebe- Finansal Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumları 6. Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi.

Reider, R. Heyler, P.B. (2003), Managing Cash Flow-An Operational Focus. Canada: John Wiley & Sons, Inc.

Reilly, F.K., Brown, K.C., (2012), Investment Analysis & Portfolio Management 10. The.ed. Printed in the United States of America.

Samonas, M. (2015), Financial Forecasting, Analysis, and Modelling. United Kingdom: John Wiley & Sons Publication.

Süer, A.Z. (Eylül 2004), Muhasebe Mesleğinde Enron Vak'ası ve Getirdikleri. İSMMMÖ.

Toroslu, M.V. (1999), Uygulamalı Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebe. 2.Baskı. İstanbul: Beta Yayıncılık.

TÜRMOB-TESMER. (2013), Mesleki Uyum eğitimi- Muhasebe. Ankara Temel Eğitim Merkezi ve Staj Yayınları.

Vataliya, K.S. (2009), Pratic Financial (Advance Methods, Techniques & Practices). Jaipur: Paradise Publishers

Bildiri ve Makaleler

Accounting Standards Board, (1999), Statement Of Principles For Financial Reporting, December, 1999, (36-46)
<https://www.frc.org.uk/Our-Work/Publications/ASB/Statement-Statement-of-Principles-for-Financial-Re.pdf> (20.12.2016)

Çetin, A. (2014), T.C. İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ders Notları.

Çatıkkaş, Ö. (2013), Finansal Yönetim, Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi. 15-25.

Tezler

Demirel, B.L. (2006), Faaliyet Oranlarında Oran Analizinin Kullanımı: İMKB Çimento Sektörü Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı. <http://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/2821/Bilge%20Leyli%20Demirel-Faaliyet%20Raporlar%C4%B1nda%20Oran%20Analizinin%20Kullan%C4%B1m%C4%B1-%20%C4%B0mkb%20%C3%87imento%20Sekt%C3%B6r%C3%BC%20%C3%9Czerine.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı (04.04.2016).

İnternet Kaynakları

ABİGEM, Finansal Raporlama
http://www.abigem.org/appmanager/tr/portal?_nfpb=true&_pageLabel=pageKobiFinans&nodeName=KobiFinans_06 (27.01.2016).

Accounting Coach, b.t., Financial Ratios
<http://www.accountingcoach.com/financial-ratios/explanation> (06.03.2016).

Accounting-Simplified , (b.t.). Purpose of Financial Statements
<http://accounting-simplified.com/purpose-of-financial-statements.html>
(31.05.2016).

Accounting Verse (b.t.), Users of Financial Statements
<http://www.accountingverse.com/accounting-basics/users-of-financial-statements.html> (08.12.2016)

Accounting Tools, b.t. Working Capital
<http://www.accountingtools.com/dictionary-working-capital> (24.03.2017)

Acar, A. (2012), Mali Analiz (Yatay Analiz ve Dikey Analiz) ve Yorumlanması
<http://www.okanacar.com/2012/10/mali-analiz-yatay-analiz-ve-dikey.html>
(08.03.2016).

AKCANSANSA <http://www.akcansa.com.tr/yatirimci-merkezi/faaliyet-raporlari/>
(14.04.2017)

Altıntaş, N. (2011) Türkiye’de Muhasebe Hukuk’ nun Çerçevesi, Sosyal Bilimler Dergisi 2011, (1), (175-188)
www.journals.istanbul.edu.tr/iusosbil/article/download/1023007970/1023007419
(16.12.2016)

Aktan, B. Bodur, B. (2006) Oranlar Aracılığı İle Finansal Durumunuzu Nasıl Çözersiniz? Küçük İşletmeler İçin Bir Rehber” Journal Of Yaşar University, 1:1, 49-67
journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2011/07/no1_vol1_05_aktan_bodur.pdf (30.05.2016)

Aktaş, R., Karğın, S., ve Diğerleri (2012) Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi İle İşletmelerin Nakit Akış Profillerinin İncelenmesi. Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ekim 2012, 106-118 <http://journal.mufad.org/attachments/article/676/7.pdf> (10.01.2017)

Avansas (2014) Nakit Akışı Neden Önemlidir. Güncelleme 01.02.2016 <http://blog.avansas.com/cash-flow-nakit-akisi-neden-onemlidir> (01.09.2017)

Ayan, M. (2014) York University, Türkiye Temsilciliği İşletme Bölümü, Mali Analiz Yöntemleri, Lisans Programı (5-21) http://www.academia.edu/6090024/Mali_Analiz_Y%C3%B6ntemleri-Finansal_Analiz (07.12.2016)

Aydın, N., Başar, M. Ve diğerleri (b.t), Finansal Planlama. Finansal Yönetim 2.Baskı. 7.Ünite. Anadolu Üniversitesi. Sunum Notları. metincoskun.home.anadolu.edu.tr/sunumlar/Ünite%207.ppt (13.04.2017)

Başkent Üniversitesi. (b.t.), Mali Analiz Teknikleri. <http://www.baskent.edu.tr/~ferhan/MaliTablolar/Mali%20Analiz%20Teknikleri.pdf> (13.03.2016).

Başpınar, A. (2004) Maliye Dergisi, Türkiye’de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış. (46-49) https://dergiler.sgb.gov.tr/calismalar/maliye_dergisi/yayinlar/md/md146/muhasesestandard%C4%B1.pdf (16.12.2016)

Buluç, A. (2017) Meslek Mensupları İçin Finansal Analiz Yorumları. <http://www.adiyamansmmmo.org.tr/ckfinder/userfiles/files/FinansalAnaliz-PDF.pdf> (15.04.2017)

BURSA SMMMO, (2011), Dönem Sonu İşlemleri 1.Kitap, 1.Bölüm. http://www.bursa-smmmo.org.tr/yayinlar/2011/2011_2.pdf (17.04.2017)

Çabuk, A. (2013) Mali Analiz, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No. 3013, Açıköğretim Fakültesi Yayını No. 1966 <http://asyo.aku.edu.tr/wp-content/uploads/sites/4/2015/11/mali-analiz.pdf> (10.03.2017)

Çankaya, S. (2012) Finansal Yönetim/Nakit Yönetimi. http://kampus.beykent.edu.tr/Paylasim/Dosyalar/8.hafta_129806173005830000.pdf (10.01.2017).

Ceyhan, M. (b.t.) Bilanço Okuma Teknikleri ve Finansal Verileri Değerlendirme Notları. http://www.asmo.org.tr/tablolalar/genel/20151107_seminer.pdf (08.12.2016)

Choudhury, F. (2014), Making Financial Reporting Better: Strengthening the Financial Reporting Supply Chain.IFAC. <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/viewpoints/making-financial-reporting-better-strengthening-financial> (31.05.2016) .

Civan, M. (2009), Finansal Tablolar Analizi ve Örnek Uygulamalar. www.ttso.org.tr/dosyalar/finansal_analiz.doc (01.08.2016).

Comptabilité (b.t.), Analyse financière. <http://www.universalis.fr/encyclopedie/comptabilite-analyse-financiere/3-les-sources-d-information-de-l-analyse-financiere/> (01.06.2016).

Çam, S. (2009) İşletmelerde Pratik Bütçe Yönetimi. Metkan Matbaacılık (Hayat Yayın Grubu). İstanbul 2009 https://www.progroup.com.tr/files/medya/yayinlar/isletmelerde_pratik_butce_yonetimi.pdf (13.04.2017)

Çelik, O. (2014), Muhasebe ve Finansal Raporlama, SPL Sermaye Piyasası Lisanslama ve Sicil eğitim Kuruluşu Lisanslama Sınavları çalışma Kitabı. (6-22) <http://www.spl.com.tr/Upload/files/1016.pdf> (01.08.2016).

Çevik, B. (2016) Çimento Sektörü. İşbankası. https://ekonomi.isbank.com.tr/UserFiles/pdf/sr201604_CimentoSektoru.pdf (14.04.2017)

Çiftçi, Y. Sarioğlu, L. (b.t.) Nakit Akış Tablosu İle İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamaların Karşılaştırılması. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/selcuksbmyd/article/viewFile/5000084471/500078562> 15.03.2017

Deniz, T. İstanbul Üniversitesi, Ormancılık Anabilim Dalı, 2013-2014 Bahar Yarı Yılı Muhasebe Ders Notu aves.istanbul.edu.tr/ImageOfByte.aspx?Resim=8&SSNO=2&USER=3745 (09.12.2016).

Demir, V. (2012) Kobi'lerde nakit akışı ve şirketten para çekme, Myfikirler, <http://www.myfikirler.org/kobilerde-nakit-akisi-ve-sirketten-para-cekme.html> (09.01.2017).

Dokuz Eylül Üniversitesi, (b.t.) Mali İlkeler kisi.deu.edu.tr/userweb/yasemin.yeginboy/malitable.doc (20.03.2017)

Eflatun, A.O. (2012). TMS 7 Nakit Akış Tablosu. Muhasebe TR. <http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/aliosmaneflatun/001/> (27.06.2016).

Han, Y., (2013) Nakit Akım ve Nakit Akış Tablolarının Düzenlenmesi, Reitix. 12.04.2017 <http://www.reitix.com/Makaleler/Nakit-Akis-Tablolarinin-Duzenlenmesi/ID=289>

Han, Y. (2013) Faaliyet Ve Likidite Oranları <http://www.reitix.com/Makaleler/Faaliyet-Ve-Likidite-Oranlari/ID=309> (21.04.2017)

FASB, The Cost-Benefit Analysis Interrated Throughout The FASB'S Standard-Setting Process. November 17 2014

<http://www.fasb.org/jsp/FASB/Page/SectionPage&cid=1351027336339>
(20.12.2016)

Finance Train, (b.t.) Financial Statement Analysis: Applications Analyst Adjustments. <http://financetrain.com/lessons/financial-statement-analysis-applications/> (03.06.2016)

Finans Ekol (b.t.) Finansal Planlama USB- Proforma Mali Tablolar, KSB- Nakit Bütçesi. 12.13. ve 14
[http://finansekol.com/dersnotu/finana/12.%202013.%20ve%202014.%20HAFTA%20F%C4%B0NANSAL%20PLANLAMA%20\(NAK%C4%B0T%20B%C3%9CT%C3%87ES%C4%B0\).pdf](http://finansekol.com/dersnotu/finana/12.%202013.%20ve%202014.%20HAFTA%20F%C4%B0NANSAL%20PLANLAMA%20(NAK%C4%B0T%20B%C3%9CT%C3%87ES%C4%B0).pdf) (15.04.2013)

Fundamentals Of Healthcare Finance . (2009). Financial Analysis Ratios. http://www.ache.org/pubs/hap_companion/gapenski%20fhf/FHFOLAPPB.pdf.
(06.03.2016)

Fbemoodle, (b.t.) Bütçe Nedir. http://fbemoodle.emu.edu.tr/pluginfile.php/29340/mod_resource/content/0/butce_nedir_.pdf (13.04.2017)

Forexfinans, (2009), İşletmelerde Finansal Yönetim ve Fonksiyonları 31.10.2009
<http://forexfinans.blogspot.com.tr/2009/10/isletmelerde-finansal-yonetim-ve.html> (10.04.2017)

GİB, (b.t.), Temel Mali Tabloları Oluşturan Bilanço ve Gelir Tablosunun Düzenlenmesi ve Sunulması.
<http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuat/ekski/muhsisteb1ekmuh4.html>
(08.12.2016)

GİB, b.t., Kurum Vergisi Oranı
http://www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/Tebliğler/5520/32.html
(20.03.2017)

Gökçen, G. (2004), Enflasyonun Mali Tablolar Analizine Etkileri. Mali Çözüm. 69:21-22.
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/69MaliCozum/02%20G%C3%BCr%C3%BCz%20g%C3%B6k%C3%A7en.pdf> (08.03.2016).

Güçlü, F.C. (2010) UFRS Mali Tablo Düzenleme İlkelerine Göre Edilen Kar Rakamı Üzerinden Kar Dağıtım Tablosu
<http://atif.sobiad.com/sobiadfiles/sobiadarsiv2/TBTkk/iuifm/1023000076.pdf>
(09.03.2017)

Güney Yıldızı, (b.t.) Temettü Verimi. <http://www.guneyyildizi.com/temettu-verim-orani-nedir> (05.08.2016)

Güneş, İ. (2016) Mühak, TTK ve Vergi Kanunlarında Kâr Dağıtımını İle Muhasebe Kayıtları
<http://www.vmhk.org.tr/ttk-ve-vergi-kanunlarinda-kar-dagitimi-ile-muhasebe-kayitlari-2/> (20.03.2017)

Gökbulut, İ. (2012) İşletme Bütçeleri. Maliyet Muhasebesi Verilerinin Planlama Açısından Kullanılması.

[http://www.giv.org.tr/userfiles/files/%C4%B0%C5%9Fletme%20B%C3%BCt%C3%A7eleri%20\(Do%C3%A7.%20Dr.%20R.%20%C4%B0.%20G%C3%B6kbulut\).pdf](http://www.giv.org.tr/userfiles/files/%C4%B0%C5%9Fletme%20B%C3%BCt%C3%A7eleri%20(Do%C3%A7.%20Dr.%20R.%20%C4%B0.%20G%C3%B6kbulut).pdf) (14.03.2017)

Gökbunar, A. (b.t.) Türk Vergi Siteminde Reform Gereği. http://www.canaktan.org/ekonomi/kamu_maliyesi/maliye-genel/diger-yazilar/gokbunar-turkvergi-sistemi.pdf (15.04.2017)

IFAC, (2012). Financial Statement Discussion and Analysis. Proposed International Public Sector Accounting Standard https://www.ifac.org/system/files/publications/files/Financial%20Statement%20Discussion%20and%20Analysis_0.pdf (03.06.2016).

İmamoğlu, A. (2016) Genel Muhasebe 1 Ders Notu, Eylül 2016, T.C. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu <http://www.sbmyo.duzce.edu.tr/Dokumanlar/sbmyo/17a1708c-e777-4424-956a-88a8f41bdb1.pdf> (11.03.2016)

İmamoğlu, A., Altun, N.S. ve Diğerleri (2013) Dönem Sonu Muhasebe İşlemleri (Ders Notu). T.C. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu. Mart 2013 <http://alaettinimamoglu.com/files/donemsonudersnotu.pdf> (16.04.2017)

Investopedia, b.t. What is 'Working Capital' <http://www.investopedia.com/terms/w/workingcapital.asp> (24.03.2017)

İSMMMO (b.t.) Dönem Sonu İşlemleri. http://www.asmo.org.tr/tablolalar/genel/donem_sonu_islemleri_1.pdf (01.2017)

İstanbul Üniversitesi İktisatlılar Vakfı. (2005), Finansal Tabloların Analizi ve Yorumlanması.

http://www.iktisatlılar.net/index.php?option=com_content&id=242:finansaltablolar&catid=81:arastirmayayin (11.12.2015).

İstanbul Şehir Üniversitesi (2012) Finansal yönetim 28.02.2012 <https://my.sehir.edu.tr/sehirpostasi/Lists/Posts/Post.aspx?List=0489c4a7-180a-47ba-aae9-7b384582a856&ID=5&Web=7ab5109d-e9d6-4afc-95c7-6f86135fcb91> (10.04.2017)

İşeri, M. (2005) Sorularla İşletme Finansmanı. T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kobi Danışma Birimi. İstanbul 2005 <http://www.iku.edu.tr/userfiles/1%20Sorularla%20%C4%B0sletme%20Finansmani%20-%20Muge%20%C4%B0seri.pdf> (13.04.2017)

Javed, R. (2011) Financial Statement Analysis. Finance Articles. <http://www.articlesfactory.com/articles/finance/financial-statement-analysis.html> (03.06.2016).

Jooste,L.(2006) Cash flow ratios as a yardstick for evaluating financial performance in African businesses. University of Wollongong Australia.
<http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=dubaipapers>
(01.04.2017)

Lan, J. (2012), Financial Statements. AAI JOURNAL. 19:
<http://www.aai.com/journal/article/introduction-to-financial-statement-analysis#comments> (30.05.2016).

KAP, Tablolar, <https://www.kap.org.tr/tr/> (01.04.2017)

Kamu Gözetim Kurumu, (2013) Finansal Tablolar.
https://www.kgk.gov.tr/contents/files/Pdf/Finansal_Tablo_Ornekleri_20.5.2013.pdf (13.03.2016).

Karaman, M. (b.t.) kobilerde-mali-dili-okumak-1-mali-analiz-ve-teknikleri. Kobitek. <http://kobitek.com/kobilerde-mali-dili-okumak-1-mali-analiz-ve-teknikleri> (08.06.2016)

Kara, S. (b.t.) Finansal Planlama Başabaş Noktası Analizi. Finansal Denetim. sindirgi.balikesir.edu.tr/dersnotu/fplan2.ppt (15.04.2017)

Keleş, Y. (2000) Dönem Sonunda Düzenlenmesi Gereken Tablolar, Mühak, Vergi Dünyası, S.232
<http://www.vergidunyasi.com.tr/dergiler.php?id=2889> (14.03.2017)

Kısakürek, M.M., Demir, M. (b.t.) Nakit Akım Tablosunun Hazırlanmasında Direkt-Endirekt Yöntem Tartışması
<http://journal.mufad.org.tr/attachments/article/493/18.pdf> 15.03.2017

Kıyılar, M. (2014), Finansal Yönetim ve Mali Analiz. SPL Sermaye Piyasası Lisanslama ve Sicil eğitim Kuruluşu Lisanslama Sınavları çalışma Kitabı. 123-134
http://www.spl.com.tr/Upload/files/1007-Fin_Yon%20ve%20Mali%20Analiz_2015.pdf (01.08.2016)

Kıyılar, M. Seval, B. (2014) Finansal Yönetim ve Mali Analiz. SPL Sermaye Piyasası Lisanslama ve Sicil eğitim Kuruluşu Lisanslama Sınavları çalışma Kitabı. 123-134
http://www.spl.com.tr/Upload/files/1007-Fin_Yon%20ve%20Mali%20Analiz_2015.pdf (01.08.2016)

Köroğlu, Ç. (2015) Türkiye Cumhuriyetinin İlanından Günümüze Kadar Muhasebe Denetimi Konusunda Yaşanan Gelişmeler, Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Temmuz 2015 Cilt-Sayı: 8 (3) 31-44
<http://iibfdergi.nigde.edu.tr/article/view/5000119301/5000120356> (14.03.2017)

Köse, S.D. (b.t) Genel Muhasebe Kavramı Bilanço Kavramı. Genel Muhasebe. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

<http://www.tkhk.gov.tr/Dosyalar/e0a1c165bd0240219cab96ff15fbdc9f.pdf>
(20.12.2016)

Köylüoğlu, B. (2016) Özel Sektör Kurumlarının Stratejik Yönetim ve Finansal Yönetim İlişkinin Beş Temel Boyut ile Analizi. Y.T. 3 Ekim 2016
https://www.linkedin.com/pulse/reel-sekt%C3%B6r-kurumlar%C4%B1n%C4%B1n-stratejik-ve-finansal-5-temel-k%C3%B6yl%C3%BCo%C4%9Flu?trk=pulse_spock-articles (11.04.2017)

Kulaksız, H. Hastürk, M. ve Diğerleri (2012) Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebesi Çalışma Grubu, T.C. Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü
<http://www.erkankaraarslan.org/wp-content/uploads/2012/10/26.5.pdf>
(11.03.2017)

Leibold, K., Hofstrand, D.(2016) Understanding Cash Flow Analysis, Iowa state university
<https://www.extension.iastate.edu/agdm/wholefarm/html/c3-14.html>
(13.03.2017)

McNamara, C. (b.t.). The Importance of Cash Management. Free Management Library. <http://smallbusiness.findlaw.com/business-finances/the-importance-of-cash-management.html> (04.06.2016).

Mahy, H. (2009), Statement of Directors' responsibilities National Grid plc Annual Report and Accounts 2008/09
<http://investors.nationalgrid.com/~media/Files/N/National-Grid-IR/reports/ng2009-6directorsresponsibilitiesandauditorsreport.pdf>
(04.06.2016).

Maverick, J.B. (2015), Corporate Finance - Cash Flow and NPV Applications. Applications.By Investopedia. 11-15. <http://www.investopedia.com/exam-guide/cfa-level-1/corporate-finance/cash-flow-npv-net-present-value-applications.asp> (26.02.2016).

Milli Eğitim Bakanlığı, (2011) Muhasebe ve Finansman Alanı.
http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Mali%20Tablolar.pdf (11.03.2017)

MEGEP, (2008). Muhasebe ve Finansman Finansal Tablo ve Raporları. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi.5-87
http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/muhasebe/moduller/finansal_tabloveraporlar.pdf (03.08.2016)

Merkez Bankası, Üretici Fiyatları, Tüketici Fiyatları
<http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TCMB+TR/TCMB+TR/Main+Menu/Para+Politikasi/Fiyat+Istikrari/Tuketici+Fiyatlari> (11.04.2017)

Michigan State University . (2003). Ratio Analysis, Financial Planning.
<https://www.msu.edu/course/aec/853/chapter5.pdf> (06.03.2016).

Nordmeyer, N. (b.t.) Why Is Cash Budgeting Important to the Organization?

<http://yourbusiness.azcentral.com/cash-budgeting-important-organization-24074.html> (19.04.2017)

Not Oku (2011) Finansal Analizin Önemi ve Kullanıcıları
<http://notoku.com/finansal-analizin-onemi-ve-kullanicilari/> (10.05.2017)

Omağ, A. (2014, 7). Yüzde Yönetimi İle Analiz ve Gıda Sektöründe Bir Uygulama. Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi. 6 : 11.1309-1123, 65-82 e- 69 dergi.marmara.edu.tr/marufacd/article/download/5000091186/pdf (04.04.2016).

Poznanski, J., Sadownik, B., ve Gannitsos, I., (2013) Financial Ratio Analysis A Guide To Useful Ratios For Undertanding Your Social Enterprises's Financial Performance, December 2013, 9
<http://www.demonstratingvalue.org/sites/default/files/resource-files/Financial%20Intelligence%20Guide%20Dec%202013.pdf>
<http://www.demonstratingvalue.org/resources/financial-ratio-analysis> (16.12.2016)

Prestij Danışmalık (b.t.) Firmalarda Bilanço Makyajlama ve Bankalarca Yapılan Aktarma-Arındırma İşlemleri.
[://www.prestijconsultancy.com/images/dokumanlar/bilanco-makyaj-aktarma-arindirma.pdf](http://www.prestijconsultancy.com/images/dokumanlar/bilanco-makyaj-aktarma-arindirma.pdf) (12.04.2017)

Resmi Gazete, (2005) Finansal Tabloların Sunuluşuna İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 1) Hakkında Tebliğ Sıra No: 2
www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/01/20050116-4.htm (01.02.2016).

Resmi Gazete, (2005) TMS 7, Nakit Akış Tablolarına İlişkin Türkiye Muhasebe Standardı Hakkında Tebliğ Sıra No: 4
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/01/20050118-16.htm> (01.02.2016)

Sarıkamış, C. (2005). Türkiye Bankacılar Birliği Ülkemizde Finansal Analizin Başlangıcı, Bankacılar Dergisi, 56
http://www.tbb.org.tr/dosyalar/arastirma_ve_raporlar/ulkemizde_finansal_analizm_baslangici.pdf. (08.03.2016).

Sarioğlu, K.(b.t.) Seçilmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartlar-TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu
<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/kitaplar/99/2.bolum.pdf> (08.12.2016)

Senal, S. Ateş, B.A. (2016) Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının Üretim İşletmelerinde Satılan Mamul Maliyeti Tablosu Üzerine Etkileri
<http://iibfdergi.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/352/files/yil-2016-cilt-21-sayi-1-yazi5-10032016.pdf> 10.03.2017

Selçuk Üniversitesi. (b.t.) Mali Tablolar Analizi
<http://www.selcuk.edu.tr/dosyalar/files/074/mali%20tablolar%20analizi.pdf> (04.04.2016).

Siddiqui, F. (b.t.), Financial Analysis: A short note on tools and techniques of Financial Analysis. <https://www.linkedin.com/pulse/20140806181716-59817714-financial-analysis-a-short-note-on-tools-and-techniques-of-financial-analysis> (31.05.2016).

Sipahi, B. (b.t.) Mali Analiz. http://cbuadmin.cbu.edu.tr/db_images/site_212/file/MaliTablolarAnalizi2.pdf (15.04.2017)

Samur, M (b.t.) Alacak ve Borç Senetleri İle Vadeli Çeklerde Reeskont İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi
archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/28MaliCozum/02-uharremSamur8.doc
(17.04.2017)

Şahin, A. (b.t.) Nakit Bütçesi (Slayt)
kisi.deu.edu.tr/aysegul.sahin/Nakit%20bütçesi.ppt (19.04.2017)

Şakar, O. (2012) Dönem Sonunda Düzenlenmesi Gereken Mali Tablolar. Mühak
<http://www.vmhk.org.tr/donem-sonunda-duzenlenmesi-gereken-mali-tablolar/>
(23.03.2017)

TİGEM,(b.t.), Muhasebe Yönergesi. 6-13
<http://www.tigem.gov.tr/Documents/60da15a3-f03e-45f6-bfc5-7fa4ddf7dbbd.pdf> (07.12.2016)

TSPAKB, (2009), Finansal Yönetim, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı Eğitimi. 13-17
http://mimoza.marmara.edu.tr/~burakarzova/finansal_yonetim_ileri.pdf
(27.06.2016)

Uçkun, N. (2005) KOBİ'lerin Finansal Sorunlarına Melek Sermaye Çare Olabilir mi ? Sosyal Bilimler Dergisi 2005/1
<http://kalder.org/uploads/KOBILERINFANSALSORUNLARINAMELEKSERMAYECAREOLABILIRIMI.pdf> (09.01.2017)

Uluyol, O. (2013) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde (KOBİ) Finansal Yönetim Uygulamaları. Muhasebe ve Finansman Dergisi. Ekim 2013 s.89-91
<http://www.mufad.org.tr/journal/attachments/article/719/6.pdf> (09.01.2017).

Uyar. A. (b.t) Nakit Akış Oranlarının Finansal Performans Analizinde Kullanımı
kutuphane.aydin.edu.tr/library/v1i9/nakit80-90.docx (10.04.2017)

Victoria H.(b.t.) Using Financial Analysis Techniques to Understand Your Business
<http://www.isbdc.org/using-financial-analysis-techniques-to-understand-your-business/> (26.02.2016)

Way, J. (2016), What Is the Importance of a Company's Financial Statements?, View Market Reports. <http://smallbusiness.chron.com/importance-companys-financial-statements-21332.html> (31.05.2016)

Yalova Üniversitesi, b.t., Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz 8
<http://yalova.edu.tr/Files/UserFiles/73/unite08.pdf> (13.03.2017)

Yıldırım, M. (b.t.) Envanter ve Bilanço Ders Notları
<http://web.karabuk.edu.tr/muratyildirim/> (07.12.2016)

Yılmaz, H. (1999) İşletmelerin Finansal Yönetiminde Nakit Akış Rasyo Analizi. D.E.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi Cilt:14, Sayı:1, Yıl:1999, s:185-186
dergi.iibf.deu.edu.tr/index.php/cilt1-sayi1/article/download/44/pdf_44
(09.01.2017).

Zencirkıran, S. (2015) Uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartlarının Ulusal Düzeydeki Mevzuat ile İlişkisi: Türkiye Örneği, Sayıştay Dergisi, Sayı: 98/Temmuz-Eylül 2015, 69
<http://dergi.sayistay.gov.tr/icerik/der98m4.pdf> (16.12.2016)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ADI VE SOYADI : Murat Dural
DOĞUM YERİ VE TARİHİ : Görele – 01.06.01970
MEDENİ HALİ : Evli
E-MAIL : m-dural@hotmail.com
ADRES (EV) : Güven Mah. Gelincik Sok.No.4/5
Güngören/İstanbul
ADRES (İŞ) : Demircileri Sitesi 6.Cad. Galaksi 1 İş
Mrk.No.83/52 Z.Burnu/İstanbul
TELEFON : 212.507.69.81
(EV/CEP) : 0533.666.72.77
(İŞ) : 212.416.44.88
EĞİTİM DURUMU : Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi
YABANCI DİL : Fransızca
İŞ TECRUBESİ : Üç yıl idareci olmak üzere toplam 7 yıl
muhasabe bürosunda çalıştım.2003
yılından itibaren Serbest Muhasebeci Mali
Müşavir bürosu faaliyeti sürdürmekteyim.

EKLER

Tablo 32 Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2014-2015-2016 Yılları Arası Bilanço ve Oranları

ÇİMSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Finansal Durum Tablosu (Bilanço)				Eğilim (Trend) Analizi			Karşılaştırmalı Analizi				Yüzde (Dikey) Analizi		
				2016	2015	2014	2014 Baz Yıl	2015 %	2016 %	Artış/Azalış	Oran	Artış/Azalış	Oran
Dönemi	2016	2015	2014	2014 Baz Yıl	2015 %	2016 %	2016-2015	Oran	2015-2014	Oran	2016 Payı	2015 Payı	2014 Payı
Varlıklar													
DÖNEN VARLIKLAR													
Nakit ve Nakit Benzerleri	32.828.414	224.071.872	49.471.134	100	452,93	66,36	191.243.458	-583	174.600.738	78	1,29	11,31	3,28
Ticari Alacaklar	318.130.576	327.413.136	255.357.427	100	128,22	124,58	-9.282.560	-3	72.055.709	22	12,52	16,53	16,94
İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	10.756	3.075	782.614	100	0,39	1,37	7.681	71	-779.539	25.351	0,00	0,00	0,05
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	318.119.820	327.410.061	254.574.813	100	128,61	124,96	-9.290.241	-3	72.835.248	22	12,52	16,53	16,88
Diğer Alacaklar	535.607	858.520	987.187	100	86,97	54,26	-322.913	-60	-128.667	-15	0,02	0,04	0,07
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	0,00	0,00	113.967	100	0,00	0,00	0	0	-113.967	0	0,00	0,00	0,01
İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	535.607	858.520	873.220	100	98,32	61,34	-322.913	-60	-14.700	-2	0,02	0,04	0,06
Stoklar	176.903.829	96.064.710	119.641.155	100	80,29	147,86	80.839.119	46	-23.576.445	-25	6,96	4,85	7,94
Peşin Ödenmiş Giderler	22.170.864	3.727.477	2.917.594	100	127,76	759,90	18.443.387	83	809.883	22	0,87	0,19	0,19
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	4.666.210	389.491	1.568.144	100	24,84	297,56	4.276.719	92	-1.178.653	-303	0,18	0,02	0,10
Diğer Dönen Varlıklar	27.423.658	13.421.675	3.463.525	100	387,51	791,78	14.001.983	51	9.958.150	74	1,08	0,68	0,23
ARA TOPLAM	582.659.158	665.946.881	433.406.166	100	153,65	134,44	-83.287.723	-14	232.540.715	35	22,93	33,62	28,75
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	582.659.158	665.946.881	433.406.166	100	153,65	134,44	-83.287.723	-14	232.540.715	35	22,93	33,62	28,75
DURAN VARLIKLAR													
Finansal Yatırımlar	56.978	56.978	56.978	100	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Satılmaya Hazır Finansal Yatırımlar	56.978	56.978	56.978	100	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ticari Alacaklar	2.067.255	0,00	0,00	100	0,00	0,00	2.067.255	100	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	
İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	2.067.255	0,00	0,00	100	0,00	0,00	2.067.255	100	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	
Diğer Alacaklar	3.280.920	3.300.320	2.909.694	100	113,42	112,76	-19.400	-1	390.626	12	0,13	0,17	0,19	
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	227.204.764	198.879.863	184.835.754	100	107,60	122,92	28.324.901	12	14.044.109	7	8,94	10,04	12,26	
Maddi Duran Varlıklar	1.486.537.379	891.957.670	706.787.489	100	126,20	210,32	594.579.709	40	185.170.181	21	58,51	45,04	46,88	
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	167.065.970	167.482.109	167.771.916	100	99,83	99,58	-416.139	0,00	-289.807	0,00	6,58	8,46	11,13	
Şerefiye	148.119.252	148.119.252	148.119.252	100	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,83	7,48	9,82	
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	18.946.718	19.362.857	19.652.664	100	98,53	96,41	-416.139	-2	-289.807	-1	0,75	0,98	1,30	
Peşin Ödenmiş Giderler	32.201.791	41.673.501	1.022.344	100	4.076,27	3.149,80	-9.471.710	-29	40.651.157	98	1,27	2,10	0,07	
Ertelenmiş Vergi Varlığı	6.973.708	7.201.772	6.727.412	100	107,05	103,66	-228.064	-3	474.360	7	0,27	0,36	0,45	
Diğer Duran Varlıklar	32.464.362	4.034.202	4.209.188	100	95,84	771,27	28.430.160	88	-174.986	-4	1,28	0,20	0,28	
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	1.957.853.127	1.314.586.415	1.074.320.775	100	122,36	182,24	643.266.712	33	240.265.640	18	77,07	66,38	71,25	
TOPLAM VARLIKLAR	2.540.512.285	1.980.533.296	1.507.726.941	100	131,36	168,50	559.978.989	22	472.806.355	24	100,00	100,00	100,00	
KAYNAKLAR														
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER														
Kısa Vadeli Borçlanmalar	375.016.168	132.062.996	64.460.792	100	204,87	581,77	242.953.172	65	67.602.204	51	14,76	6,67	4,28	
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	200.064.509	32.427.576	20.788.733	100	155,99	962,37	167.636.933	84	11.638.843	36	7,87	1,64	1,38	
Ticari Borçlar	275.714.203	206.253.599	134.404.978	100	153,46	205,14	69.460.604	25	71.848.621	35	10,85	10,41	8,91	
İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	27.689.182	29.696.666	7.747.683	100	383,30	357,39	-2.007.484	-7	21.948.983	74	1,09	1,50	0,51	
İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	248.025.021	176.556.933	126.657.295	100	139,40	195,82	71.468.088	29	49.899.638	28	9,76	8,91	8,40	
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	7.092.249	4.408.724	0,00	100	0,00	0,00	2.683.525	38	4.408.724	100	0,28	0,22	0,00	
Diğer Borçlar	10.239.295	9.732.474	10.058.992	100	96,75	101,79	506.821	5	-326.518	-3	0,40	0,49	0,67	
İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	1.371.587	1.901.067	1.719.993	100	110,53	79,74	-529.480	-39	181.074	10	0,05	0,10	0,11	
İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	8.867.708	7.831.407	8.338.999	100	93,91	106,34	1.036.301	12	-507.592	-6	0,35	0,40	0,55	

Türev Araçlar	68.816	0,00	336.458	100	0,00	20,45	68.816	100	-336.458	0	0,00	0,00	0,02
Ertelenmiş Gelirler	7.503.693	6.435.545	5.772.313	100	111,49	129,99	1.068.148	14	663.232	10	0,30	0,32	0,38
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	11.201.977	10.757.643	11.012.645	100	97,68	101,72	444.334	4	-255.002	-2	0,44	0,54	0,73
Kısa Vadeli Karşılıklar	18.652.900	17.393.141	14.536.152	100	119,65	128,32	1.259.759	7	2.856.989	16	0,73	0,88	0,96
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar	4.700.000	4.613.000	3.836.152	100	120,25	122,52	87.000	2	776.848	17	0,19	0,23	0,25
Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	13.952.900	12.780.141	10.700.000	100	119,44	130,40	1.172.759	8	2.080.141	16	0,55	0,65	0,71
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	7.288.079	3.615.238	406.298	100	889,80	1.793,78	3.672.841	50	3.208.940	89	0,29	0,18	0,03
ARA TOPLAM	912.841.889	423.086.936	265.806.861	100	159,17	343,42	489.754.953	54	157.280.075	37	35,93	21,36	17,63
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	912.841.889	423.086.936	265.806.861	100	159,17	343,42	489.754.953	54	157.280.075	37	35,93	21,36	17,63
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER													
Uzun Vadeli Borçlanmalar	211.936.758	213.166.955	20.426.403	100	1.043,59	1.037,56	-1.230.197	-1	192.740.552	90	8,34	10,76	1,35
Uzun Vadeli Karşılıklar	31.630.841	29.663.546	24.380.893	100	121,67	129,74	1.967.295	6	5.282.653	18	1,25	1,50	1,62
Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	27.391.725	24.969.621	19.490.245	100	128,11	140,54	2.422.104	9	5.479.376	22	1,08	1,26	1,29
Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	4.239.116	4.693.925	4.890.648	100	95,98	86,68	-454.809	-11	-196.723	-4	0,17	0,24	0,32
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	25.116.199	23.513.747	27.381.153	100	85,88	91,73	1.602.452	6	-3.867.406	-16	0,99	1,19	1,82
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	268.683.798	266.344.248	72.188.449	100	368,96	372,20	2.339.550	1	194.155.799	73	10,58	13,45	4,79
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	1.181.525.687	689.431.184	337.995.310	100	203,98	349,57	492.094.503	42	351.435.874	51	46,51	34,81	22,42
ÖZKAYNAKLAR													
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	1.250.990.158	1.187.160.498	1.118.186.038	100	106,17	111,88	63.829.660	5	68.974.460	6	49,24	59,94	74,16
Ödenmiş Sermaye	135.084.442	135.084.442	135.084.442	100	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,32	6,82	8,96
Sermaye Düzeltme Farkları	41.741.516	41.741.516	41.741.516	100	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,64	2,11	2,77
Paylara İlişkin Primler (İskontolar)	1.099.415	1.099.415	30.131	100	3.648,78	3.648,78	0,00	0,00	1.069.284	97	0,04	0,06	0,00
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)	-4.844.261	-4.952.998	-2.436.517	100	203,28	198,82	108.737	-2	-2.516.481	51	-0,19	-0,25	-0,16
Yeniden Değerleme ve Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	-4.844.261	-4.952.998	-2.436.517	100	203,28	198,82	108.737	-2	-2.516.481	51	-0,19	-0,25	-0,16

Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları (Kayıpları)	-4.844.261	-4.952.998	-2.436.517	100	203,28	198,82	108.737	-2	-2.516.481	51	-0,19	-0,25	-0,16
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler (Giderler)	23.362.492	4.385.203	4.714.228	100	93,02	495,57	18.977.289	81	-329.025	-8	0,92	0,22	0,31
Yabancı Para Çevrim Farkları	15.949.885	4.385.203	4.714.228	100	93,02	338,34	11.564.682	73	-329.025	-8	0,63	0,22	0,31
Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları (Kayıpları)	7.412.607	0,00	0,00	100	0,00	0,00	7.412.607	100	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00
Satılmaya Hazır Finansal Varlıkların Yeniden Değerleme ve/veya Sınıflandırma Kazançları (Kayıpları)	7.412.607	0,00	0,00	100	0,00	0,00	7.412.607	100	0,00	0,00	0,29	0,00	0,00
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	168.519.607	149.067.447	132.289.960	100	112,68	127,39	19.452.160	12	16.777.487	11	6,63	7,53	8,77
Geçmiş Yıllar Karları veya Zararları	640.007.495	615.455.692	613.781.619	100	100,27	104,27	24.551.803	4	1.674.073	0	25,19	31,08	40,71
Net Dönem Karı veya Zararı	246.019.452	245.279.781	192.980.659	100	127,10	127,48	739.671	0	52.299.122	21	9,68	12,38	12,80
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	107.996.440	103.941.614	51.545.593	100	201,65	209,52	4.054.826	4	52.396.021	50	4,25	5,25	3,42
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	1.358.986.598	1.291.102.112	1.169.731.631	100	110,38	116,18	67.884.486	5	121.370.481	9	53,49	65,19	77,58
TOPLAM KAYNAKLAR	2.540.512.285	1.980.533.296	1.507.726.941	100	131,36	168,50	559.978.989	22	472.806.355	24	100,00	100,00	100,00

Kaynak: Kamu Aydınlatma Platformu

Tablo 33 Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2014-2015-2016 Yılları Arası Kar veya Zarar Tablosu ve Oranları

ÇİMSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.				Eğilim (Trend) Analizi		Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Analiz				Yüzde (Dikey) Analiz			
Kar veya Zarar Tablosu													
Dönemi	2016	2015	2014	2014 Baz Yıl	2016	2015	2016-2015 Artan/Azalan	Oran %	2015-2014 Artan/Azalan	Oran %	2016 Oran %	2015 Oran %	2014 Oran %
KAR VEYA ZARAR KISMI													
Hasılat	1.170.309.931	1.171.145.661	1.094.321.499	100	107	107	-835.730	-0,07	76.824.162	7,02	100	100	100
Satışların Maliyeti	-794.861.516	-806.246.032	-762.487.364	100	104	106	11.384.516	-1,41	-43.758.668	5,74	-67,92	-68,84	-69,68
TİCARİ FAALİYETLERDEN BRÜT KAR (ZARAR)	375.448.415	364.899.629	331.834.135	100	113	110	10.548.786	2,89	33.065.494	9,96	32,08	31,16	30,32
BRÜT KAR (ZARAR)	375.448.415	364.899.629	331.834.135	100	113	110	10.548.786	2,89	33.065.494	9,96	32,08	31,16	30,32
Genel Yönetim Giderleri	-79.924.712	-64.245.803	-59.464.482	100	134	108	-15.678.909	24,40	-4.781.321	8,04	-6,83	-5,49	-5,43
Pazarlama Giderleri	-9.744.407	-8.754.425	-8.229.560	100	118	106	-989.982	11,31	-524.865	6,38	-0,83	-0,75	-0,75
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	45.863.716	43.426.171	25.949.043	100	177	167	2.437.545	5,61	17.477.128	67,35	3,92	3,71	2,37
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	-25.524.333	-36.226.074	-43.088.717	100	59	84	10.701.741	-29,54	6.862.643	-15,93	-2,18	-3,09	-3,94
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	306.118.679	299.099.498	247.000.419	100	124	121	7.019.181	2,35	52.099.079	21,09	26,16	25,54	22,57
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler	3.553.884	3.522.980	4.591.136	100	77	77	30.904	0,88	-1.068.156	-23,27	0,30	0,30	0,42
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler	-2.169	-43.467	-368.527	100	1	12	41.298	-95,01	325.060	-88,21	0,00	0,00	-0,03
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından (Zararlarından) Paylar	20.912.294	14.044.109	12.119.455	100	173	116	6.868.185	48,90	1.924.654	15,88	1,79	1,20	1,11
FİNANSMAN GELİRİ (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)	330.582.688	316.623.120	263.342.483	100	126	120	13.959.568	4,41	53.280.637	20,23	28,25	27,04	24,06
Finansman Gelirleri	12.746.874	7.914.665	0,00	100	12.746.874	7.914.665	4.832.209	61,05	7.914.665	7.914.665	1,09	0,68	0,00
Finansman Giderleri	-37.072.499	-22.312.449	-15.951.080	100	232	140	-14.760.050	66,15	-6.361.369	39,88	-3,17	-1,91	-1,46
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)	306.257.063	302.225.336	247.391.403	100	124	122	4.031.727	1,33	54.833.933	22,16	26,17	25,81	22,61
Sürdürülen Faaliyetler Vergi (Gideri) Geliri	-57.196.683	-54.673.624	-48.851.304	100	117	112	-2.523.059	4,61	-5.822.320	11,92	-4,89	-4,67	-4,46
Dönem Vergi (Gideri) Geliri	-54.612.724	-58.310.212	-50.130.296	100	109	116	3.697.488	-6,34	-8.179.916	16,32	-4,67	-4,98	-4,58

Ertelenmiş Vergi (Gideri) Geliri	-2.583.959	3.636.588	1.278.992	100	-202	284	-6.220.547	-171,05	2.357.596	184,33	-0,22	0,31	0,12
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KARI (ZARARI)	249.060.380	247.551.712	198.540.099	100	125	125	1.508.668	0,61	49.011.613	24,69	21,28	21,14	18,14
DÖNEM KARI (ZARARI)	249.060.380	247.551.712	198.540.099	100	125	125	1.508.668	0,61	49.011.613	24,69	21,28	21,14	18,14
Dönem Karı/Zararının Dağılımı	249.060.380	247.551.712	198.540.099	100	125	125	1.508.668	0,61	49.011.613	24,69	21,28	21,14	18,14
Kontrol Gücü Olmayan Paylar	3.040.928	2.271.931	5.559.440	100	55	41	768.997	33,85	-3.287.509	-59,13	0,26	0,19	0,51
Ana Ortaklık Payları	246.019.452	245.279.781	192.980.659	100	127,48	127,10	739.671	0,30	52.299.122	27,10	21,02	20,94	17,63
Pay Başına Kazanç	1,82	1,81	1,43	100	127,48	127,10	0,01	0,30	0,39	27,10	0,00	0,00	0,00
- Sürdürülen Faaliyetlerden Pay Başına Kazanç	1,82	1,81	1,43	100	127,48	127,10	0,01	0,30	0,39	27,10	0,00	0,00	0,00

Kaynak: Kamu Aydınlatma Platformu

Tablo 34 T.C. Merkez Bankası Fiyat Endeksleri

<u>Tüketici Fiyat Endeksi</u>	<u>Üretici Fiyat Endeksi</u>	<u>Enflasyon Oranı</u>
12-2015 8,81	5,71	$(8,81+5,71) / 2 = 7,2600$
12-2016 8,53	9,94	$(8,53+9,94) / 2 = 9,2350$

Kaynak: T.C. Merkez Bankası